

Leipomon tilinpäätösanalyysi

Case: Yritys X

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ja matkailun ala
Liiketalouden ja logistiikan koulu-
tushjelma
Opinnäytetyö
Syksy 2017
Jari Blomqvist ja Janne Laakso

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden ja logistiikan koulutusohjelma

BLOMQVIST, JARI:
LAAKSO, JANNE

Leipomon tilinpäätösanalyysi
Case: Yritys X

Taloushallinnon opinnäytetyö, 91 sivua, 4 liitesivua

Syksy 2017

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tilinpäätösanalyysi Yritys X:lle, joka on suomalainen leipomoalan yritys. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää yrityksen taloudellisen tilan kehitys sekä sen nykytila tilinpäätösanalyysin sisältämien eri analyysimuotojen avulla. Lisäksi yrityksen talouden kehitystä verrattiin sen valitsemiin kahteen saman liikeidean omaavaan ja liikevaihdoltaan saman kokoluokan kilpailijayritykseen sekä toimialaan. Tilinpäätösaineistona käytettiin sekä kohdeyrityksen että kilpailijayritysten osalta vuosien 2011-2016 tilinpäätöstietoja. Toimialavertailussa käytettiin Finnveran julkaisemia toimialan tilinpäätöstilastoja vuosien 2012-2016 osalta. Vuoden 2011 tilinpäätöstilastoja ei ollut saatavilla.

Opinnäytetyön ensimmäisessä teoriaosuudessa perehdytään kirjanpitoon sekä siitä johdettuun tilinpäätökseen, jonka pohjalta tilinpäätösanalyysi tehdään. Teoriaosuuden toisessa luvussa käsitellään tilinpäätösanalyysin käyttö, ongelmat, rajoitukset, vaiheet sekä eri analyysimenetelmät. Tunnuslukuanalyysin osalta käydään läpi kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden sekä muut Yritystutkimus ry:n Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -oppaan sisältämät tunnusluvut. Tutkimuksen empiriaosuudessa käydään läpi Yritys X:n tilinpäätösanalyysi, kilpailija- ja toimialavertailuineen sekä johtopäätöksineen.

Tilinpäätösanalyysin perusteella selvisi, että Yritys X:n taloudellinen tila on kehittynyt tarkastelujakson aikana parempaan suuntaan ja on hyvällä tasolla. Kilpailijoihin verrattuna yrityksen taloudellinen tila on myös kehittynyt hyvin ja on tällä hetkellä hyvä. Toimialavertailussa selvisi, että Yritys X:n taloudellisen tilan kehitys on ollut parempaa kuin toimialalla keskimäärin ja tämän hetkinen taloudellinen tila on myös parempi kuin toimialalla yleensä. Parannettavaa yrityksellä olisi vielä absoluuttisen kannattavuuden osalta, kuten toimialalla yleensäkin, jonka kehitys on ollut viime vuodet laskusuuntaista. Myös kilpailijoihin ja toimialaan verrattuna yrityksen absoluuttinen kannattavuus on heikentynyt, ollen kuitenkin edelleen toimialan yläkvartilin ja mediaanin välillä.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

BLOMQVIST, JARI:
LAAKSO, JANNE

Financial Statement Analysis of a
Bakery
Case: Yritys X

Bachelor's Thesis in Financial Management, 91 pages, 4 pages of
appendices

Autumn 2017

ABSTRACT

The purpose of the study was to create a financial statement analysis to the case company Yritys X, which is a bakery company in Lahti. The aim of the thesis was to examine the development of the company's financial condition and its current state with the help of various methods of the financial statement analysis. The company's economic development was compared with two competing companies having the same business idea and a turnover of the same size and operating in the same industry. The financial statements for the target company and the competitors consist of the financial statements from the years 2011-2016. In the industry comparisons utilized Finnvera's industry financial statements statistics from the years 2012-2016. The statistics from the year 2011 were not available.

The first theoretical part of the thesis deals with the accounting and the financial statements derived from it. The second theoretical part discuss the use, the problems, the constraints and the various methods of the financial statement analysis. The key figure analysis covers profitability, solvency, liquidity and other key figures that are in the guide of Yritystutkimus ry. In the empirical part, the financial statement analysis of Yritys X will be examined with the competitors and the industry comparisons and with the conclusions.

Based on the financial statements analysis, the financial condition of Yritys X has developed for the better during the period under review and is at a good level. Compared to competitors, Yritys X's financial condition has also developed well and is currently good. The industry comparison showed that the development of Yritys X's financial condition has been better than the industry's average, and the current financial condition is also better than generally in the industry. Development of the company's absolute profitability could be better, as in the industry as a whole, whit development having a downward trend in recent years. Compared to competitors and industry, the absolute profitability has also deteriorated, but still remains between the industry's upper quartile and the median.

Key words: financial statement analysis, profitability, solvency, liquidity

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen taustaa	1
1.2	Tutkimuksen tavoitteet, tutkimusongelma ja aiheen rajaus	2
1.3	Tutkimusmenetelmät	3
1.4	Tutkimuksen rakenne	4
2	TILINPÄÄTÖSANALYYSIN AINEISTO	5
2.1	Kirjanpito ja tilinpäätös	5
2.2	Tuloslaskelma	9
2.3	Tase	11
2.4	Rahoituslaskelma	14
2.5	Liitetiedot	15
2.6	Toimintakertomus	16
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	18
3.1	Tilinpäätösanalyysin käyttö, ongelmat ja rajoitukset	18
3.2	Tilinpäätösanalyysin vaiheet	20
3.2.1	Oikaistu tuloslaskelma	22
3.2.2	Oikaistu tase	25
3.3	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	29
3.4	Trendianalyysi	29
3.5	Kassavirtalaskelma	29
3.6	Tunnuslukuanalyysi	32
3.6.1	Kannattavuus	34
3.6.2	Vakavaraisuus	36
3.6.3	Maksuvalmius	40
3.6.4	Muut tunnusluvut	42
4	CASE: YRITYS X	44
4.1	Toimialaesittely	44
4.2	Oikaisut tuloslaskelmiin ja taseisiin	45
4.3	Prosenttilukumuotoinen oikaistu tuloslaskelma	46
4.4	Prosenttilukumuotoinen oikaistu tase	47
4.5	Trendianalyysi	49
4.6	Kassavirtalaskelma	51

4.7	Tunnusluvut	53
4.7.1	Kannattavuus	53
4.7.2	Vakavaraisuus	61
4.7.3	Maksuvalmius	70
4.7.4	Muut tunnusluvut	75
4.8	Johtopäätökset	80
5	YHTEENVETO	83
	LÄHTEET	87
	LIITTEET	92

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen taustaa

Yritysten eri sidosryhmät (yrityksen johto, verottaja, sijoittajat, luotonantajat, tavarantoimittajat, asiakkaat ja henkilöstö) haluavat olla paremmin selvillä yritysten todellisesta taloudellisesta tilanteesta. Verottajaa kiinnostaa yrityksen tulos, josta maksetaan verot. Sijoittajien mielenkiinto taas kohdistuu siihen, miten he saavat tuottoa sijoittamalleen pääomalle. Lisäksi luotonantaja kiinnostaa, millainen on yhtiön kyky vastata pitkäaikaisista velkasitoumuksista, kun taas tavarantoimittaja, mikä on yrityksen maksuvalmius. Pelkkä yrityksen toiminnan tulos ei itsessään anna tarkkaa kuvaa yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Hyvänkin tuloksen taustalla voi olla käytettynä erilaisia tilinpäätösuunnittelun keinoja, jotta yrityksen tulos saataisiin näyttämään hetkellisesti paremmalta. Lisäksi yrityksen johto tarvitsee erilaisten yritystä koskevien taloudellisten päätösten ja asetettavien tavoitteiden tueksi apuvälineitä, joiden avulla päätöksenteko ja tavoitteiden asettelu on helpompaa.

Näissä edellä mainituissa tilanteissa voidaan käyttää tilinpäätösanalyysia, jolloin sidosryhmät saavat paremman kuvan siitä, millainen yrityksen taloudellinen tilanne todellisuudessa on. Tilinpäätösanalyysi onkin analyysimenetelmä, jolla tutkitaan yrityksen taloudellista tilannetta, kuten vakavaraisuutta, kannattavuutta, maksuvalmiutta ja toiminnan tehokkuutta. Sillä voidaan myös verrata yrityksen toimintaa suhteessa samaan toimialaan ja toimialalla toimiviin yrityksiin. Tilinpäätösanalyysin perusteella eri sidosryhmät saavatkin paremmin haluamaansa tietoa yrityksen todellisesta taloudellisesta tilanteesta.

Moni pörssiyhtiö tekeekin tilinpäätöksensä yhteyteen tunnuslukuanalyysin, eli laskee tilinpäätösaineistosta taloudellisia tunnuslukuja, joiden avulla yhtiön sidosryhmät saavat selkeämmän kuvan yhtiön taloudellisesta tilanteesta. Jotta tunnuslukuanalyysista saataisiin enemmän tietoa, täytyisi näitä tunnuslukuja myös avata sidosryhmille.

Tämän opinnäytetyön aiheen valinnan taustalla on toimeksiantajan halu saada selville yrityksensä tämän hetkinen taloudellinen tilanne ja sen kehitys verrattuna edellisiin tilikausiin, toimialaan ja valittuihin saman toimialan yrityksiin, sekä apuväline yrityksen johdon päätöksenteon tueksi. Aiheen valintaan vaikutti myös vahvasti tekijöiden mielenkiinto tilinpäätösanalyysin tekoa kohtaan.

Toimeksiantajan valinnassa painoi se, että opinnäytetyön tekijät olivat jo aikaisemmin tehneet tilinpäätösanalyysin suomalaisesta leipomoalan yrityksestä. Tekemällä tilinpäätösanalyysit myös toisesta suomalaisesta leipomoalan yrityksestä ja sen kilpailijoista, tekijöille tarkentuu paremmin kuva toimialan taloudellisesta tilanteesta.

Tilinpäätösanalyyseja on tehty melko paljon opinnäytetöinä eri toimialojen yrityksille. Joonas Kainulainen Lahden ammattikorkeakoulusta on esimerkiksi tehnyt vuonna 2015 opinnäytetyönä tilinpäätösanalyysin lahtelaiselle Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy:lle. Raila Sundell Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta taas on tehnyt vuonna 2009 tilinpäätösanalyysin leipomoalalla toimivalle Oy Boström Ab:lle. Tämä opinnäytetyö eroaa näistä opinnäytetöistä siinä, että tähän opinnäytetyöhön lisätään kilpailijavertailut, joita näissä edellä mainituissa opinnäytetöissä ei ole. Lisäksi tässä opinnäytetyössä käytetään useampia tilinpäätösanalyysimenetelmiä.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet, tutkimusongelma ja aiheen rajaus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on antaa toimeksiantajayritykselle selkeämpi kuva heidän yrityksensä talouden nykytilasta ja kehityksestä verrattuna edellisiin vuosiin, toimialaan ja kilpailijoihin, analysoimalla yrityksen tilinpäätöksiä vuosilta 2011-2016. Opinnäytetyö toimii myös yrityksen johdon apuvälineenä taloudellisia päätöksiä tehtäessä.

Päätutkimusongelmana on selvittää, miten yrityksen taloudellinen tilanne on kehittynyt vuosien 2011-2016 välillä. Alatutkimusongelmana on, kuinka yritys pärjää suhteessa toimialaan ja kilpailijoihin.

Aihe rajataan koskemaan vuosien 2011-2016 tilinpäätöksiä. Kilpailijat rajataan toimeksiantajan toimesta kahteen saman liikeidean ja kokoluokan omaavaan yritykseen. Kilpailijavertailuista rajataan pois prosenttilukumuo-
toiset tuloslaskelmat ja taseet, trendianalyysit sekä kassavirtalaskelmat.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on kvantitatiivinen tutkimus tilinpäätösanalyysistä. Kvantitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus, joka perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla (KOPPA 2017). Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä vastaa kysymyksiin, kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa esitetään tulokset numeroina, kuten tunnuslukuina, joita tutkija tulkitsee ja selittää sanallisesti sekä kuvaa millä tavalla eri asiat liittyvät toisiinsa tai eroavat toistensa suhteen. (Vilkka 2007, 14.)

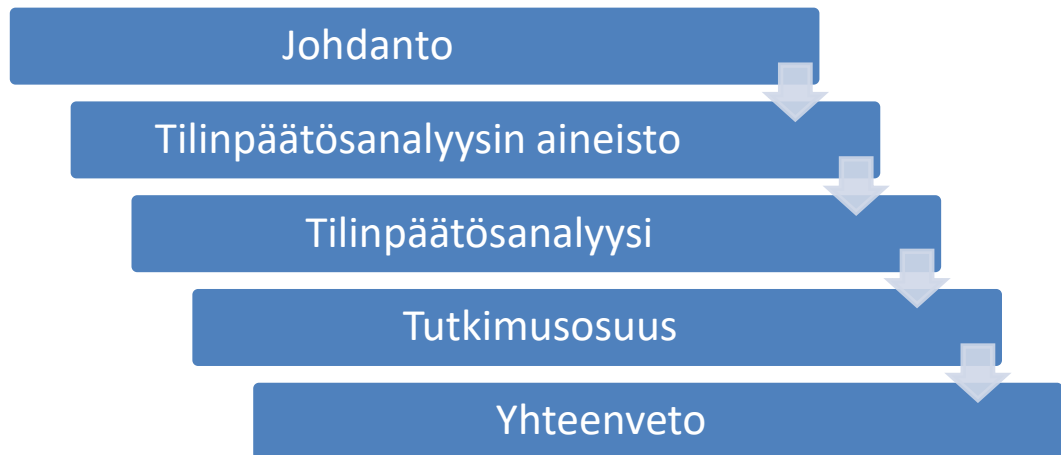
Tämä tutkimus suoritetaan tapaustutkimuksena. Tapaustutkimus on tutkimussuuntaus, jossa tutkittavat tapaukset valitaan, rajataan ja perustellaan tavoitteena tapauksien määrittely, analysointi ja ratkaisu. Tapaustutkimus on hyvä lähestymistapa tutkimukseen, jos jokin tai useat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- *Mitä-, miten- ja miksi-kysymykset ovat keskeisellä sijalla.*
- *Tutkijalla on vähän kontrollia tapahtumiin.*
- *Aiheesta on tehty vain vähän empiiristä tutkimusta.*
- *Tutkimuskohteena on jokin tämän ajan elävässä elämässä oleva ilmiö.* (Eriksson & Koistinen 2005, 4-5.)

Tutkimusaineistona käytetään Yritys X:n ja valittujen kilpailijoiden tilinpäätösaineistoja vuosilta 2011-2016. Lisäksi toimialavertailuun käytetään Finnveran tilinpäätösstilastoja leipomoteollisuudesta vuosilta 2012-2016. Teoriaosuudessa käytetään lähteinä lainsäädäntöä, tilinpäätöskirjallisuutta, Yritystutkimus ry:n laatimaa Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -opasta, muuta alan kirjallisuutta sekä verkkolähteitä. Opinnäytetyö esitellään Yritys X:n hallitukselle sen valmistuttua.

1.4 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyö sisältää viisi päälukua, jotka ovat johdanto, teoriaosat (tilinpäätösanalyysin aineisto sekä tilinpäätösanalyysi), tutkimusosuus sekä yhteenveto. Tutkimuksen rakenne esitetään kuviossa 1.

KUVIO 1. Opinnäytetyön rakenne

Johdanto käsittelee opinnäytetyön taustaa, tavoitteita, tutkimusongelmaa, aiheen rajausta, tutkimusmenetelmiä sekä tutkimuksen rakennetta. Ensimmäinen teorialuku sisältää tilinpäätösanalyysin sisältämän aineiston, toinen tilinpäätösanalyysin tuottaman informaation yksityiskohtaisesti. Tutkimus- eli empiirisessä luvussa laaditaan tilinpäätösanalyysi Yritys X:lle, tehdään toimiala- ja kilpailijavertailut, sekä tehdään johtopäätökset tuloksista ja vertailuista. Opinnäytetyön viimeinen luku sisältää yhteenvedon työstä.

2 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN AINEISTO

2.1 Kirjanpito ja tilinpäätös

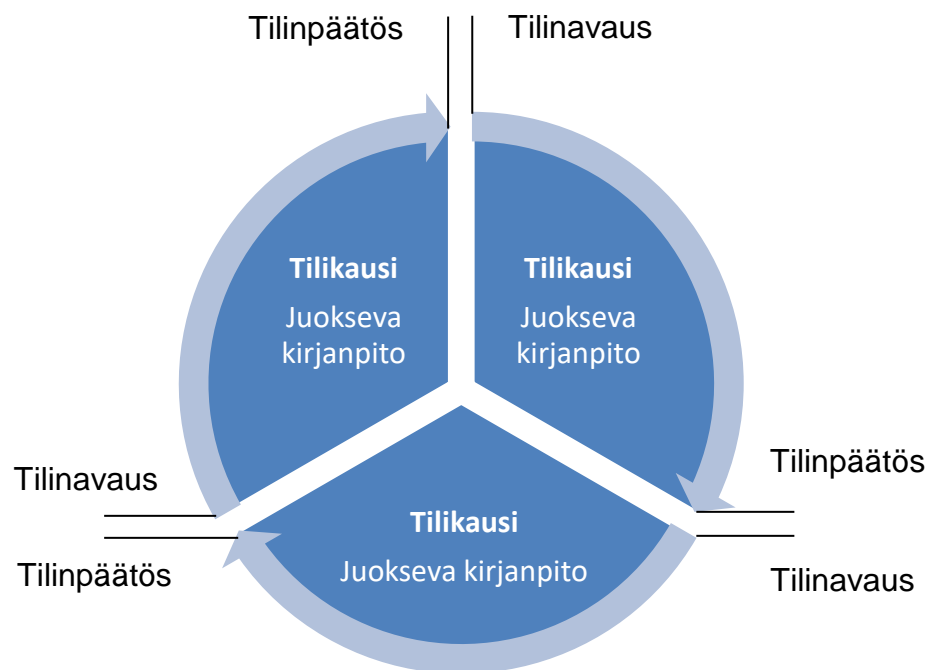
Kaikilla pitkäjänteistä taloudellista toimintaa harjoittavilla talousyksiköillä, riippumatta yritys- tai yhteisötoiminnan harjoittamisen muodosta, on lakisääteinen velvollisuus pitää kirjanpitoa toiminnastaan (Leppiniemi & Kykkänen 2003, 19). Kirjanpitovelvollisuudesta säädetään kirjanpitolain (KPL 1336/1997) 1 luvun 1 §:ssä. Sen mukaan liikkeen- ja ammatinharjoittajia, joita voivat olla esimerkiksi yksityishenkilöt, erilaiset yhtiöt, yhdistykset ja säätiöt, koskee kirjanpitovelvollisuus heidän elinkeinotoiminnastaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 31-32.)

Kirjanpito muodostuu juoksevasta kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Jatkuva sellaisen taloudellisten tapahtumien (liiketapahtumien) eli tulojen, menojen ja rahoitustapahtumien muistiin merkitseminen tilikauden ajalta, joissa kirjanpitovelvollinen on ollut osapuolena, on juoksevaa kirjanpitoa. (Leppiniemi & Kykkänen 2003, 18.) Myös näihin rahoitustapahtumiin liittyvät oikaisut ja niistä tehtävät siirtoerät kuuluvat tilikauden kirjanpitoon (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 34).

Tarkoituksena kirjanpidolla on yritystoiminnan tuloksen selvittäminen, jonka lisäksi se tuottaa tietoa yrityksen toiminnan suunnittelua ja seurantaan varten (Tomperi 2011, 11). Kirjanpidon avulla pidetään myös yrityksen rahat, tulot ja menot erillään yrittäjän ja muiden yritysten rahoista, tuloista ja menoista (Taloushallintoliitto 2017a).

Kirjanpitoa pidetään tilikausittain. Se on ajanjakso, jolta lasketaan virallisen tilinpäätöksen tulos sekä laaditaan päättymispäivän rahoitusasemaa kuvaava tase. Kirjanpitolain mukaan tilikauden normaali pituus on 12 kuukautta. Toimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa taikka tilinpäätösajankohdan muuttuessa tilikausi voi kuitenkin poiketa 12:sta kuukaudesta. Tällöin lyhintä kesto ei ole määritelty, mutta se voi olla enintään 18 kuukautta. (Kinnunen, Laitinen, Laitinen, Leppiniemi & Puttonen 2007, 20.)

Tomperin (2011, 16) mukaan tilikauden kirjanpidon vaiheet voidaan erottaa kolmeen päävaiheeseen, joita kuvataan kuviossa 2. Nämä vaiheet ovat tilinavaus, liiketapahtumien kirjaaminen sekä tilinpäätös. Tilinavaus suoritetaan merkitsemällä edellisen tilikauden tasetilille päätetystä tilinpäätöksestä alkusaldot tileille. Liiketapahtumat tilikaudelta kirjataan juoksevassa kirjanpidossa tositteisiin perustuen kirjanpitolain edellyttämään aika- ja asijärjestykseen. Viimeisessä vaiheessa kaikki tilikauden aikana käytetyt tilit päätetään joko tulos- tai tasetilille.

KUVIO 2. Tilikauden kirjanpidon vaiheet (Tomperi 2011, 16)

Kirjanpitoa koskevat tärkeimmät säännökset ovat kirjanpitolaissa (1336/1997) ja -asetuksessa (1339/1997) sekä Valtioneuvoston asetuksessa pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (1753/2015).

Kirjanpidossa tulee noudattaa kirjanpitoa ja tilinpäätöstä nimenomaisesti koskevien säännösten lisäksi kirjanpitolakiin säädettyjä kolmea yleisperiaatetta. Ensimmäisenä yleisperiaatteena kirjanpidolle ja tilinpäätökselle on hyvä kirjanpitotapa, jonka katsotaan vaativan, että kirjanpidossa noudatetaan

taan lainsäädäntöä, sitä vastaavia määräyksiä sekä kirjanpidon yleisiä periaatteita. (Leppiniemi & Kykkänen 2003, 43.) Lainsäädännöistä huomioitava ovat muun muassa kirjanpitoa koskevan lainsäädännön lisäksi verolainsäädäntö sekä yhtiömuotoa koskeva yhtiöoikeudellinen lainsäädäntö (Kauppakamari 2017).

Toisena yleisperiaatteena on kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 2 §:n ja 2 a §:n säädös, jonka mukaan kirjanpitovelvollisen täytyy antaa oikea ja riittävä kuva toimintansa tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti, ottaen huomioon harjoittamansa toiminnan laatu ja laajuus. Oikeiden ja riittävien tietojen saamiseksi kirjanpitovelvollisen on ilmoitettava tarpeelliset lisätiedot tuloslaskelman ja taseen liitteinä (Tomperi 2015, 12).

Kolmannen yleisperiaatteen mukaan on noudatettava yleisiä tilinpäätösperiaatteita, joista saa poiketa vain erityisestä syystä. Näitä tilinpäätösperiaatteita ovat oletus toiminnan jatkuvuudesta, jolla on suuri merkitys esimerkiksi silloin, kun arvostetaan tilinpäätökseen merkittävän omaisuuden arvoa. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden- ja menetelmien soveltamisen johdonmukaisuus tilikaudesta toiseen niin, että eri tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään. Sisältöpainotteisuuden mukaan huomio on kiinnitettävä liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon. Myös tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus on huomioitava, jolloin tulot arvioidaan varovaisesti ja vain realisoituneet voitot merkitään tilinpäätökseen, eikä omaisuutta arvosteta liian korkealle tai velkoja matalalle. Tasejatkuvuudella tarkoitetaan tilinavauksen perustamista edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen, kun taas suoriteperusteisuudella sitä, että otetaan huomioon kaikki tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut noudattamalla meno tulon -kohdalla periaatetta. Lisäksi erillisarvostuksen mukaan jokainen tase-eriin merkittävä erä on arvostettava erikseen. Netottamiskiellon mukaan taseen vastaavat ja vastattavat erät sekä tuloslaskelman tuotot ja kulut on esitettävä täydestä määrästäan niitä toisistaan vähentämättä, jollei yhdisteleminen ole tarpeellista oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. (Salmi 2006, 28-29.)

Tilinpäätös on juoksevaan kirjanpitoon tilikauden aikana tehtyjen taloudellisten tapahtumien yhteenveto sekä tilinpäätöspäivän taloudellisen aseman selvitys (Leppiniemi & Kykkänen 2003, 18-19). Vuonna 2016 tuli voimaan valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (PMA). Sitä noudattavat tilinpäätöksen laadinnassa pien- ja mikroyritykset. (Talouhallintoliitto 2017b.)

Mikroyritykseksi luetaan yritys, jolla on kyseisellä tai sitä edeltäneellä tilikaudella ylittynyt enintään yksi seuraavista rajoista:

- taseen loppusumma on 350 000 euroa
- liikevaihto on 700 000 euroa
- yritys työllistää keskimäärin 10 henkilöä.

Pienyritykseksi taas luetaan yritys, jolla on kyseisellä tai sitä edeltäneellä tilikaudella ylittynyt enintään yksi seuraavista rajoista:

- tase 6 000 000 euroa
- liikevaihto 12 000 000 euroa
- palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Talouhallintoliitto 2017.)

Kirjanpitoasetuksen (KPA) sääntöjä tilinpäätöksessä noudattavat kaikki yritykset yhtiömuodosta riippumatta, joilla ylittyy pienyrityksen rajat (Talouhallintoliitto 2017). Tilinpäätöksessä on esitettävä vertailutietona vastaava tieto jokaisesta tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman erästä viimeistä edelliseltä tilikaudelta (Salmi 2006, 27).

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on oltava laadittuna valmiiksi neljän kuukauden kuluessa siitä hetkestä, kun tilikausi on päättynyt. Osakeyhtiössä tilinpäätöksen katsotaan olevan valmiiksi laadittu, kun yhtiön allekirjoitusajankohdan hallitus ja toimitusjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen sekä mahdollisen toimintakertomuksen. Henkilöyhtiössä taas allekirjoitus vaaditaan vastuunalaisilta yhtiömiehiltä ja yksityisliikkeessä omistajalta tai ammatinharjoittajalta. (Talouhallintoliitto 2017c.)

2.2 Tuloslaskelma

Tilikauden tulosta tilinpäätöksessä kuvaa tuloslaskelma. Siitä selviää, kuinka kannattavaa toiminta on ja kykeneekö yritys esimerkiksi kattamaan menonsa tuloilla tai aikaansaamaan voittorahoitusta toimintansa kehittämiseen. (Kinnunen ym. 2006, 12.)

Seppäsen (2011, 42) mukaan tuloslaskelma onkin tärkein mittari mitattaessa yrityksen taloudellista suoritusta. Sen tehtävänä ja tavoitteena on selvittää tilikauden jakokelpoinen voitto ja se, kuinka tilikauden tulos on muodostunut. Näiden lisäksi tuloslaskelma antaa yrityksen sidosryhmille tietoa sen kuluneen tilikauden aikaisesta taloudellisesta suorituskyvystä. (Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 16.) Tuloslaskelma kertookin sen, mitä on tapahtunut, eikä sitä, mitä tulee tapahtumaan. Siitä voidaan silti tehdä tähänastisen menestyksen perusteella johtopäätöksiä yrityksen tulevasta menestyksestä. (Salmi 2006, 30.)

Yrityksellä on kirjanpitoasetuksen (1339/1997) 1 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kaksi vaihtoehtoa tuloslaskelman kaavaksi. Käytettävissä ovat joko kululajikohtainen- tai toimintokohtainen tuloslaskelma. Suomessa käytetään yleisemmin kululajikohtaista tuloslaskelmaa, jonka lyhennetty kaava esitetään taulukossa 1. (Salmi 2006, 46.)

TAULUKKO 1. Kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava, lyhennetty (KPA 1339/1997)

LIKEVAIHTO
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)
Valmistus omaan käyttöön (+)
Liiketoiminnan muut tuotot
Materiaalit ja palvelut
Henkilöstökulut
Poistot ja arvonalentumiset
Liiketoiminnan muut kulut
LIKEVOITTO (-TAPPIO)
Rahoitustuotot ja -kulut
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA
Tilinpäätössiirrot
Tuloverot
Muut välittömät verot
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Perusrakenteena tuloslaskelmalla on tuotot – kulut = tulos. Tuloslaskelmaissa tuotot ja kulut eritellään operatiivisiin, eli liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin, sekä ei-operatiivisiin, eli liiketoiminnan ulkopuolisiin tuottoihin ja kuluihin niiden luonteen perusteella. (Seppänen 2011, 38.)

Liiketoiminnan tuotot ovat pääsääntöisesti liikevaihtoa, joka muodostuu yrityksen myymien tavaroiden tai palvelujen nettomääräisistä myyntituloista, eli myyntituloista on vähennetty asiakkaille annetut alennukset, arvonsävero, jne. Liiketoiminnan kulut ovat eriä, jotka varsinaisen liiketoiminnan myyntitulojen hankkimisesta aiheutuu joko suoraan tai epäsuorasti. Näitä eriä ovat esimerkiksi valmistukseen käytettävät materiaalit, henkilöstökulut sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vähennettäessä liiketoiminnan tuotoista liiketoiminnan kulut, saadaan selville liiketoiminnan tulos, joka on joko liikevoitto tai – tappio. (Seppänen 2011, 38.)

Liikevoiton tai -tappion jälkeen tuloslaskelma sisältää pääsääntöisesti ei-operatiivisia tuloja ja kuluja, kuten korko- ja osinkotuloja sekä korkokuluja. Kun lasketaan yhteen liikevoitto tai -tappio sekä rahoitustuottojen ja -kulu-
jen välinen erotus, saadaan selville rahoitustulos eli tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. (Seppänen 2011, 39-40.)

Ennen lopullista tilikauden tulosta huomioidaan vielä mahdolliset tilinpäätössiirrot sekä yksityisliikkeillä ja osakeyhtiöillä tilikaudelle kuuluvat verot. Tämän jälkeen saadaan selville, mikä on yrityksen tilikauden voiton tai tappion suuruus, eli kuinka yrityksen omapääoma (nettovarallisuus) muuttui. Avoimessa- ja kommandiittiyhtiössä veroja ei esitetä tuloslaskelmassa. (Seppänen 2011, 40; Viitala 2006, 33-34.)

2.3 Tase

Taseesta käy ilmi se, mikä on yrityksen taloudellinen tilanne tai asema tilinpäätös hetkellä, ja kuinka paljon yrityksellä on kiinni omaisuutta yritystoiminnassaan tilinpäätöspäivänä. Sen avulla saa käsityksen siitä, kuinka tehokkaasti yritys hyödyntää varojaan ja miten hyvin se hoitaa vastuitaan. Lisäksi taseen loppusumma antaa kuvan yrityksen ominaisuuksista, kuten sen koosta ja merkityksestä yritysmaailmassa. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2014, 27; Harvard Business Press 2009, 10; Fraser & Ormiston 2009, 67.)

Leppiniemen ja Leppiniemen (2006, 40) mukaan taloudellisella asemalla tarkoitetaan yrityksen rahoitusrakennetta, eli oman ja vieraan pääoman välistä suhdetta. Siihen liittyy myös yrityksen varojen rakenne, eli mikä on voitonjakokelpoisten varojen määrä, vieraan pääoman korollisen ja korottoman velan suhde, sekä lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman suhde.

Taseyhtälö (varat = velat ja oma pääoma) kuvaakin yrityksen varojen ja rahoituslähteiden välistä suhdetta. Taseyhtälön velkoja kutsutaan myös vieraaksi pääomaksi. Taseyhtälön osille on käytössä myös toiset nimet, vasen puoli on vastaavaa ja oikea puoli vastattavaa. (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen, Niskanen 2015, 25-26.)

Kirjanpitoasetuksen (1339/1997) luvun 1 6 §:ssä on annettu kaava, jonka mukaisesti kaikkien kirjanpitovelvollisten on laadittava tase. Pien- ja mikroyritykset saavat kuitenkin käyttää tasekaavan lyhennettyä versiota, joka on kuvattuna taulukossa 2.

TAULUKKO 2. Taseen kaava, lyhennetty (PMA 1753/2015)

Vastaavaa	Vastattavaa
PYSYVÄT VASTAAVAT	OMA PÄÄOMA
Aineettomat hyödykkeet	Osake-, osuus- tai muu
Aineelliset hyödykkeet	Vastaava pääoma
Sijoitukset	Ylikurssirahasto
VAIHTUVAT VASTAAVAT	Arvonkorotusrahasto
Vaihto-omaisuus	Muut rahastot
Saamiset	Edellisten tilikausien voitto (tappio)
Pitkäaikaiset	Tilikauden voitto (tappio)
Lyhytaikaiset	TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ
Rahoitusarvopaperit	PAKOLLISET VARAUKSET
Rahat ja pankkisaamiset	VIERAS PÄÄOMA
Vastaavaa yhteensä	Pitkäaikainen
	Lyhytaikainen
	Vastattavaa yhteensä

Taseen vastaavaa puoli sisältää yrityksen varat. Siitä nähdään, mistä yrityksen omaisuus muodostuu, eli mikä on se varallisuuden määrä, jolla yritys vastaa pääoman asettamiin velvoitteisiin (Salmi 2006, 35). Eritoten vastaavaa puoli kertoo siitä, millaiset ovat yrityksen lyhyt- ja pitkäaikaiset tuotannontekijät, joita se toiminnassaan käyttää (Niskanen & Niskanen 2004, 39).

Taseen vastaavaa puoli jaetaan pysyviin (pitkäaikaisiin) ja vaihtuviin (lyhytaikaisiin) käyttötarkoituksensa perusteella. Pysyvät vastaavat koostuvat eristä, jotka tuovat yritykselle tuloa useamman tilikauden aikana. Näitä eriä ovat aineettomat hyödykkeet, kuten esimerkiksi kehittämismenot ja liikearvo. Aineelliset hyödykkeet taas koostuvat esimerkiksi maa-alueista, koneista ja kalustosta sekä rakennuksista. Lisäksi pysyvät vastaavat sisältävät pitkäaikaisia sijoituksia, kuten vaikkapa osuuksia saman konsernin yrityksissä. (Niskanen & Niskanen 2004, 40 - 43.)

Vaihtuvien vastaavien tarkoitus on taas tuottaa tulot yhden tilikauden aikana. Niitä tarvitaan pyörittämään yrityksen jokapäiväistä toimintaa. Vaihtuvia vastaavia ovat esimerkiksi kaikki varastot, myyntisaamiset ja kassavarat. (Salmi 2006, 37.)

Taseen vastattavaa puoli kertoo sen, kuinka yrityksen vastaavaa puolella oleva varallisuus on rahoitettu. Se koostuu omasta pääomasta ja vieraasta pääomasta. Oma pääoma on ns. pysyvää eli pitkäaikaista rahoitusta, eikä siihen liity velvollisuutta maksaa pääoman lyhennyksiä. (Seppänen 2011, 47.) Oman pääoman määrää saattavat kuitenkin pienentää omistajien yrityksen voittovaroista nostamat osingot ja yksityisnostot sekä liiketoiminnasta syntyneet tappiot (Talousverkko 2014).

Osakeyhtiön oma pääoma jakautuu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Osakeyhtiölain 8 luvun 1§:ssä sanotaan, että osakeyhtiön sidottua omaa pääomaa ovat yhtiön osakepääoma, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleen arvostusrahasto (Osakeyhtiölaki 624/2006). Muut rahastot ovat vapaata omaa pääomaa. Vapaan oman pääoman määrää lisäävät myös mahdolliset yrityksen toiminnan kautta syntyneet edellisten tilikausien voitot. Lisäksi tilikauden voitto kasvattaa tilinpäätöspäivänä yrityksen omaa pääomaa, koska sen käytöstä päätetään vasta seuraavan tilikauden puolella. Edellisten tilikausien voitoista ja tilikauden voitosta voidaan jakaa varoja osinkoina. (Minilex 2017.)

Vieras pääoma eli velat ovat yritykselle annettuja lainoja ja muita sitoumuksia, joiden takaisinmaksuun liittyy aina maksuvelvollisuus. Vieras pääoma jaetaan pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin sen mukaan, mikä on niiden maksuajankohta. (Seppänen 2011, 47.)

Pitkäaikaiset velat eräänntyvät maksettavaksi vuotta pidemmän ajan kuluessa. Ne ovat yhdessä oman pääoman kanssa niin sanottua pysyvää rahoitusta. Pitkäaikaisiin velkoihin voi kuulua esimerkiksi, joukkovelkakirjalainoja, lainoja rahoituslaitoksilta, eläkelainoja ja muita pitkäaikaisia lainoja. (Niskanen & Niskanen 2004, 50; Seppänen 2011, 47.)

Lyhytaikaiset velat taas ovat velkoja, jotka yrityksen on tarkoitus maksaa takaisin yhden tilikauden aikana (Fraser & Ormiston 2013, 84). Tavallisimpia lyhytaikaisia velkoja ovat ostovelat sekä lyhytaikaiset korolliset luotot. (Seppänen 2011, 47.)

2.4 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman on kirjanpitolain mukaan annettava selvitys siitä, kuinka yritys on hankkinut varansa ja miten se on käyttänyt niitä tilikauden aikana. Se kuuluu tuloslaskelman ja taseen ohella yrityksen julkaisemaan tilinpäätösinformaatioon, täydentäen tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa yrityksen taloudesta, sekä helpottaen yritysten välistä keskinäistä vertailtavuutta. Rahoituslaskelma on itsenäinen tilinpäätöksen osa, josta kirjanpitolain mukaan on annettava tarvittavat liitetiedot. (KHT-Yhdistys ry, 7; Leppiniemi & Kykkänen 2013, 157.)

Kirjanpitovelvollisen täytyy laatia rahoituslaskelma osana tilinpäätöstään, jos se on julkinen osakeyhtiö. Myös suuri osakeyhtiö taikka osuuskunta on velvollinen laatimaan rahoituslaskelman, jos se on ylittänyt päättyneellä ja välittömästi sitä edeltäneellä tilikaudella vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä:

- liikevaihto 40 milj. euroa
- taseen loppusumma 20 milj. euroa
- palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä. (KPL 1336/1997.)

Sisältö- ja esittämistapavaatimukset rahoituslaskelmalle ovat niukat. Kirjanpitolautakunta (2007) ohjeistaa rahoituslaskelman laadintaa yleisohjeessaan, jossa on suoran ja epäsuoran rahoituslaskelman mallit.

Rahoituslaskelma laaditaan tuloslaskelman ja taseen suoriteperusteisuudesta poiketen kassaperusteisesti. Sen mukaan rahoituslaskelmassa on mukana vain sellaiset erät, joilla on ollut kassavaikutuksia tarkastelujakson aikana. Näin ollen esimerkiksi saamattomia myyntisaamisia tai maksamattomia ostovelkoja ei sisällytetä rahoituslaskelmaan. Kirjanpitolain mukaan rahoituslaskelma jaetaan kolmeen osaan, joista on ilmentävä liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat sekä rahoituksen rahavirrat. (Jormakka ym. 2015, 34.)

Liiketoiminnan rahavirrasta selviää, missä määrin kirjanpitovelvollinen on pystynyt tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, tuoton

maksamiseen oman pääoman sijoittajille, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun turvautumatta ulkopuolisiin rahoituslähteisiin tilikauden aikana. Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavirtojen käytön, jonka yritys on toteuttanut tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. Lisäksi rahoituksen rahavirroista selviää, kuinka oma ja vieras pääoma ovat muuttuneet tilikauden aikana. (KHT-Yhdistys 2014, 15.)

2.5 Liitetiedot

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstä, joista säädetään kirjanpitolaisissa. Liitetiedot antavat täydentäviä tietoja yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Niiden tehtävänä onkin varmistaa tilinpäätöstä täydentävien tietojen sekä tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman yksittäisten erien erittelyjen avulla se, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen taloudesta. (Kinnunen ym. 2007, 39.) Liitetietojen avulla voidaan tehdä päätelmiä siitä, kuinka hyvin tilinpäätösinformaatio vastaa totuutta yrityksen taloudellisesta asemasta ja miten kuluneen tilikauden suoritus ja tulos heijastavat tulevaisuuden suoritus- ja tuloksetekokykyä (Seppänen 2011, 59).

Kirjanpitoasetuksessa on määrätty, mitä tietoja liitetiedoissa on annettava oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Esimerkiksi suuryritysten ja yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen on esitettävä tuloslaskelman liitetiedoissa liikevaihdon jakautuminen toimialoittain ja maantieteellisten markkina-alueiden mukaan. Myös selvitys poistojen perusteista ja niiden muutoksista on esitettävä liitetiedoissa. Taseen liitetiedoissa taas on kerrottava esimerkiksi pysyvissä vastaavissa tapahtuneista muutoksista ja oman pääoman muutoksista. Lisäksi liitetiedoissa on ilmoitettava esimerkiksi tuloveroja, henkilöstöä, muissa yrityksissä olevia omistuksia sekä vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevia liitetietoja. (KPA 1339/1997.)

Lainsäädännössä määrättyjen liitetietojen lisäksi tilinpäätöksen laatijan on harkittava tilinpäätöskohtaisesti, tarvitseeko oikean ja riittävän kuvan varmistamiseksi yrityksen taloudesta antaa yritysکوhtaisia ja tilannekohtaisia

liitetietoja, kuten liitetietoja suurista luottotappioista tai yritykseen kohdistuvista erityisistä riskeistä (Kinnunen ym. 2007, 41). Oikean ja riittävän kuvan antamisen lisäksi liitetiedoista on myös selvittävä tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja selostus, jos näistä laadintaperiaatteista on poikettu. Poikkeaminen laadintaperiaatteista saattaa aiheuttaa esimerkiksi vertailukelvottomuutta edellisiin tilikausiin nähden. (Salmi 2006, 77.)

2.6 Toimintakertomus

Yrityksen hallitus tulkitsee yrityksen menestymistä toimintakertomuksessa kuvaamalla siinä riskejä, taloudellista asemaa, tulosta ja muita mahdollisia seikkoja, joilla voi olla vaikutusta yrityksen toimintaan (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 48). Salmen (2006, 56) mukaan sen sisältöä on arvioitava oikeiden ja riittävien tietojen näkökulmasta, johon yrityksen toiminta, laajuus ja taloudellinen asema suuresti liittyvät.

Kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 1a §:n mukaan toimintakertomus on laadittava, jos yritys on julkinen osakeyhtiö tai se ei ole pien- tai mikroyritys. Valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (PMA 1753/2015) 3 luvun 13 § kuitenkin vaatii pienyritystä tarvittaessa esittämään oikean ja riittävän kuvan saamiseksi toimintakertomuksessa vaadittavat tiedot liitetiedoissa. Myös esimerkiksi osakeyhtiölaissa säädetään, mitä tietoja toimintakertomuksen laatimisvelvollisen yrityksen täytyy toimintakertomukseensa lisätä kirjanpitolain ohella (Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 307).

Vapaaehtoisesti laadittavassa toimintakertomuksessa on esitettävä olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta. Kirjanpitovelvolliset, joiden on kirjanpitolain mukaan laadittava toimintakertomus, antavat edellä mainittujen kolmen kohdan lisäksi erinäisiä arvioita, tunnuslukuja ja tarvittaessa muita täydentäviä tietoja yritykseen liittyvistä riskeistä, liiketoiminnan kehityksestä, taloudellisesta asemasta ja tuloksesta sekä henkilöstöstä ja ympäristötekijöistä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 161.)

Vaikkei toimintakertomus olekaan osa tilinpäätöstä, saattaa siitä olla merkittävää hyötyä tulkittaessa sitä. Toimintakertomuksessa annettavien tietojen avulla voidaan esimerkiksi tehdä päätelmiä yrityksen kehitykseen vaikuttavista tekijöistä sekä siitä, kuinka edustava ja tavanomainen kulunut tilikausi oli yritykselle (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 48).

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttö, ongelmat ja rajoitukset

Tilinpäätösanalyysi on termi, jota käytetään yleisessä puheessa kuvaamaan monen tasoista tilinpäätöksen pohjalta tehtävää analyysia. Tarkemmin määriteltynä tilinpäätösanalyysi on sellainen analyysimuoto, joka sijoittuu tunnuslukuanalyysin ja yritystutkimuksen välimaastoon. (Niskanen & Niskanen 2004, 9.)

Tilinpäätösanalyysilla mitataan ja arvioidaan kriittisesti yrityksen tuloksen riittävyyttä, vakavaraisuutta pitkän aikavälin rahoitusrakenteella, maksuvalmiutta ja toiminnan tehokkuutta, eli tuotetaan informaatiota yrityksen taloudellisesta tilasta sidosryhmille.

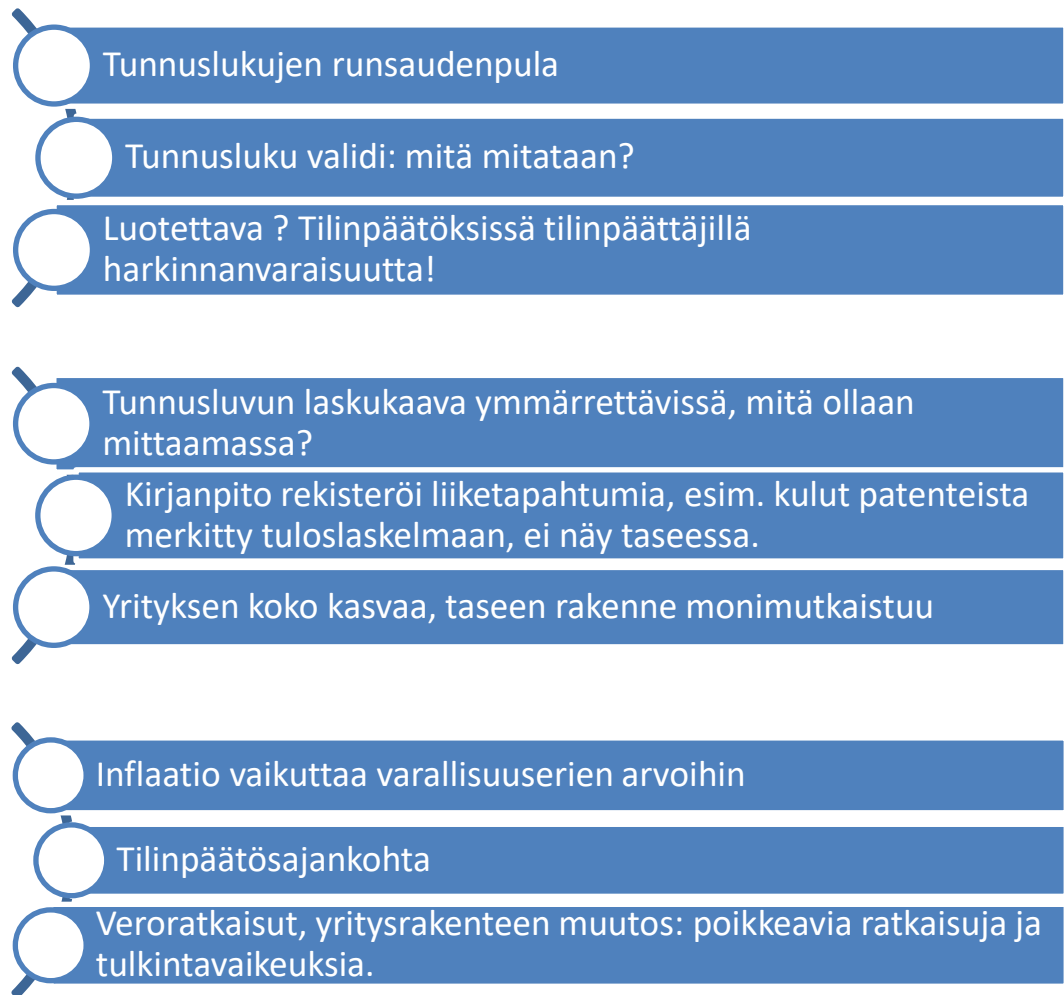
Tilinpäätösanalyysissa talouden eri osatekijöitä ja kehitystä tarkastellaan erilaisten tunnuslukujen avulla. Siinä voidaan arvioida yksityiskohtaisemmin tunnuslukujen eroja, ovatko erot satunnaisia vai kertovatko ne pidemmän aikavälin muutoksista. Taloudellista asemaa arvioitaessa käytetään myös muita lähteitä, kuten välitilinpäätöksiä tai muita taloutta koskevia tietoja (Niskanen & Niskanen 2004, 11). Analyysin tekevät yleensä ulkopuoliset, joilla ei ole tietoa yrityksen menestykseen vaikuttavista tekijöistä.

Kallunkin, Lantton ja Sahlströmin (2008, 11) mukaan tilinpäätösanalyysilla on keskeinen rooli yrityksen talouteen perustuvassa päätöksenteossa ja yrityksen taloudellisen tilan arvioinnissa. Tarkoituksena sillä on verrata eri yritysten taloudellista tilaa ja samojen yritysten taloudellisen tilan muuttumista eri ajanhetkien välillä. Tilinpäätösanalyysi paljastaakin yrityksen taloudellisen tilan eri ulottuvuudet ja se helpottaa arvioitaessa yrityksen kannattavuuden ja liiketoiminnan riskejä. Kuvio 3 esittää kullekin sidosryhmälle saatavaa informaatiota tilinpäätösanalyysilla.

KUVIO 3. Sidosryhmille saatava informaatio tilinpäätösanalyysillä (Niskanen & Niskanen 2004, 13-17)

Toiminnan tulos ja taloudellinen asema ei ole suoraan luettavissa tilinpäätöksestä, vaan menestyksen toteamiseen tarvitaan lisätutkimusta, tilinpäätösanalyysi, jossa tilinpäätöksessä esille tulevat tiedot ovat tulkittavissa ja joista voidaan vetää johtopäätöksiä. Vertailuperusteena analyysin tekijät asettavat itse valitsemia tavoitteita ja vertailuja toimialaan ja kilpailijoihin. Kuviossa 4 esitetään tilinpäätösanalyysiin liittyviä ongelmia ja rajoituksia.

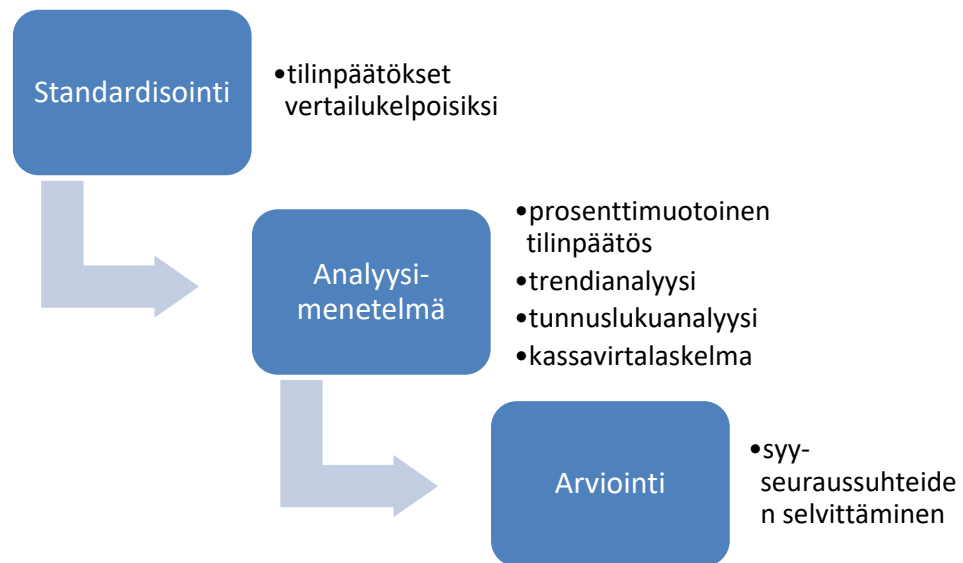
KUVIO 4. Tilinpäätösanalyysin ongelmat ja rajoitukset (Salmi 2006, 127-130; Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2014, 80)

Kaikkia lukujen taustalla olevia tekijöitä ei saada selville tilinpäätösinformaation puutteellisuuden vuoksi. Käyttäjää on monia ja kaikilla käyttäjärhyillä on omat odotuksensa siitä, mitä informaatiota ja missä muodossa ne saadaan tilinpäätösanalyysissä. (Niskanen & Niskanen 2003,10-13.)

3.2 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

Tilinpäätösanalyysi alkaa tuloslaskelman, taseen ja tilinpäätöstietojen muokkauksella eli standardisoinnilla. Lähdeaineisto muokataan tilinpäätöserien uudelleenjärjestämällä, näin ne tehdään vertailukelpoiseksi eri tilikausien, vertailuyrityksen ja toimialan tilinpäätösten kanssa. Lainsäädäntö

ei anna tilaa suurelle muokkaustarpeelle. Tilinpäätösanalyysin vaiheet esitellään kuviossa 5.

KUVIO 5. Tilinpäätösanalyysin vaiheet (Niskanen & Niskanen 2007, 20)

Toisessa vaiheessa muokkauksen jälkeen valitaan mittauskohteet, analyysimenetelmät ja mittarit. Yleisimmät analyysimenetelmät ovat prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, tunnuslukuanalyysi ja kassavirta-analyysi. Prosenttilukumuotoisella tilinpäätöksellä esitetään tilinpäätöksen erien suhde prosentteina liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Näin tilinpäätöserien keskinäiset suhteet saman vuoden sisällä tulevat hyvin esille. Tunnuslukuanalyysi mittaa menestymisen eri osatekijöitä, kuten kannattavuutta, rahoitusrakennetta ja maksuvalmiutta. Nämä lasketaan tuloslaskelman ja taseen eristä koottuina suhdelukumuotoisina tunnuslukuina. Kassavirta-analyysissa laaditaan kassavirta- tai rahoituslaskelmia, eli suoritusperusteiset tilinpäätöserät muokataan liitetietojen avulla kassaperusteiseksi (Niskanen & Niskanen 2007, 20).

Laskelmien teknisen toteutuksen jälkeen alkaa lukujen arviointi ja syy-seuraussuhteiden selvittäminen. Näitä vertaillaan yrityksen aiempien vuosien lukuihin, kilpailijoihin ja toimialaan. Käyttämällä kuuden vuoden aikasarjaa muodostuu kuva trendistä ja vuosittaisista muutoksista sekä suoritustasosta verrattuna vertailuryhmään (Seppänen 2011, 97). Pitkää aikasarjaa

käytettäessä on tarkasteltava, kuinka yrityksen ja verrokkiyrityksen toiminta on voinut muuttua tarkastelujakson aikana.

Vuoden 1997 lopussa annettujen uuden kirjanpitolain ja -asetuksen myötä suomalaisten yritysten tilinpäätösnormisto on nyt ratkaisevasti tiukempi kuin vielä vuosikymmen sitten. Yrityksillä on kuitenkin edelleen monissa tapauksissa mahdollisuus käyttää vaihtoehtoisia kirjausmenetelmiä ja siksi yritysten tilinpäätökset on ennen tilinpäätöksen analysoimista oikaistava keskenään vertailukelpoisiksi. (Niskanen & Niskanen 2007, 84.)

Oikaisuperiaatteet täytyy säilyttää samoina vuodesta toiseen seurattaessa yksittäisenkin yrityksen taloudellista menestystä, koska tunnuslukujen kehitys saattaa antaa väärän kuvan, mikäli esimerkiksi yrityksen poistomenetelmät muuttuvat kesken tarkastelujakson. Myös kertaluonteiset ja olennaiset tuotto- ja kuluerät vaikeuttavat vuosittaista kannattavuusvertailua ja saattavat vääristää kannattavuuden tunnuslukuja. (Laitinen 1989, 72-73.)

3.2.1 Oikaistu tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa ei enää nykyisen kirjanpitolain perusteella esitetä myynti- tai käyttökate. Yritystutkimusneuvottelukunta ry:n esittämässä oikaistun tuloslaskelman kaavassa käyttökate on kuitenkin säilytetty. Myös muut välitulokset poikkeavat virallisista tuloslaskelman vastaavista. Taulukossa 3 esitellään oikaistun tuloslaskelman kaava.

Oikaistussa tuloslaskelmassa liiketulos kertoo tuloksen varsinaisen liiketoiminnan kustannusten jälkeen, ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä veroja. Nettotulos kertoo tuloksen ennen satunnaisia tuottoja ja satunnaisia kuluja, ja niiden jälkeistä tulosta sanotaan kokonaistulokseksi. (Niskanen & Niskanen 2007, 61.) Tilikauden pituuden ollessa yli 12 kuukautta, tuloslaskelman erät muutetaan vuotuisiksi, jakamalla kyseinen erä tilikauden pituudella ja kertomalla kahdellatoista. Taseen eriin ei tehdä muutoksia.

TAULUKKO 3. Oikaistun tuloslaskelman kaava (Yritystutkimus ry 2017, 106)

LIKEVAIHTO	
Liiketoiminnan muut tuotot	
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	
	Aine- ja tarvikekäyttö
	Ulkopuoliset palvelut
	Henkilöstökulut
	Laskennallinen palkkakorjaus
	Liiketoiminnan muut kulut
	Valmisteveraston muutos
KÄYTTÖKATE	
	Suunnitelman mukaiset poistot
	Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
	Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
LIKETULOS	
	Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
	Muut korko- ja rahoitustuotot
	Korkokulut ja muut rahoituskulut
	Kurssierot
	Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
	Tuloverot ja muut välittömät verot
NETTOTULOS	
	Satunnaiset tuotot
	Satunnaiset kulut
	Konserniavustus
KOKONAISTULOS	
	Tilinpäätössiirrot
	Poistoerojen lisäys/vähennys
	Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys
	Laskennallinen palkkakorjaus
	Käyvän arvon muutokset
	Muut tuloksen oikaisut
TILIKAUDEN TULOS	

Liiketoiminnan muut tuotot pitää molemmissa tuloslaskelmissa sisällään sellaiset tuotot, jotka liittyvät yrityksen varsinaiseen liiketoimintaan ja ovat luonteeltaan samankaltaisia kuin liikevaihto (Niskanen & Niskanen 2007, 63). Oikaisutarpeita voi syntyä seuraavissa tapauksissa:

- Käyttöomaisuuden myyntivoitot toimialasta luopumisen yhteydessä kirjataan satunnaisiin tuottoihin.

- Myös kertaluonteiset erät, jotka vaikeuttavat kannattavuusvertailuja kirjataan satunnaisiin tuottoihin.

Oikaistun tuloslaskelman aine- ja tarvikekäyttö lasketaan vähentämällä tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista niihin liittyvien varastojen lisäys tai lisäämällä niihin varastojen vähennys. Kyse on tuloslaskelman erän uudelleen järjestämisestä (Niskanen & Niskanen 2007, 63). Varastojen muutoksella saattaa olla erittäin suuri vaikutus yrityksen tulokseen ja ulkopuolinen ei kykene tarkistamaan varastojen todellista arvoa (Salmi 2006, 132-133).

Tilinpäätösanalyysissä palkkakorjaus suositellaan tehtäväksi, kun omistajien työpanos on ilmeinen, eikä työpanoksen palkkaa ole tuloslaskelmassa kuluna. Tämä oikaisu tehdään yksityisten elinkeinoharjoittajien ja henkilöyhtiöiden tuloslaskelmaan. Osingonjaon ja yksityisottojen määrä ei vaikuta oikaisuun. Ne ovat laskennallisia eriä, jotka eivät vaikuta vakavaraisuuteen, eikä kassavirtaan.

Suositteltu palkkakorjaus yrityksen liikevaihdon mukaan on seuraava:

Liikevaihto, EUR (12 kk)	palkkakorjaus/henkilö, EUR
100 000 – 500 000	30 000
500 000 <	50 000

Liiketoiminnan muissa kuluissa oikaisutarvetta syntyy, jos tuloksen kannalta olennaiset kertaluonteiset erät vaikeuttavat vuosittaista kannattavuusvertailua. Näitä tarvitaan vain silloin, kun vastaavat liiketoiminnan muut tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin. Toimialasta luopumiseen liittyvät myyntitappiot siirretään toiminnan muista kuluista satunnaisiin kuluihin. (Yritystutkimus ry 2017, 22.)

Mikäli suunnitelman mukaiset poistot eivät ole suhteessa vastaavien määrän ja laadun kanssa tai poistoajat ylittävät Kirjanpitolautakunnan suosituksen, käytetään elinkeinoverolain mukaisia maksimipoistoja ja nämä näkyvät erässä muut tuloksen oikaisut.

Mahdolliset kurssivoitot tai -tappiot ovat oikaistussa tuloslaskelmassa kohdassa kurssierot.

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin siirretään seuraavia eriä:

- aikaisemmilta tilikausilta veronpalautukset
- maksetut lisäverot
- satunnaisista tuotoista ja kuluista maksetut välittömät verot (Yritystutkimus ry 2017, 26).

3.2.2 Oikaistu tase

Tuloslaskelman oikaisun jälkeen tilinpäätösanalyysissä oikaistaan tase. Yritystutkimus ry:n oikaistun taseen kaava esitetään taulukossa 4. Analyysissä poistetaan kokonaan taseen vastaavista sekä omasta pääomasta seuraavia eriä:

- Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksen 1066/2008 mukaisia kehittämistoimintaan liittyviä kehitysmenoja saa aktivoida tiettyjen ehtojen täytyessä. Tuntemattomaksi osoittautuneet kehittämismenot poistetaan.
- Arvottomaksi osoittautunut liikearvo. (Yritystutkimus ry 2017, 31-32.)

Aineettomiin hyödykkeisiin sisällytetään virallisesta taseesta:

- aineettomat oikeudet
- muut pitkävaikutteiset menot
- aineettomiin hyödykkeisiin kohdistuvat ennakkomaksut.

Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät seuraavat virallisen taseen erät, näihin ei liity erityisiä oikaisutarpeita:

- muut aineelliset hyödykkeet
- aineellisten hyödykkeiden ennakkomaksut
- keskeneräiset hankinnat. (Niskanen & Niskanen 2007, 73).

TAULUKKO 4. Oikaistun taseen kaava (Yritystutkimus ry 2017, 107-108)

PYSYVÄT VASTAAVAT	OMA PÄÄOMA
Kehittämismenot	Osake- tai muu peruspääoma
Liikearvo	Ylikurssi- ja arvonkorotusrahasto
Muut aineettomat hyödykkeet	Käyvän arvon rahasto
Aineettomat hyödykkeet yht.	Muu oma pääoma
Maa- ja vesialueet	Pääomalainat
Rakennukset ja rakennelmat	Taseen oma pääoma yht.
Koneet ja kalusto	Poistoero
Muut aineelliset hyödykkeet	Verotusperusteiset varaukset
Aineelliset hyödykkeet yht.	
Sisäiset osakkeet ja osuudet	Oman pääoman oikaisu
Muut osakkeet ja osuudet	Oikaistu oma pääoma yht.
Sisäiset saamiset	VIERAS PÄÄOMA
Muut saamiset ja sijoitukset	Pääomalainat
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yht.	Lainat rahoituslaitoksilta
	Eläkelainat
Leasingomaisuus	Sisäiset velat
	Saadut ennakot
VAIHTUVAT VASTAAVAT	Muut pitkäaikaiset velat
Aineet ja tarvikkeet	Pitkäaikainen vieras pääoma yht.
Keskeneräiset tuotteet	Laskennallinen verovelka
Valmiit tuotteet	Pakolliset varaukset
Muu vaihto-omaisuus	Leasingvastuut
Vaihto-omaisuus yht.	Korolliset lyhytaikaiset velat
Myyntisaamiset	Saadut ennakot
Sisäiset myyntisaamiset	Ostovelat
Muut sisäiset saamiset	Sisäiset ostovelat
Muut saamiset	Muut sisäiset korolliset velat
Lyhytaikaiset saamiset yht.	Muut sisäiset korottomat velat
	Muut korottomat lyhytaikaiset velat
Rahat ja rahoitusarvopaperit	Lyhytaikainen vieras pääoma yht.
VASTAAVAA YHTEENSÄ	Oikaistu vieras pääoma yhteensä
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ

Muut saamiset ja sijoitukset ovat oikaistun taseen erä, jossa yhdistyvät virallisen taseen sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin kuuluvat erät:

- muut saamiset
- omat osakkeet/osuudet

- myyntisaamiset
- lainasaamiset
- maksamattomat osakkeet/osuudet
- siirtosaamiset (Niskanen & Niskanen 2007, 74).

Leasingvastuukanta on erä, joka esiintyy oikaistussa taseessa ja jota virallinen tase ei tunne. Tämä kuvaa tulevina vuosina erääntyvien leasingmaksujen määrää ja se löytyy virallisen taseen liitetiedoista. Mikäli tukku- tai vähittäiskauppa on kirjannut vaihto-omaisuutensa erään valmiit tuotteet, siirretään erä aineisiin ja tarvikkeisiin. Muu vaihto-omaisuus erä sisältää taseen erät muu vaihto-omaisuus ja ennakkomaksut. (Yritystutkimus ry 2017, 38.)

Oikaistun taseen lyhytaikaiset saamiset pitää sisällään:

- myyntisaamiset
- muut sisäiset saamiset
- muut saamiset (lyhytaikaiset erät: laina-, muut saamiset, siirtosaamiset).

Rahat ja rahoitusarvopaperit ovat oikaistussa taseessa yhdistelmä virallisen taseen eristä:

- rahoitusarvopaperit
- rahat ja pankkisaamiset.

Poistoeroista ja vapaaehtoisista varauksista siirretään yhtiöverokannan mukainen osuus laskennalliseen verovelkaan (Yritystutkimus ry 2017, 44).

Oman pääoman oikaisut muodostuvat niistä eristä, joilla on oikaistu virallisen taseen omaisuuseriä tai velkoja analyysissä. Oman pääoman oikaisuja ovat:

- liikearvo, johon ei liity tulon odotuksia
- muut aineettomat hyödykkeet, esimerkiksi kehittämismenot, jotka eivät täytä aktivointiedellytyksiä
- epävarmat saamiset

- saamiset henkilöyhtiön omistajilta
- lähipiirilainat, joille ei ole olemassa liiketaloudellista perustetta
- aiheettomat arvonkorotukset ja käyvän arvon muutokset
- vastaavien arvon- ja poisto-oikaisut. (Yritystutkimus ry 2017, 45.)

Vieraan pääoman oikaisuja ovat:

- pakolliset varaukset, pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset velat, sekä leasingvastuukanta taseen ulkopuolelta.
- välirahoitusinstrumentit tietyin edellytyksin, esimerkiksi vaihtovelkakirjalainat, optiolainat. (Yritystutkimus ry 2017, 45-46.)

Menot joihin ei liity tuotto-odotuksia, eläkevaraukset, verovaraukset ja muut pakolliset varaukset siirretään oikaistun taseen kohtaan pakolliset varaukset. Korolliseen lyhytaikaiseen velkaan yhdistyvät virallisen taseen erät:

- lainat rahoituslaitoksilta
- joukkovelkakirjalainat
- vaihtovelkakirjalainat
- rahoitusvekselit
- muiden velkojen korollinen osuus
- eläkelainat.

Taseen ulkopuolinen factoringluotto lisätään korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin. (Niskanen & Niskanen 2007, 82.)

Jos liitetiedoissa ei ole eritelty korotonta ja korollista vierasta pääomaa, pitää se tehdä arvionvaraisesti, koska näitä tarvitaan useiden tunnuslukujen laskemisessa (Salmi 2006, 142). Ostovelkoihin sisältyvät osamaksuvelat siirretään lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan (Yritystutkimus ry 2017, 50).

3.3 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä esitetään tilinpäätöserät prosentteina. Vertailukohtana tuloslaskelmassa toimii liikevaihto ja taseessa taseen loppusumma. Se on käyttökelpoinen, kun halutaan esittää tuloslaskelman ja taseen keskinäiset suhteet tietyn tarkastelujakson aikana. Sitä voidaan käyttää vertailtaessa keskenään hyvinkin erikokoisten yritysten kustannusten kehittymistä suhteessa liikevaihtoon, sekä kustannus- ja taserakenteita. Parhaimmillaan se on silloin, kun se voidaan yhdistää tarkempaan tietoon lukujen taustoista. Tällöin apuna toimivat liitetiedot ja vuosikertomukset. (Niskanen & Niskanen 2004, 87-90.)

Analysoijan on aina hyvä tarkistaa prosenttien lisäksi todelliset rahamääräiset muutokset. Prosentteina mitattuna muutokset voivat näyttää isoilta, mutta rahamäärien kohdalla muutokset voivat olla marginaalisia, varsinkin jos erä on suhteellisen pieni verrattuna kokonaisuuteen. (Talousmentor 2017.)

3.4 Trendianalyysi

Tilinpäätöserien ajallisen kehityksen tarkasteluun sopii hyvin trendianalyysi. Siinä suhteutetaan tuloslaskelman ja taseen eriä lähtövuoden arvoihin. Näin saadaan selville, miten yksittäiset tilinpäätöserät ovat kehittyneet tarkastelujakson aikana. (Niskanen & Niskanen 2004, 96.) Tämä tapahtuu niin, että asetetaan vertailuaikavälin aloitusvuoden vertailuluvuksi 100 prosenttia ja lasketaan muiden vuosien luvut vertaamalla niitä aloitusvuoden lukemaan (Accounting coach 2017). Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös soveltuu yritysten keskinäiseen vertailuun ja trendianalyysi taas yksittäisen yrityksen tilinpäätöksien vertailuun. (Niskanen & Niskanen 2004, 102).

3.5 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelma huomioi taloudellisessa mielessä vain rahavirran, eikä ota huomioon varojen ja velkojen arvonmuutoksia. (Seppänen 2011, 53).

Taulukossa 5 esitetään kassavirtalaskelman kaava. Rahavirta- eli kassa-
virta- eli rahoituslaskelma mittaa yrityksen tai osaston kassaan tulevien
maksujen ja kassasta lähtevien maksujen nettorahavirran:

$$\text{kassaan maksut} - \text{kassasta maksut} = \text{kassan muutos}$$

TAULUKKO 5. Kassavirtalaskelman kaava (Yritystutkimus ry 2017, 56)

KASSAVIRTALASKELMA	
	Liiketulos (ilman mahdollista palkkorjausta)
+	poistot ja arvonalentumiset
	= Käyttökate
-/+	toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys
+/-	pakollisten varausten lisäys/vähennys
	= Toimintajäämä
+	rahoitustuotot
-	rahoituskulut
-	verot (välittömät verot)
+/-	satunnaiset tuotot/kulut
	= Rahoitusjäämä
-/+	investoinnit
-/+	sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys
	= Investointijäämä
+/-	pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	pääomalainojen lisäys/vähennys
+/-	oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. osingonjako)
-	osingonjako/yksityiskäyttö
-/+	lainasaamisten lisäys/vähennys
	= Rahavarojen muutos
+	rahavarat tilikauden alussa
-	rahavarat tilikauden lopussa
	= 0

Kassavirran halutaan olevan positiivinen, jotta yritys kykenee suoriutumaan velvoitteistaan. Negatiivinen kassavirta voi kertoa yrityksen taloudellisen tilan olevan heikko, tai tarpeesta saada aikaan nopeaa kasvua yrityksen taloudellisen tilan vakiinnuttamiseksi. (Stolowy & Lebas 2002, 552.)

Kassavirtalaskelmaan tarvitaan kahden perättäisen tilinpäätöksen tiedot. Tiliotteista voidaan myös laatia kassavirtalaskelma, koska tiliotteissa kassaan ja kassasta maksut ovat valmiiksi maksuperusteisina (Kotro 2007, 77). Kassavirtalaskelma toimii myynnin apuvälineenä, sillä se osoittaa, paljonko tuotteita on myytävä, jotta kassasta maksut saadaan katettua. Kasvuyritystä kassavirtalaskelma auttaa löytämään sopivan kasvunopeuden, jotta maksuvalmius ei vaarannu.

Laskelma koostuu kolmesta kassavirrasta:

- Juoksevan liiketoiminnan kassavirta muodostuu myyntisaamisista ja kassatuloista sekä toistuvista kassamenoista, kuten veroista, vuokrista, palkoista ja niiden sivukuluista.
- Investointien kassavirta koostuu pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden, kuten kiinteistöjen ja arvopapereiden kassatuloista ja menoista.
- Rahoituksen kassavirta muodostuu lainojen nostoista ja takaisinmaksuista sekä pääoman maksullisista muutoksista. (Yrityssuomi 2017.)

Kassavirtalaskelman jäämät (toiminta-, rahoitus- ja investointijäämä) mittaavat tulorahoituksen riittävyyttä. Toimintajäämä kertoo myyntituloista jäävän tuoton sen jälkeen, kun liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot on katettu. Toimintajäämän tulee olla jatkuvasti positiivinen, jotta yritystä voidaan pitää kannattavana. Toimintajäämä voi kuitenkin muodostua myös kannattavalla yrityksellä poikkeuksellisesti negatiiviseksi silloin, kun yrityksen voimakas kasvu sitoo kassavaroja ja muuta käyttöpääomaa. (Rusanen, 2003.)

Toimintajäämä kuvaa kassavirtalaskelmassa yrityksen liikevaihdosta saatujen tulojen riittävyyttä liiketoiminnasta johtuvien kassatapahtumien rahoittamiseksi. Tuloslaskelman suoriteperusteiset tuotot ja kulut on muutettu kassaperusteisiksi taseen muutosten avulla. Niiden erien kohdalla, joita ei voida muuttaa kassaperusteisiksi, käytetään tuloslaskelman vastaavaa kuuluerää. (Kauppalehti 2011.)

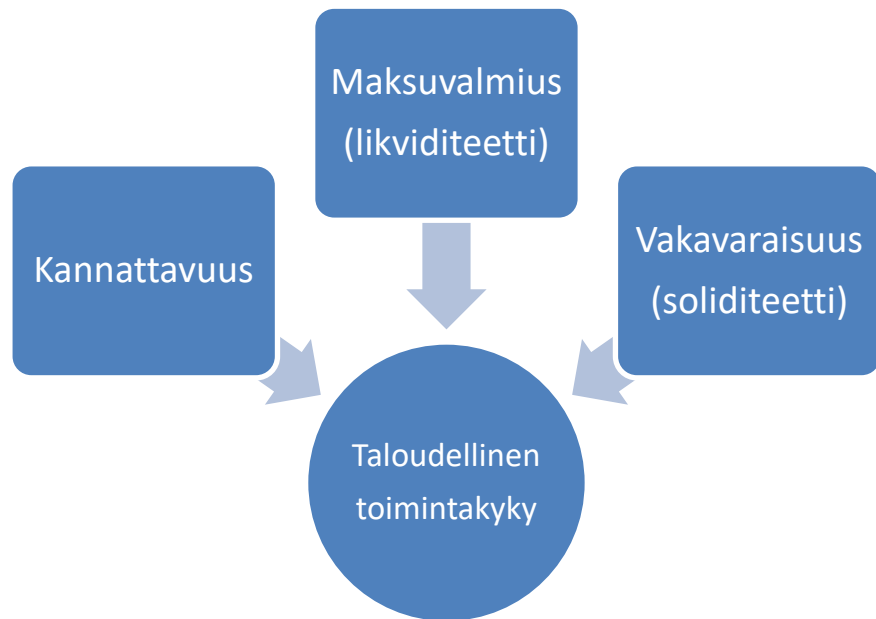
Rahoitusjäämä kertoo toiminnan menojen, rahoitustulojen ja –menojen sekä verojen ja voitonjaon jälkeen myyntituloista jäljelle jäävän määrän. Rahoitusjäämän ollessa positiivinen yritys pystyy hoitamaan investointinsa tulorahoituksella ainakin osittain sekä mahdollisesti lyhentämään lainojaan. Mikäli rahoitusjäämä on jatkuvasti negatiivinen, yritys velkaantuu lisää. (Yritystutkimus ry 2017, 61).

Positiivinen investointijäämä kertoo yrityksen liiketoiminnan tulojen riittäneen kaikkiin yhtiön toiminnasta aiheutuneiden menojen maksuun, rahoitusmenoihin, veroihin, voitonjakoon sekä investointien ja lainanlyhennysten maksuun. Investointijäämän jälkeiset oman ja vieraan pääoman sekä likvidien varojen muutokset kertovat, kuinka mahdollinen vaje on rahoitettu, tai ylijäämä on käytetty. (Rusanen 2003.)

Jäämien tulkinta ei yksistään riitä. On myös selvitettävä, onko yritys pyrkinyt jollain tapaa hetkellisesti vaikuttamaan kassavirtaan. Toimintaedellytyksiä arvioitaessa tulisi olla käytettävissä 3-5 vuoden kassavirtalaskelmat, jotta saataisiin luotettava kokonaiskuva ja saataisiin satunnaiset heilahtelut tasoitetuksi. (Yritystutkimus ry 2017, 61.)

3.6 Tunnuslukuanalyysi

Seppäsen (2011, 63) mukaan tunnuslukuanalyysin tavoitteena on analysoida yrityksen taloutta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Tunnusluvut tuottavat informaatiota, jota ei saada suoraan rahamääräisistä tilinpäätöksistä. Kuviossa 6 esitellään yrityksen taloudellisen toimintakyvyn eri osatekijät.

KUVIO 6. Yrityksen taloudellisen toimintakyvyn osatekijät (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 197)

Tunnuslukujen tulkinnan lähtökohtana ovat lukujen:

- absoluuttinen arvo
- muutos, muutoksen suunta
- toimialan ja kilpailijoiden tunnusluvut
- asetetut tavoitteet (Salmi 2006,124).

Tunnuslukuja on satoja ja näiden kaikkien käyttäminen voi aiheuttaa informaatiohäkyä. Toisaalta yksittäisen tunnusluvun avulla on vaikeaa arvioida yrityksen taloudellista menestystä. Paras tapa on keskittyä aluksi muutama keskeiseen tunnuslukuun ja niiden avulla arvioida yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia ja analysoida tarkemmin yrityksen menestystä. (Seppänen 2011, 67.)

Tunnuslukuanalyysi on lähtökohtana kaikissa tilinpäätösanalyysitilanteissa. Tunnusluvut ovat suhdemuotoisia, eli ne lasketaan jakamalla jokin tilinpäätöserä jollain toisella tilinpäätöserällä. Näiden tarkoituksena on huomioida ja eliminoida yritysten kokoerot, huomioida rahan arvossa tapahtuneita muutoksia, eli saada yritykset vertailukelpoisiksi. (Kallunki ym. 2008, 190-191; Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196.)

3.6.1 Kannattavuus

Kannattavuus on järkevän liiketoiminnan perusedellytys. Liiketaloudellisesti toimivan yrityksen tavoitteena on tuottaa yrityksen omistajille riittävästi voittoa suhteessa omistajien tuottovaatimukseen, joka ottaa huomioon toimintaan liittyvän riskin. (Laitinen & Laitinen 2014, 110.) Mitä enemmän toimintaan liittyy riskejä, sitä enemmän yrityksen pitää tuottaa voittoa. Tämä ei kuitenkaan aina toteudu, kun esimerkiksi ajatellaan mikro- ja pienyrittäjyyttä, jossa toiminnan vakuutena voi olla koko henkilökohtainen omaisuus ja rahat.

Tilikauden kannattavuus kuvaa tilikaudelle kohdistuvien tulojen ja menojen välistä erotusta. Yhden tilikauden laskettu kannattavuus ei kuvaa yrityksen pitkän aikavälin kannattavuutta. Kannattavuutta tulkittaessa on arvioitava, miksi tilikauden tulos on ollut poikkeuksellinen. (Kallunki ym. 2008, 125.)

Käyttökate ei ole välituloksena virallisessa tuloslaskelmassa. Oikaistun tuloslaskelman käyttökate tulee, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset, eli se kertoo yrityksen tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä.

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset}$$

Käyttökateprosentille ei ole yleispätevää tavoitearvoa. Useimmissa tapauksissa käyttökateprosentti asettuu seuraaviin arvoihin: teollisuus 5-20 %, kauppa 2-10 % ja palvelu 5-15 %. (Yritystutkimus ry 2017, 63-64.)

Liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos, josta saadaan selville, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. Liiketulosprosentti on käyttökelpoinen yrityksen kehityksen seuraamiseen ja verrattaessa toimialaan. Liiketulosprosentti on hyvän ollessa yli 10 %, tyydyttävä 5-10 % ja heikko alle 5 %. (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

$$\text{Liiketulos} - \% = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

Nettotulos saadaan, kun liiketulokseen lisätään rahoituksen tuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot (Laitinen & Laitinen 2014, 112).

Toimintaan voidaan pitää kannattavana nettotuloksen ollessa positiivinen.

$$\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

Rahoitustulos saadaan lisäämällä nettotulokseen ennen liiketulosta vähennetyt poistot ja arvonalentumiset (Yritystutkimus ry 2017, 65).

$$\text{Rahoitustulos} = \text{Nettotulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset}$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

Kokonaispääoman tuotto on kannattavuuden mittari, johon ei yrityksen veronmaksupolitiikka eikä yhtiömuodosta johtuva verotustekniikka välttämättä vaikuta. Luku kertoo yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle kertyneen tuoton. Tunnusluvussa (ROA) verrataan tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja koko siihen pääomaan, joka on sitoutunut yritystoimintaan. Tunnusluku kertoo yrityksen kyvystä huolehtia sen käytössä olevasta kokonaispääomasta. Luku on sijoitetun pääoman tuottoa käyttökelpoisempi varsinkin silloin, kun jakoa korolliseen ja korottomaan pääomaan ei pystytä luotettavasti tekemään. Luku soveltuu myös eri toimialojen yritysten väliseen vertailuun. (Balance Consulting 2017a.) Jos oikaistun taseen oma pääoma on negatiivinen, on kokonaispääoma vähintään vieraan pääoman suuruinen (Yritystutkimus ry 2017, 66). Kokonaispääoman tuottoprosentti on hyvä, kun se on yli 10 %, tyydyttävä 5-10 % ja heikko alle 5 % (Yritystutkimus ry 2017, 67).

Rahoituskulut = Korkokulut ja muut rahoituskulut + kurssitappiot

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}}$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Sijoitetun pääoman vähimmäistuotona on pidetty yrityksen vieraalle pääomalleen maksamaa korkoa. Omalle pääomalle ja lainapääomalle tulisi saada vähintään rahamarkkinoilla vallitsevan korkotason mukainen tuotto. Tunnusluku soveltuu mittariksi myös eri toimialojen yritysten väliseen vertailuun. (Balance Consulting 2017b.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} * 100$$

Sijoitettu pääoma = Oikaistu oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma

Oman pääoman tuotto-% (ROE) tavoitetaso määräytyy omistajien asettaman tuottovaatimuksen mukaan. Tähän liittyy aina sijoitetun pääoman riski. Tunnusluku mittaa yrityksen kykyä tuottaa lisäarvoa omistajien yhtiöön sijoittamalle pääomalle. (Yritystutkimus ry 2017, 68.)

$$\text{Oman pääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} * 100$$

3.6.2 Vakavaraisuus

Leppiniemen & Kykkäsen (2013, 168) mukaan yrityksen rahoitusriskiä mitataan yleisesti vakavaraisuutena eli pääomarakenteella. Yrityksen vakavaraisuus on sitä huonompi, mitä vallitsevampi vieras pääoma on sen rahoitusrakenteessa (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 168). Korkean omavaraisuusasteen omaava yritys kestääkin muita paremmin laskusuhdanteita ja sen on helpompi saada ulkopuolista rahoitusta. Siksi on tärkeää, että yrityksellä on myös omia pääomia. (Viitala 2006, 151.)

Vakavaraisuuden tunnusluvut kuvaavat yrityksen rahoitusrakenteen terveyttä (Jormakka ym. 2015, 132). Vakavaraisena yrityksenä pidetään sellaista yritystä, jolla on omaa pääomaa niin paljon, että se kykenee kattamaan vieraan pääoman rahoituksesta syntyvät korkokulut pitkällä aikavälillä myös huonoina aikoina niin, ettei sen varsinaisen liiketoiminnan jatkuvuus vaarannu (Niskanen & Niskanen 2004, 130).

Yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä mittaa omavaraisuusaste. Se kertoo, paljonko oman pääoman osuus on yrityksen koko pääomasta. Yrityksen liiketoiminta rakentuu sitä vakaammalle pohjalle, mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste on. (Balance Consulting 2017c.)

Yritystutkimus ry:n omavaraisuusasteen laskentakaavassa oikaistu oma pääoma jaetaan oikaistun taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot. Nämä saadut ennakot ovat lyhyt- ja pitkäaikaisia saatuja ennakoita, keskeneräisistä töistä tai projekteista, joilla ei ole normaali tilanteessa takaisinmaksuvelvoitteita, vaan ne poistuvat taseesta, kun työ valmistuu. (Yritystutkimus ry 2017, 69.)

$$\text{Omavaraisuusaste} - \% = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppu summa} - \text{saadut ennakot}} * 100$$

Omavaraisuusasteelle esitetään suuntaa antavia ohjearvoja esimerkiksi yrityksen toimialasta riippuen (Salmi 2006, 169). Yritystutkimus ry:n (2017, 70) mukaan ohjearvo hyvälle on yli 40 %, tyydyttävälle 20-40 % ja heikolle alle 20 %. Lopullinen arviointi on kuitenkin yrityskohtaista. Korkeitakin velkaantumisasteita voidaan pitää hyväksyttävänä, jos toimintaan liittyvä riski on alhainen ja tulokehitys hyvä ja vakaa (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 169).

Suhteellinen velkaantuneisuus eli velkaprosentti on tunnusluku, jossa yrityksen velat suhteutetaan liikevaihtoon. Sillä voidaan seurata velkojen yritykselle aiheuttamaa rasitetta ja siinä tapahtuvia muutoksia. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 169.) Jotta yritys selviää vieraan pääoman velvoitteistaan,

edellyttää korkea suhteellinen velkaantuneisuus yritykseltä vastaavasti myös hyvää liiketulosta (Yritystutkimus ry 2017, 70).

$$\text{Velka} - \% = \frac{\text{Oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} * 100$$

Saatujen ennakoiden vieraasta pääomasta vähentämisen ajatuksena on, että yritys on tosiasiaassa sitonut saamiaan ennakoita vastaavan summan tilatun hyödykkeen valmistamiseen, tai saatuja ennakoita saatetaan käyttää yleisrahoituksena varsinaisten lainojen tavoin. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 262-263.)

Suhteellinen velkaantuneisuus sopii tunnusluvuksi esimerkiksi silloin, kun yrityksellä ei ole omaa pääomaa tai sitä on vain vähän (Salmi 2006, 171). Lisäksi se on toimialasidonnainen ja sillä voidaan vertailla vain saman toimialan yrityksiä. Tuotannollisissa yrityksissä ohjearvoina hyvälle pidetään alle 40 %, tyydyttävälle 40-80 % ja heikolle yli 80 %. (Yritystutkimus ry 2017, 70.)

Nettovelkaprosentti taas antaa suhteellista velkaantuneisuutta oikeamman kuvan yrityksen velkarasituksesta silloin, kun on ilmeistä, että yrityksellä on runsaasti sellaista likvidiä rahoitusomaisuutta, joka on muutettavissa helposti rahaksi, ja jolla voidaan maksaa velkoja pois (Yritystutkimus ry 2017, 70-71).

$$\begin{aligned} \text{Nettovelka} - \% \\ = \frac{\text{Oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Liikevaihto}} * 100 \end{aligned}$$

Net gearing eli nettovelkaantumisaste kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Se mittaa yrityksen korollisen nettovelan määrää suhteessa omaan pääomaan. (Balance Consulting 2017d.) Koroton vieras pääoma muodostuu pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta ilman saatuja ennakoita, korollisista lyhytaikaisista veloista sekä muista sisäisistä korollisista veloista (Yritystutkimus ry 2017, 71). Korottomista veloista vähennetään likvidit varat, eli rahat ja rahoitusarvopaperit, joilla periaatteessa voitaisiin lyhentää yrityksen velkoja. Nettovelan ollessa enintään oman pääoman suuruinen, arvioidaan

yrittäjien vakavaraisuuden olevan riittävä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 170.)

Korollinen vieras pääoma

= *Pitkäaikainen vieras pääoma ilman saatuja ennakoita*

+ *Korolliset lyhytaikaiset velat + Muut sisäiset korolliset velat*

$$\text{Net gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$$

Salmi (2006, 183-184) toteaa, että sen paljonko yrityksen liiketoiminnan käynnissä pitäminen sitoo pääomia, eli rahaa yrityksen kassasta, kertoo käyttöpääoma. Sen hallinta on yksi tärkeimpiä talouden ja johtamisen kysymyksiä. Käyttöpääoman tarve on rahoitettava omalla ja korollisella vieraalla pääomalla, ja mitä vähemmän sitä tarvitaan, sen parempi on pääoman tuotto ja sitä pienemmät pääoman kustannukset. Toisaalta taas kunollinen palvelukyky nyt ja tulevaisuudessa edellyttää kuitenkin riittävää käyttöpääoman tasoa. Pääomaa yrityksessä sitoutuu vaihto-omaisuuteen ja myyntisaamisiin, kun taas ostovelat vähentävät sen määrää.

Yrityksen toimiala määrittää pitkälti toiminnan vaatiman käyttöpääoman suhteen liikevaihtoon. Käyttöpääomaprocentissa käyttöpääoma suhteutetaan liikevaihtoon, koska sen erät ovat riippuvaisia liikevaihdosta. Se antaa esimerkiksi ennusteita tehtäessä varsin hyvän kuvan niistä rahoitustarpeista, joita yrityksen toiminnan laajentamisesta aiheutuu. (Yritystutkimus ry 2017, 72.) Laskemalla käyttöpääoman eri osatekijöitten (vaihto-omaisuus, myyntisaamiset ja ostovelat) kiertoaikoja, voidaan sitä analysoida tarkemmin (Yritystutkimus ry 2017, 72).

$$\text{Käyttöpääoma} - \% = \frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} * 100$$

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka pitkään myyntitulot ovat saamisina, ennen kuin ne saadaan rahana kassaan. Luvulla mitataan perinnän tehokkuutta ja toisaalta yrityksen asiakkailleen antamia maksuaikoja. Mitä pitempiä maksuaikoja yritys tarjoaa tai mitä hitaammin asiakkaat maksavat

laskunsa, sitä enemmän pääomia sitoutuu yrityksen prosesseihin. Tunnusluvun tavoitetaso määräytyy toimialalla vallitsevien maksuaikojen perusteella. Luku on toimialakohtainen, jolloin on syytä tutkia toimialan keskimääräisiä maksuaikoja. (Balance consulting 2017e.)

$$\text{Myyntisaamistenkiertoaika, pv} = \frac{365 * \text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}(12kk)}$$

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka paljon yritys on käyttänyt keskimäärin maksuaikaa ostovelkojen maksuun. Ostovelkojen poikkeuksellisen pitkä maksuaika saattaa jo viitata maksuvaikeuksiin, sillä maksuaikojen ylittäminen tulee sekä rahalla että maineella mitattuna kalliiksi. (Balance consulting 2017f.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika, pv} = \frac{365 * \text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat}}{(\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut})}$$

Vaihto-omaisuusprosentti mittaa sitoutuneita pääomia suhteuttamalla vaihto-omaisuus liikevaihtoon (Yritystutkimus ry 2017, 73).

$$\text{Vaihto – omaisuus – \%} = \frac{\text{Vaihto – omaisuus ilman ennakkomaksuja} + \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Liikevaihto}}$$

Nettokäyttöpääomalla saadaan selville, kuinka paljon vaihto- ja rahoitusomaisuutta on katettu omalla ja pitkäaikaisella vieraalla pääomalla. Nettokäyttöpääomaprocentti saadaan suhteuttamalla nettokäyttöpääoma liikevaihtoon. (Yritystutkimus ry 2017, 73-74.)

$$\text{Nettokäyttöpääoma – \%} = \frac{\text{Nettokäyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} * 100$$

3.6.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella tarkoitetaan yrityksen kykyä suoriutua erääntyvistä velvoitteistaan ja maksuistaan. Yrityksen likviditeettivaranto eli käteinen, pankkitilin saldo, markkina-arvopaperisijoitukset ja muut nopeasti rahaksi muutettavat varat tulisi olla riittävän suuret, jotta yritys on maksuvalmis.

Näin ollen se kykenee hyödyntämään käteisalennusmahdollisuudet. (Kinunen, Laitinen, Laitinen, Leppiniemi & Puttonen 2006, 55.)

Quick ratiossa ainoastaan rahoitusomaisuudella on arvoa, jonka suhdetta verrataan lyhytaikaisiin velkoihin, eli mitataan yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan rahoitusomaisuudellaan. Vaihto-omaisuuden markkina-arvo ei välttämättä ole sama kuin kirjanpidollinen arvo, esimerkiksi yritystoiminnan loppuessa. (Kallunki & Kytönen 2007, 86.)

Yritystutkimus ry (2017, 75) antaa ohjearvoiksi hyvälle yli 1, tyydyttävälle 0,5-1 ja heikolle alle 0,5.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksensaamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Current ratiossa ajatellaan, että vaihto-omaisuuden realisoimisella kyettäisiin selviämään lyhytaikaisista velvoitteista yhdessä rahoitusomaisuuden kanssa. Sekä quick ratio että current ratio ovat staattisen maksuvalmiuden tunnuslukuja eli ne mittaavat tilinpäätöshetken tilannetta. Yritystutkimus ry (2017, 75) antaa current ration ohjearvoiksi hyvälle yli 2, tyydyttävälle 1-2 ja heikolle alle 1.

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto} - \text{omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhyt aikainen vieras pääoma}}$$

Vieraan pääoman takaisinmaksukykyä mitataan rahoitustuloksen avulla ja vertailuperusta tunnusluvulle saadaan yrityksen velkojen keskimääräisestä laina-ajasta (Yritystutkimus ry 2017, 75).

$$\text{Vieraan pääoman takaisinmaksuaika, } v = \frac{\text{Sijoitettu vieras pääoma tilikauden lopussa}}{\text{Rahoitustulos}}$$

Lainojen hoitokate vertaa tuloksen rahoituksellista riittävyyttä vieraan pääoman velvoitteiden hoitamiseen. Lainojen hoitokatteelle Yritystutkimus ry (2017, 76) antaa ohjearvoiksi hyvälle yli 2, tyydyttävälle 1-2 ja heikolle alle 1.

$$\text{Lainojen hoitokate} = \frac{\text{Rahoitustulos} + \text{rahoituskulut}}{\text{Rahoituskulut} + \text{pitkäaikaisten lainojen lyhennykset}}$$

Rahoituskulujen hoitokate tarkastelee yrityksen kykyä selviytyä korkojen ja muiden vieraan pääoman kulujen maksuista (Yritystutkimus ry 2017, 75).

$$\text{Rahoituskulujen hoitokate} = \frac{\text{Rahoitustulos} + \text{rahoituskulut}}{\text{Rahoituskulut}}$$

$$\text{Korkokate} = \frac{\text{Käyttökate} + \text{osinkotuotot} + \text{korkotuotot} + \text{muut rahoitustuotot}}{\text{Rahoituskulut}}$$

Investointien tulo-rahoitus kertoo varsinaisen toiminnan ja satunnaisten tuottojen kautta tulleen rahoituksen riittävyttä investointeihin (Yritystutkimus ry 2017, 75).

$$\begin{aligned} \text{Investointien tulo-rahoitus, \%} \\ = \frac{\text{Rahoitusjäämä}}{\text{Investointimenot} + \text{investoinnit muihin sijoituksiin ja saamisiin}} \end{aligned}$$

3.6.4 Muut tunnusluvut

Liikevaihdon muutosprosentti saadaan suhteuttamalla liikevaihto edellisen tilikauden liikevaihtoon. Saatua tulosta on tulkittava suhteessa inflaatiokehitykseen. Tällä luvulla kuvataan toiminnan kasvua tai supistumista. (Yritystutkimus ry 2017, 78.)

$$\text{Liikevaihdon muutos, \%} = \frac{\text{Liikevaihdon muutos}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella}} * 100$$

Liikevaihto/henkilö esittää yrityksen henkilöstön tehokkuutta. Tätä lukua on vaikea verrata yritysten kesken, koska siihen vaikuttaa ostetut ulkopuoliset palvelut sekä mahdolliset henkilöstön lomautukset. (Yritystutkimus ry 2017, 78.)

$$\text{Liikevaihto per henkilö} = \frac{\text{Liikevaihto}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$$

Nettorahoituskuluprosentista selviää, yrityksen juoksevien rahoituskulujen osuus liikevaihdosta. Yrityksen käyttökatevaatimukset nousevat sitä korkeammiksi, mitä korkeampi juoksevien rahoituskulujen osuus liikevaihdosta on. Nettorahoituskuluprosentti voi olla negatiivinen, joka tarkoittaa, että yrityksen rahoitus tuottaa voittoa, eli yrityksen rahoitusvarat ylittävät korollisten velkojen määrän, jolloin yritys on käytännössä nettovelaton. (Balance Consulting 2017g.)

$$\text{Nettorahoituskulut, \%} = \frac{\text{Nettorahoituskulut}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

$$\text{Nettorahoituskulut} = \text{Rahoituskulut} - \text{rahoitustuotot}$$

$$\text{Rahoituskulut} = \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} + \text{kurssitappiot}$$

$$\text{Rahoitustuotot}$$

$$= \text{Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista}$$

$$+ \text{muut korko ja rahoitustuotot} + \text{kurssivoitot}$$

Nettorahoituskulut / käyttökateprosentti kuvaa yrityksen rahoitusrakennetta. Suhdeluvun avulla arvioidaan vaadittavaa käyttökateasetusta suhteessa yrityksen rahoituskulurasitteeseen. (Yritystutkimus ry 2017, 79.)

$$\text{Nettorahoituskulut per käyttökate, \%} = \frac{\text{Nettorahoituskulut}}{\text{Käyttökate}} * 100$$

Keskimääräiset rahoituskulutprosentti kuvaa vieraasta pääomasta maksettavaa keskimääräistä hintaa. Laskentakaavan korolliset velat ovat keskiarvo tilikauden alun ja lopun tilanteesta. Tunnusluku on verrattavissa kulloinkin vallitsevaan keskimääräiseen korkotasoon ja sen arvioinnissa on otettava huomioon esimerkiksi mahdolliset lainannostopalkkiot, takausprovisiot ja valuuttakurssierojen vaikutus. (Yritystutkimus ry 2017, 79.)

$$\text{Keskimääräiset rahoituskulut, \%} = \frac{\text{Rahoituskulut}}{\text{Korollinen vieras pääoma keskimäärin}} * 100$$

4 CASE: YRITYS X

4.1 Toimialaesittely

Suomessa on hyvin monipuolinen ja -muotoinen sekä perheyrittäjävaltainen leipomoala. Leipomoteollisuus on elintarviketeollisuuden suurin alatoimiala toimipaikkojen ja työpaikkojen määrällä mitattuna. Alalle ovat ominaisia valtakunnallisesti toimivat teolliset leipomot, alueelliset leipomot sekä paikalliset pienleipomot ja konditoriat. Ala työllistää yli 7 800 henkeä lähes 700:ssä yrityksessä. Toimipaikkoja on kaikkialla Suomessa, ja monet niistä ovat merkittäviä työllistäjiä alueillaan. Leipomoteollisuus on ollut aiemmin pitkälti kotimarkkinateollisuutta, mutta markkinatilanne leipomotuotteissa on muuttunut nopeasti parin viime vuoden aikana myymäläleipomoiden ja paistopistetoiminnan voimakkaan kehittymisen myötä. Lisäksi kulutusmuutokset, kuten välipalaistuminen, ovat vähentäneet perinteisten leipomotuotteiden kulutusta. Leipomotuotteiden kokonaiskysyntä on laskenut Suomessa ja korvautunut osittain ulkomaisilla tuotteilla. Leipomoalalla yritysten kilpailutilanne on kireä johtuen esimerkiksi lisääntyneestä tuonnista, paistopistetoiminnan voimakkaasta yleistymisestä, yritysten kasvuhakuisuudesta, ylikapasiteetista, korvaavien tuotteiden kulutuksen kasvusta, kaupan omien merkkien laajentuneesta tarjonnasta sekä luontaisen kasvun puuttumisesta. Lisäksi kysyntää on heikentänyt kuluttajien vähentynyt ostovoima. Leipomotoimialan liiketoimintaympäristö on haastava, ja kasvu vaatii yrityksiltä kilpailukyvyyn kehittämistä, toimintojen tehostamista, uudistamista, tuotekehitystä, erikoistumista ja ketteryyttä. Alan kannattavuus on heikentynyt ja kustannustehokkuus korostuu kilpailukyvyyn varmistajana. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015.)

Leipomoteollisuus on jatkossakin merkittävä toimija Suomessa. Suomen Leipuriliitto ry:n (2017) mukaan leipomo- ja viljavalmisteiden ennustetaan kasvavan sekä arvossa että volyymissa vuosina 2014–2019 enemmän kuin vuosina 2009–2014.

4.2 Oikaisut tuloslaskelmiin ja taseisiin

Yritys X:n tilinpäätösanalyysi aloitetaan analysoimalla virallisia tuloslaskelmia sekä virallisten taseiden vastaavaa ja vastattavaa puolia. Tämän jälkeen virallisiin tuloslaskelmiin ja taseiden molempiin puoliin tehdään tarvittavat oikaisut. Yritys X:n virallinen tuloslaskelma sekä virallisen taseen vastaavaa ja vastattavaa puoli sekä niiden oikaistut versiot on esitetty liitteissä 1-4. Myös kilpailijoiden Kilpailija A:n ja Kilpailija B:n virallisia tuloslaskelmia sekä virallisten taseiden vastaavaa ja vastattavaa puolia analysoidaan, jonka jälkeen niihin tehdään tarvittavat oikaisut. Kilpailijoiden viralliset tuloslaskelmat ja taseet sekä niiden oikaistut versiot on esitetty liitteissä 5-12.

Oikaisut Yritys X:n tuloslaskelmissa sisältävät tilikauden aikaisten ostojen korjaukset aine- ja tarvikevaraston määrän muutoksilla, kirjaamalla ne erään aine- ja tarvikekäyttö. Lisäksi virallisen tuloslaskelman kaikki henkilöstökulut yhdistetään erään henkilöstökulut. Taseen vastaavaa puolelta oikaistaan erä muut saamiset, johon lisätään siirtosaamiset. Taseen vastattavaa puolen oikaisuina tehdään muiden velkojen ja siirtovelkojen yhdistäminen erään muut korottomat lyhytaikaiset velat.

Kilpailija A:n tuloslaskelmista oikaistaan samoin kuin Yritys X:n osaltakin tilikauden aikaiset ostot korjattuina aine- ja tarvikevaraston muutoksilla, jonka jälkeen ne kirjataan erään aine- ja tarvikekäyttö. Myös Kilpailija A:n kaikki henkilöstökulut virallisesta tuloslaskelmasta yhdistetään erään henkilöstökulut. Taseen vastaavaa puolelta oikaisuina tehdään ennakkomaksujen yhdistäminen erään muut aineettomat hyödykkeet sekä siirtosaamisten siirto erään muut saamiset. Taseen vastattavaa puolelta vähennetään poistoeroista erään laskennallinen verovelka verot verokannalla 20 prosenttia. Erään pitkäaikaiset velat siirretään pitkäaikaiset ostovelat, jonka lisäksi muihin korottomiin velkoihin yhdistetään muut velat ja siirtovelat.

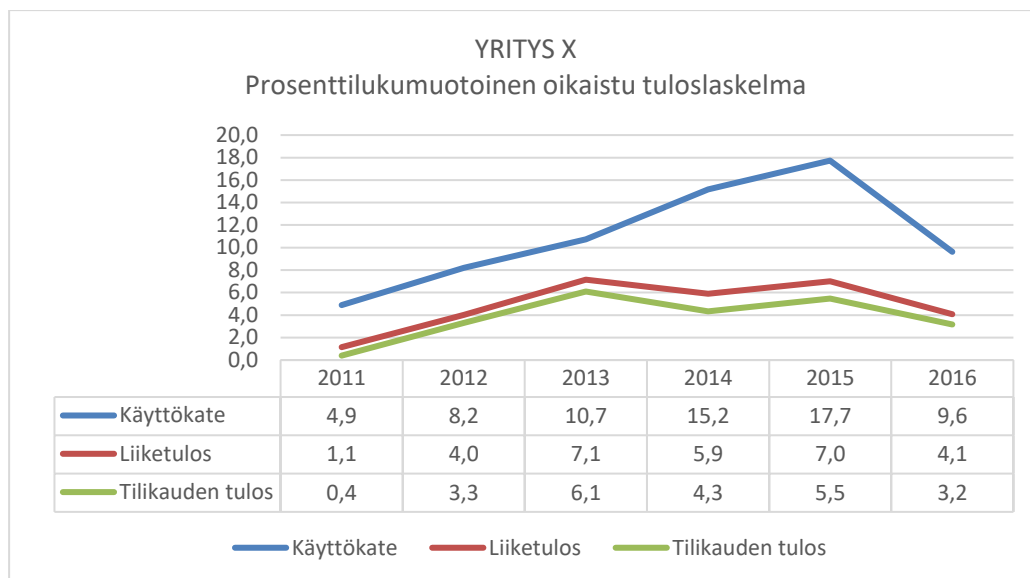
Kilpailija B:n virallisesta tuloslaskelmasta oikaistaan tilikauden aikaiset ostot aine- ja tarvikevaraston muutoksilla, jonka jälkeen ne kirjataan erään

aine- ja tarvikekäyttö. Kaikki henkilökulut yhdistetään erään henkilöstökulut, jonka lisäksi siirretään liiketoiminnan muista kuluista satunnaisiin kuluihin vuonna 2016 ostettu asuinhuoneisto. Näiden oikaisujen lisäksi vuonna 2015 muihin rahoitus- ja korkotuottoihin kirjattu negatiivinen arvo siirretään erään muut korko- ja rahoituskulut. Taseen vastaavaa puolelta oikaistaan vuoden 2016 ennakkomaksut erään muut aineettomat hyödykkeet sekä erään muut saamiset virallisesta taseesta erät lainasaamiset, muut saamiset ja siirtosaamiset. Taseen vastattavaa puolelta oikaistaan vielä virallisen taseen erät muut velat ja siirtovelat oikaistun taseen erään muut korottomat lyhytaikaiset velat.

4.3 Prosenttilukumuotoinen oikaistu tuloslaskelma

Oikaistun tuloslaskelman pohjalta laadittiin Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tilinpäätös kaikilta tarkasteluvuosilta. Prosenttilukumuotoisessa tuloslaskelmassa verrataan tuloslaskelman eriä liikevaihtoon. Yritys X:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma oikaistun tuloslaskelman pohjalta esitetään liitteessä 13.

Liikevaihdosta vähennettävien kulujen osalta aine- ja tarvikekäyttö on ollut koko tarkastelujakson 29-33,1 prosentin välillä jääden 30 prosenttiin vuonna 2016. Ulkopuolisten palveluiden osalta nähdään suurta heittoa vertailuvuosien välillä. Käyttökattetta tarkasteltaessa nähdään suurta kasvua aina vuoteen 2015 asti. Vuoden 2016 käyttökattetta rasittaa ulkopuolisten palveluiden ja liiketoiminnan muiden kulujen kasvu. Kuviossa 7 esitellään käyttökattteen, liiketuloksen ja tilikauden tuloksen kehitystä.

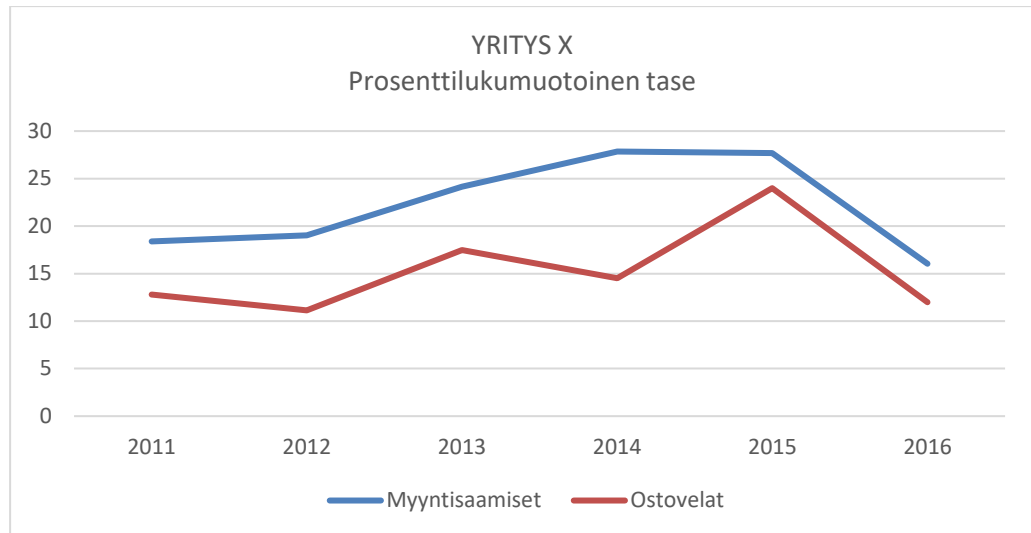
KUVIO 7. Yritys X:n käyttökateen, liiketuloksen ja tilikauden tuloksen kehitys

Suunnitelman mukaisten poistojen kasvu on ollut vuoteen 2015 asti 5,9 prosenttia. Tämä on ollut investointien ansiota. Liiketuloksen vuonna 2016 on pelastanut suunnitelman mukaisten poistojen määrän vähentyminen ja liiketulos on laskenut 2,9 prosenttia, jääden 4,1 prosenttiin. Tilikauden tulos on parhaimmillaan ollut 6,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2013. Vuonna 2016 jäätettiin 3,2 prosenttiin, johtuen suurilta osin käyttökateen pudotuksesta.

4.4 Prosenttilukumuotoinen oikaistu tase

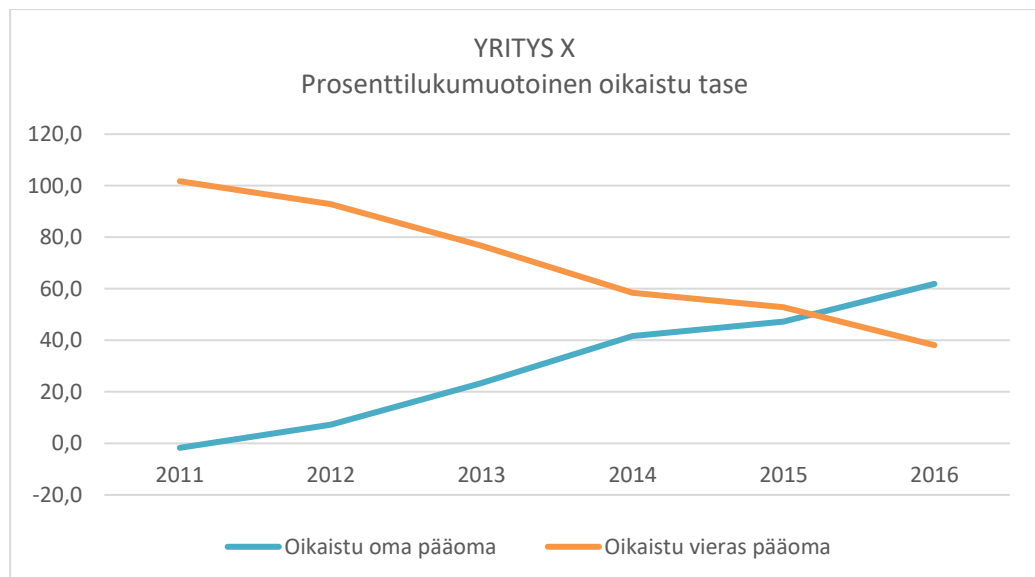
Prosenttilukumuotoisessa taseessa taseen eriä verrataan taseen loppusummaan. Prosenttilukumuotoinen tase esitetään liitteessä 14.

Aineellisten hyödykkeiden osalta nähdään poistojen vaikutus prosenttiluvun pudotukseen vuosittain. Vuonna 2016 nähdään 2,4 prosentin kasvu edellisvuoteen. Vaihto-omaisuuden luvussa nähdään heilahteluja suuntaansa vuosien varrella. Vuoden 2016 nousu edellisvuoteen johtuu aineiden ja tarvikkeiden sekä valmiiden tuotteiden erien kasvusta edellisvuoteen verrattuna. Kuviossa 8 esitetään myyntisaamisten ja ostovelkojen erien suhdetta taseen loppusummaan.

KUVIO 8. Yritys X:n myyntisaamisten ja ostovelkojen erien osuus taseen loppusummasta

Myyntisaamisten erä seuraa liikevaihdon kasvua. Myyntisaamisten ja ostovelkojen erän suhde on parhaimmillaan vuonna 2014. Vuonna 2015 ostovelkojen suhde liiketoiminnan tuottoihin on ollut suhteellisen suuri, lähes neljäsosa. Kuviossa 9 esitetään oikaistun vieraan pääoman ja oman pääoman kehitystä.

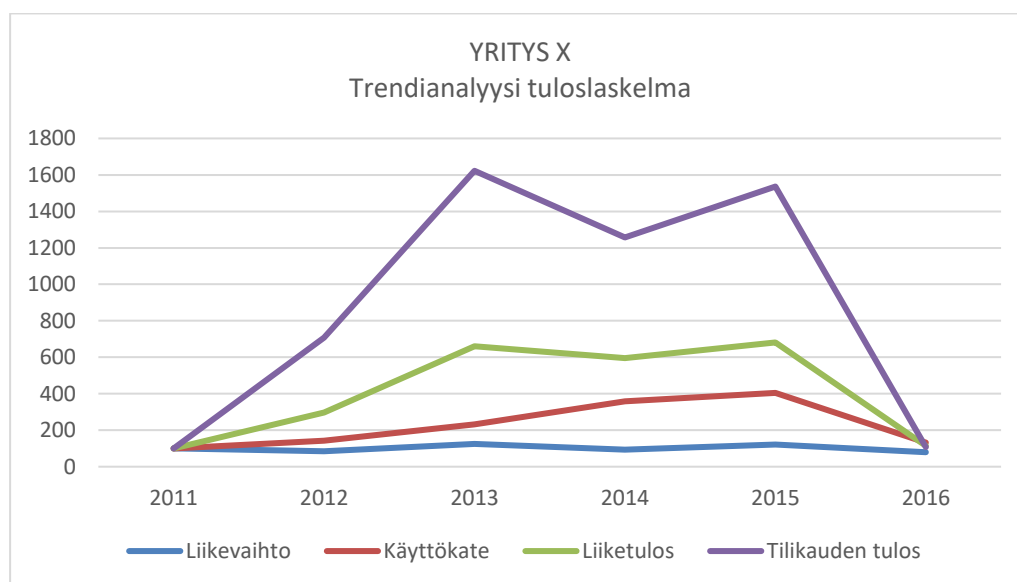
KUVIO 9. Yritys X:n oikaistun oman- ja vieraan pääoman kehitys

Oikaistu oma pääoma jatkaa kasvuaan koko tarkastelujakson ajan positiivisen tuloksen myötä. Suurinta kasvu on ollut vuosien 2012-2014 välillä.

Vaikka tulos on tippunut vuonna 2016, niin voittovarot jatkavat kasvuaan edelleen. Pitkäaikainen vieras pääoma on laskenut voimakkaasti tarkastelujakson aikana 57,8 prosentista 3,8 prosenttiin. Myös lyhytaikainen vieraspääoma on koko tarkastelujakson aikana laskenut. Kuviosta nähdään, kuinka oma pääoma on vuonna 2016 suurempi kuin vieraspääoma.

4.5 Trendianalyysi

Trendianalyysissä perusvuotena käytetään vuotta 2011. Muut tarkasteluvuodet suhteutetaan tähän perusvuoteen ja näin nähdään poikkileikkaus yrityksen oikaistujen tilinpäätöksien eristä. Trendianalyysilaskelmat oikaistusta tuloslaskelmista ja oikaistusta taseista esitetään liitteissä 15 ja 16. Kuviossa 10 esitetään oikaistun tuloslaskelman trendianalyysin kehitystä.

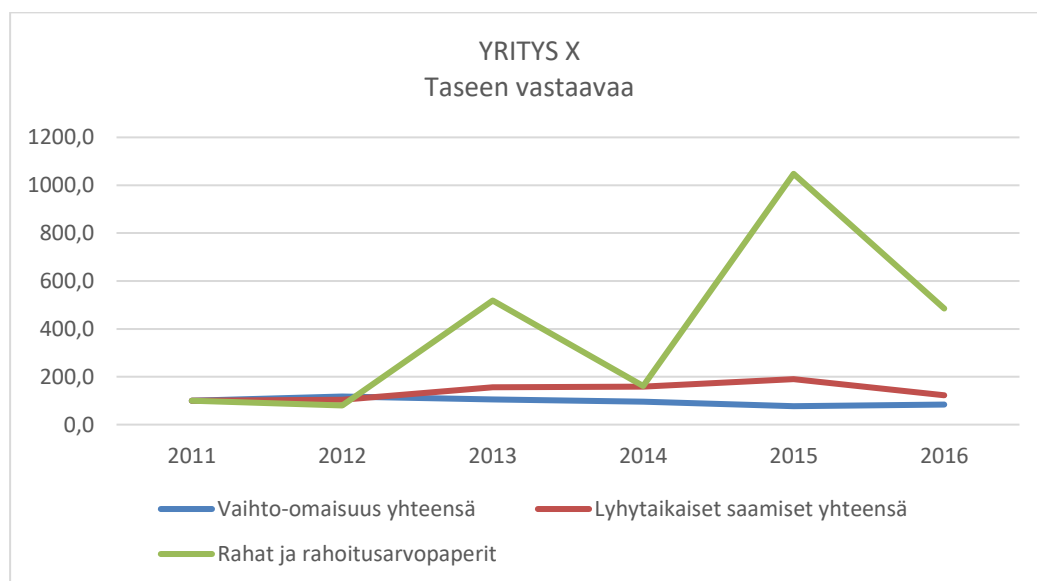

KUVIO 10. Yritys X:n oikaistun tuloslaskelman trendianalyysin kehitys

Liiketoiminnan tuottoja tarkasteltaessa huomataan liikevaihdon heilahtelut vuosien varrella. Heikoimpina liikevaihdon vuosina on saatu paikattua liiketoiminnan tuottoja muilla tuotoilla vuosina 2014 ja 2016. Käyttökate on ollut kasvussa aina vuoteen 2015 asti ja vuonna 2016 käyttökate on laskenut ulkopuolisten palveluiden ja liiketoiminnan muiden kulujen suuri kasvu edellisvuoteen verrattuna. Liiketuloksen kehitys on seurannut liikevaihdon kehitystä. Kuviosta nähdään tilikauden tuloksen voimakas kasvu

vuoteen 2013. Vuoden 2016 tilikauden tuloksen putoaminen kaaviossa on jyrkkä. Täytyy kuitenkin muistaa, että tilikausi oli positiivinen ja omalta osaltaan lisäsi voittovaroja.

Taseen vastaava puolella tapahtuneita suurimpia muutoksia esitetään kuviossa 11. Aineellisissa hyödykkeissä tapahtuvat suunnitelman mukaiset poistot pienentävät vuosittain niiden määrää.

KUVIO 11. Yritys X:n trendianalyysi taseen vastaavaa

Vaihto-omaisuuden määrä on pienentynyt aina vuoteen 2015 asti. Vuoden 2016 lukemaa osiltaan suurentaa keskeneräisten tuotteiden erä. Lyhytaikaisen saamisten erän huippua vuonna 2015 selittää suuri siirtosaamisten osuus. Rahojen ja rahoitusarvopapereiden määrän pudotus vuonna 2014 johtui osaltaan pääomallainan takaisinmaksusta. Vuoden 2015 arvoa nosti pidempi ostovelkojen kiertoaika ja vuoden 2016 notkahdus johtuneen tilikauden tuloksen pudotuksesta puoleen edellisvuodesta. Taulukossa 6 esitellään taseen vastattavaa puolen oikaistun oman- ja vieraan pääoman trendianalyysin tuloksia.

TAULUKKO 6. Yritys X:n oikaistun taseen trendianalyysi oikaistusta omasta pääomasta ja vieraasta pääomasta

Tilinpäätös vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oikaistu oma pääoma yhteensä	100	419,1	1610,3	2533,2	3458,8	3742,5
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	100	91,4	89,5	60,3	65,5	39,0

Oikaistu pääoma on jatkanut kasvuaan tilikauden tuloksen ja voittovarojen lisääntymisen johdosta. Vieraan pääoman nopea lasku on seurausta pitkäaikaisen vieraan pääoman vuosittaisista lyhennyksistä.

4.6 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelma esittää vähennyslaskumuodossa sen, kuinka tuotot myynneistä ovat riittäneet kattamaan menot. Se myös kertoo, missä määrin rahoitus on hoidettu omalla tai vieraalla pääomalla. Tuottojen ollessa kuluja suurempia, kassavirtalaskelma osoittaa, miten mahdollinen ylimäärä on käytetty. Yritys X:n kassavirtalaskelmat esitetään taulukossa 7.

TAULUKKO 7. Yritys X:n kassavirtalaskelmat

KASSAVIRTALASKELMA		2012	2013	2014	2015	2016
Liiketulos		81826,46	181855,8	163982,3	187839,4	93817,12
+	Poistot ja arvonalentumiset	85077,92	91342,18	257599,7	287536,8	127565,1
=Käyttökate		166904,38	273198	421582	475376,2	221382,2
+/-	Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	-21677,49	3612,53	-92404,13	97201,73	-42963,6
+/-	Pakollisten varausten lisäys/vähennys		0	0	0	0
= Toimintajäämä		145226,89	276810,5	329177,9	572577,9	178418,5
+	Rahoitustuotot	739,27	207,84	240,27	331,16	360,72
-	Rahoituskulut	14989,99	11417,99	13191,29	3872,75	2380,32
-	Verot		15576,87	30883,3	37429,21	18866,71
+/-	Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	0	0	0
=Rahoitusjäämä		130976,17	250023,5	285343,6	531607,1	157532,2
-/+	Investoinnit (netto) (lisäys/väh.)	-59420,97	-110816	-213601	-299687	-130227
-/+	Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh.		0	0	0	0
= Investointijäämä		71555,20	139207,5	71742,69	231920,3	27305,05
+/-	Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	-74500	-124500	-74500	-74500	-57250
+/-	Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lis/väh.	0	0	0	0	-17250
+/-	Pääomainojen lisäys/väh.		50000	-50000		
+/-	Oman pääoman maksullinen lis/väh (pl osingonjako)	0	0	0	0	0
-	Osingonjako/yksityiskäyttö		0		26380	36000
-/+	Lainasaamisten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
= Rahavarojen muutos		-2944,80	64707,47	-52757,3	131040,3	-83195
+	Rahavarat tilikauden alussa	14775,79	11830,99	76538,52	23781,21	154821,5
-	Rahavarat tilikauden lopussa	11830,99	76538,52	23781,21	154821,5	71626,56
= 0		0	0	0	0	0

Käyttökate saadaan, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Yritys X:n käyttökate on ollut tarkastelujakson ajan joka vuosi positiivinen. Se tarkoittaa sitä, että yrityksen varat riittävät kattamaan toiminnasta koituneet kiinteät kustannukset. Suurimmillaan käyttökate on ollut vuosina 2014 ja 2015, johtuen poistojen suuresta määrästä. Vuonna 2016 käyttökate on pudonnut liikevaihdon ja tehtyjen poistojen määrän pientymisen vuoksi noin 250 000 euroa. Käyttökate on kuitenkin reippaasti positiivinen ja yrityksen liiketoiminta on kannattavaa.

Kun käyttökatteeseen lisätään tai siitä vähennetään toiminnallinen käyttöpääoma ja pakolliset varaukset, saadaan selville toimintajäämä. Yritys X:n toimintajäämä on ollut tarkastelujakson aikana reippaasti positiivinen, eli yrityksen toiminta on kannattavaa ja maksuvalmiuden voidaan katsoa olevan kunnossa. Vuonna 2015 toimintajäämä oli suurempi kuin muina vuosina, johtuen suurista investoinneista ja niistä tehtävistä poistojen määrästä sekä lyhytaikaisen korottoman vieraan pääoman, eli tässä tapauksessa ostovelkojen määrän kasvusta. Vuoden 2016 toimintajäämän pudotus edellisestä vuodesta on seurausta liikevaihdon pudotuksesta sekä koneista ja kalustosta tehtyjen suunnitelman mukaisten poistojen määrän pienemisestä.

Lisäämällä toimintajäämään rahoitus- ja satunnaiset tuotot, sekä vähentämällä siitä rahoituskulut, verot ja satunnaiset kulut, saadaan selville rahoitusjäämä. Rahoitusjäämä kertoo, miten yritys on pystynyt selviytymään juoksevista maksuistaan tilikauden aikana. Yritys X:n rahoitusjäämä on ollut positiivinen koko tarkastelujakson ajan. Se tarkoittaa sitä, että yritys pystyy suoriutumaan investoinneistaan tulorahoituksella ja myös mahdollisesti lyhentämään velkojaan.

Investointijäämä saadaan, kun rahoitusjäämään lisätään tai siitä vähennetään nettoinvestoinnit sekä sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset. Yritys X:n investointijäämien positiivisuus koko tarkastelujakson ajalta kertoo sen, että liiketoiminnasta saadut tulot ovat riittäneet aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden investointeihin.

Investointijäämän jälkeinen vieraan ja oman pääoman sekä rahavarojen muutos kertoo, miten mahdollinen vaje on katettu tai miten positiivinen jäämä on käytetty. Yritys X:n investointijäämää on käytetty lainojen lyhennyksiin sekä kahtena viimeisenä vuotena osingonjakoon. Vuoden 2015 investointijäämästä jääneiden likvidien varojen avulla on katettu myös vuoden 2016 lainojen lyhennyksiä ja osingonjakoa, jolloin investointijäämien määrä ei olisi kattanut yksistään lainojen lyhennyksiä ja osingonjakoa.

4.7 Tunnusluvut

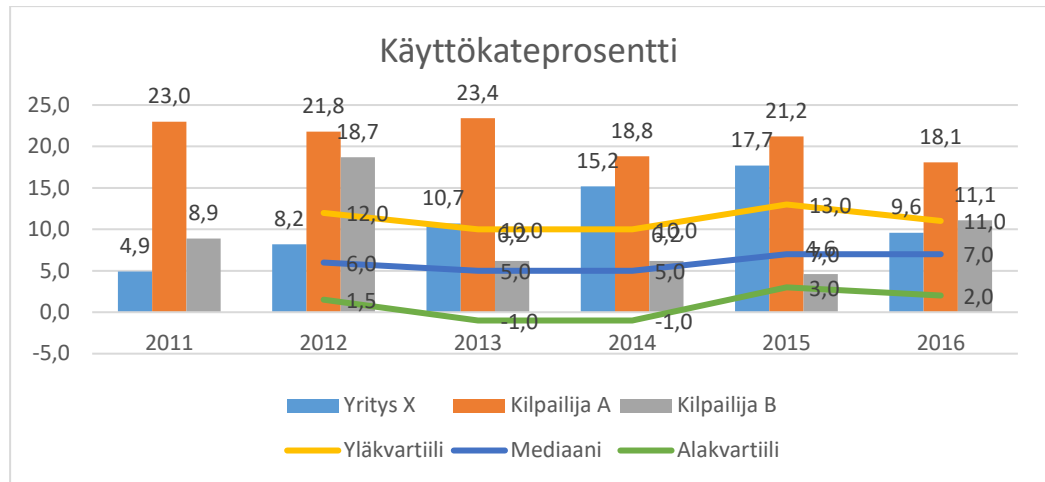
Tunnuslukuanalyyseissä Yritys X:n tunnuslukuja verrataan toimialaan sekä kilpailijoista Kilpailija A:n ja Kilpailija B:n tunnuslukuihin.

Tunnuslukuanalyysejä varten Yritys X:n tunnusluvut laskettiin vuosien 2011-2016 oikaistujen tuloslaskemien ja taseiden pohjalta Excel -taulukkolaskentaohjelmaan luoduilla kaavoilla. Toimialavertailua varten tunnusluvut on haettu Finnveran tilinpäätöstilastoista vuosilta 2012-2016, jotka löytyvät Toimiala Online -palvelusta. Yritystä verrataan toimialan yritysten yläkvartiiliin, mediaaniin ja alakvartiiliin. Yritys X:n valitsemien kilpailijoiden tunnusluvut kilpailijavertailua varten laskettiin samoin kuin Yritys X:n tunnusluvut.

Tunnusluvut laskettiin Yritystutkimus ry:n vuoden 2017 Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -oppaan suositusten mukaisesti. Tunnuslukujen arvioinnissa käytettiin hyväksi saman oppaan antamia ohjearvoja. Tunnuslukujen laskentakaavat sekä ohjearvot löytyvät teoriaosuuden luvun 3.6 alaluvuista.

4.7.1 Kannattavuus

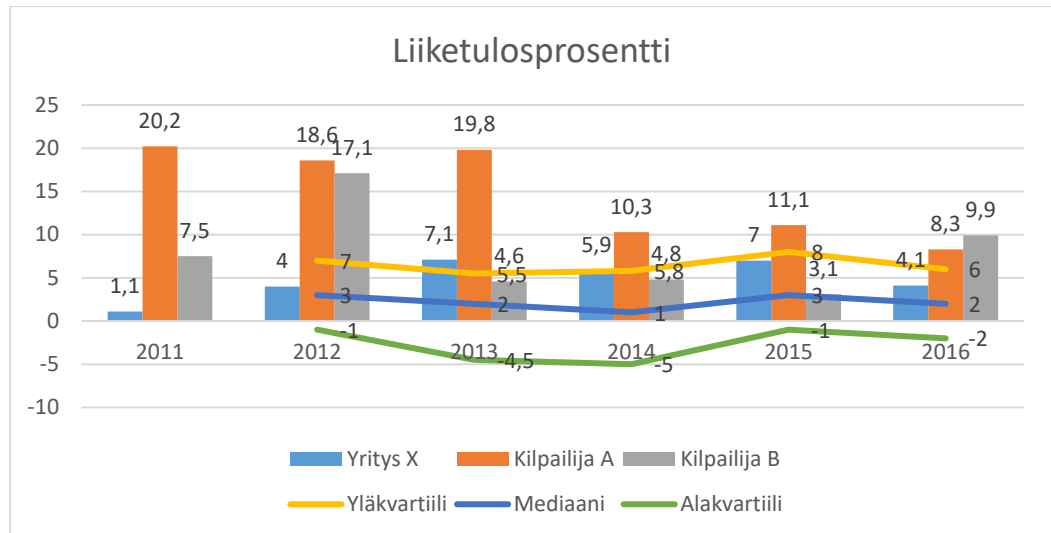
Käyttökate kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja. Kuviossa 12 on kuvattu Yritys X:n käyttökateprosentin kehitystä verrattuna toimialaan ja kilpailijoihin.

KUVIO 12. Yritys X:n käyttökateprosentin kehitys sekä kilpailija- ja toimialavertailu

Yritys X:n käyttökateprosentin kehitys on ollut nousevaa tilikauden 2015 loppuun asti, kilpailijoiden käyttökateprosentin pysyessä samalla tasolla tai laskiessa. Vuonna 2016 käyttökateprosentti on laskenut 8,1 prosenttia, johtuen liikevaihdon laskusta, jääden alle kilpailijoiden tason. Toimialaan verrattuna Yritys X:n käyttökateprosentti oli lähtötilanteessa alle mediaanin, nousten välillä yli yläkvartiilin, ja laskien lopuksi mediaanin ja yläkvartiilin väliin. Sekä Yritys X:n, että kilpailijoiden käyttökateprosentit ovat teollisuuden vaihteluvälien sisällä, ollen hyvällä tasolla.

Liiketuloksesta selviää, paljonko varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. Kuvio 13 nähdään Yritys X:n liiketulosprosentin kehitys verrattuna toimialaan ja kilpailijoihin.

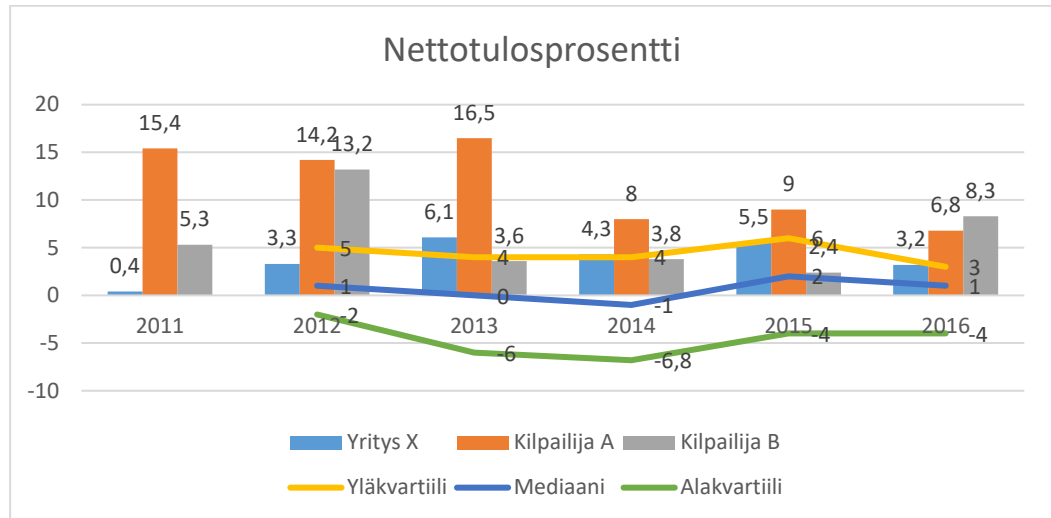
KUVIO 13. Yritys X:n liiketulosprosentin kehitys sekä kilpailija- ja toimialavertailu

Yritys X:n liiketulosprosentti on tarkastelujakson aikana ollut 1,1-7,1 prosentin välillä. Vuoden 2012 liiketulosprosentin nousu edellisvuodesta johtui henkilöstön määrän supistamisesta, joka laski henkilöstökuluja. Vaikka liikevaihto nousi vuosina 2014 ja 2015, niin suunnitelman mukaisten poistojen määrän nousun johdosta liiketulos ei muuttunut paljoa. Liiketulosprosentin viimeisen vuoden laskun taustalla on liikevaihdon väheneminen.

Kilpailija A:n liiketulosprosentin laskuun vuodesta 2014 eteenpäin on vaikuttanut suunnitelman mukaisten poistojen määrän kasvu suhteessa liikevaihtoon. Vaikka vuonna 2016 liikevaihto nousi, niin liiketoiminnan kulujen ja suunnitelman mukaisten poistojen samalla kasvaessa liiketuloskin jäi alhaisemmaksi. Kilpailija B:n liiketulosprosentti on vaihdellut 3,1-17,1 prosentin välillä. Tähän on vaikuttanut liikevaihdon muutokset tarkastelujakson aikana.

Toimialavertailussa Yritys X on pärjännyt hyvin ollen koko tarkastelujakson ajan yläkvartiilin tuntumassa. Ohjearvoihin verrattaessa liiketulosprosentti oli vuosina 2013-2015 tyydyttävällä tasolla, laskien vuonna 2016 heikolle tasolle.

Kannattava toiminta vaatii, että yrityksen nettotulos on positiivinen. Kuvio 14 esittää Yritys X:n nettotulosprosentin kehityksen verrattuna toimialaan ja kilpailijoihin.

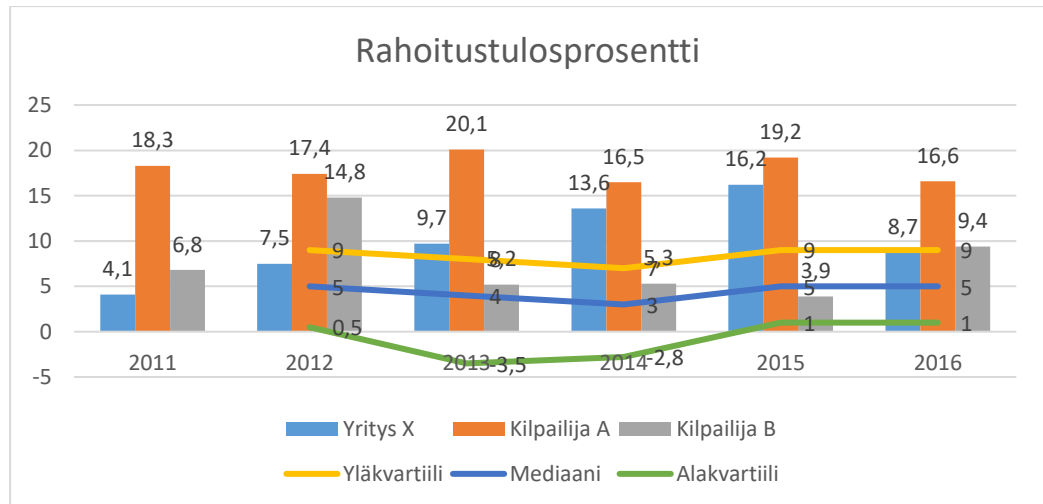

KUVIO 14. Yritys X:n nettotulosprosentin kehitys sekä kilpailija- ja toimialaverailu

Yritys X:n nettotulosprosentti on ollut positiivinen koko tarkastelujakson ajan. Nettotulosprosentti on vaihdellut tarkastelujakson aikana 0,4-6,1 prosentin välillä jääden viimeisenä vuotena 3,2 prosenttiin. Lukemat ovat olleet toimialan yläkvartiilin tuntumassa, joten toimialaan verrattuna Yritys X:n nettotulosprosentti on hyvällä tasolla.

Kilpailija A:n nettotulosprosentin arvo on ollut laskusuunnassa tarkastelujakson ajan johtuen suunnitelman mukaisten poistojen suuruudesta sekä korko- ja muiden rahoituskulujen kasvusta verrattuna liiketoiminnan tuottoihin. Kilpailija B:n nettotulosprosentin arvonnousuun vuonna 2016 vaikutti suoraan liikevaihdon kasvu.

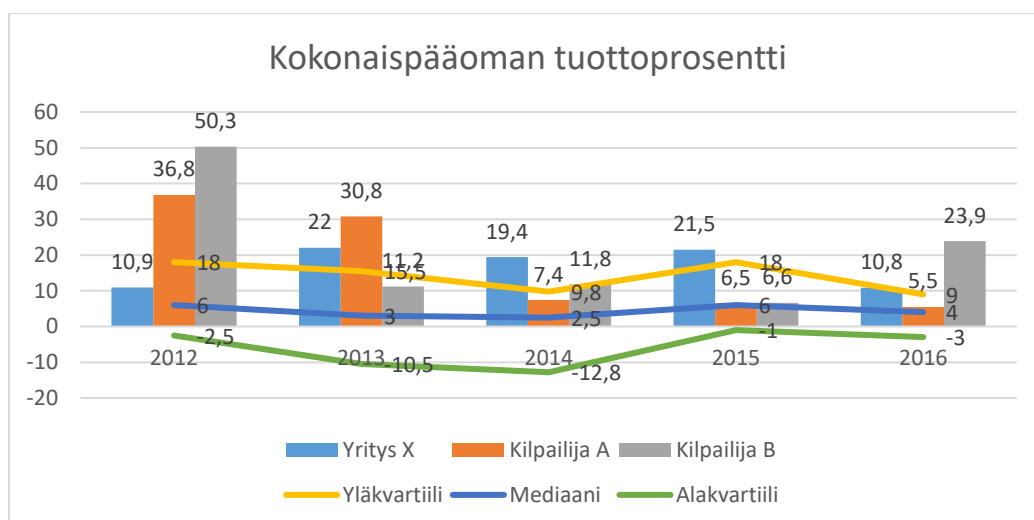
Rahoitustuloksen on ylitettävä nollataso lyhyelläkin aikavälillä. Kuviossa 15 on kuvattu Yritys X:n rahoitustulosprosentin kehitystä verrattuna toimialaan ja kilpailijoihin

KUVIO 15. Yritys X:n rahoitustulosprosentin kehitys sekä kilpailija- ja toimialavertailu

Rahoitustulosprosentin kehitys on ollut nousujohteista aina vuoteen 2015 asti. Vuoden 2016 pudotus johtuu liikevaihdon ja suunnitelman mukaisten poistojen määrien laskusta. Kilpailija A:n rahoitustulosprosentin vakauteen on vaikuttanut liikevaihdon jatkuva kasvu ja investointien johdosta johtuvat suunnitelman mukaisten poistojen määrällinen kasvu. Kilpailija B:n viimeisen vuoden nousu on seurausta liikevaihdon kasvusta. Toimialavertailussa Yritys X on pärjännyt hyvin viime vuosina, ollen joko yli yläkvartiilin tai aivan sen tuntumassa.

Kokonaispääoman tuotto prosentti mittaa yrityksen kykyä tuottaa tulosta kaikelle toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Yrityksen veromaksupolitiikka tai yhtiömuodosta johtuva verotustekniikka ei vaikuta siihen. Kuviossa 16 esitetään Yritys X:n kokonaispääoman tuotto prosenttien kehitys sekä kilpailija- ja toimialavertailu.

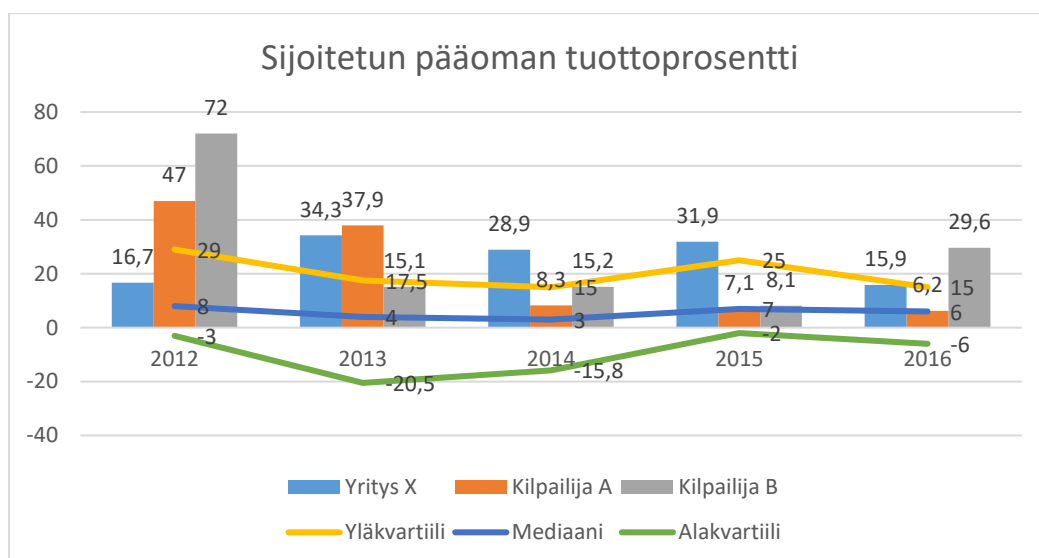

KUVIO 16. Yritys X:n kokonaispääoman tuotto prosentin kehitys sekä kilpailija- ja toimialavertailu

Yritys X:n kokonaispääoman tuotto prosentti oli tilikauden 2012 päätteeksi 10,9 prosenttia, joten se oli jo silloin niukasti hyvällä tasolla. Vuonna 2013 tunnusluku saavutti huippunsa ollen 22 prosenttia, johon se pääsi melkein myös vuonna 2015. Tarkastelujakson viimeisenä vuotena tunnusluku palasi vuoden 2012 tasolle, ollen kuitenkin vielä hieman hyvän tason yläpuolella 10,8 prosentissa. Huippuvuosien 2013-2015 tunnuslukujen arvoihin vaikuttivat suuresti suuremmat liikevaihdot. Toisaalta taas suunnitelman mukaisten poistojen suuruus vaikutti siihen, ettei nettotulos kohonnut korkeammaksi, jolloin myöskään tunnuslukujen arvot eivät nousseet suuremmiksi.

Kilpailijoihin verrattuna Yritys X on pärjännyt hyvin, vaikka Kilpailija B meni tunnusluvussa ohi vuonna 2016, johtuen liikevaihdon noususta, kun se samalla karsi henkilöstökulujaan. Kilpailija A:n tunnusluvun laskeminen taas johtuu yrityksen vuonna 2014 ottamasta pitkäaikaisesta velasta, joka laskee yrityksen tunnusluvun arvoa. Toimialavertailussa Yritys X:n tunnusluvut ylittävät kaikkina vuosina toimialan yläkvartiilin, pois lukien vuosi 2012, pärjäten hyvin muihin toimialan yrityksiin nähden.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti mittaa yritykseen sijoitetulle pääomalle saatua tuottoa. Yritys X:n, kilpailijoiden sekä toimialan sijoitetun pääoman tuotto prosentit esitetään kuviossa 17.

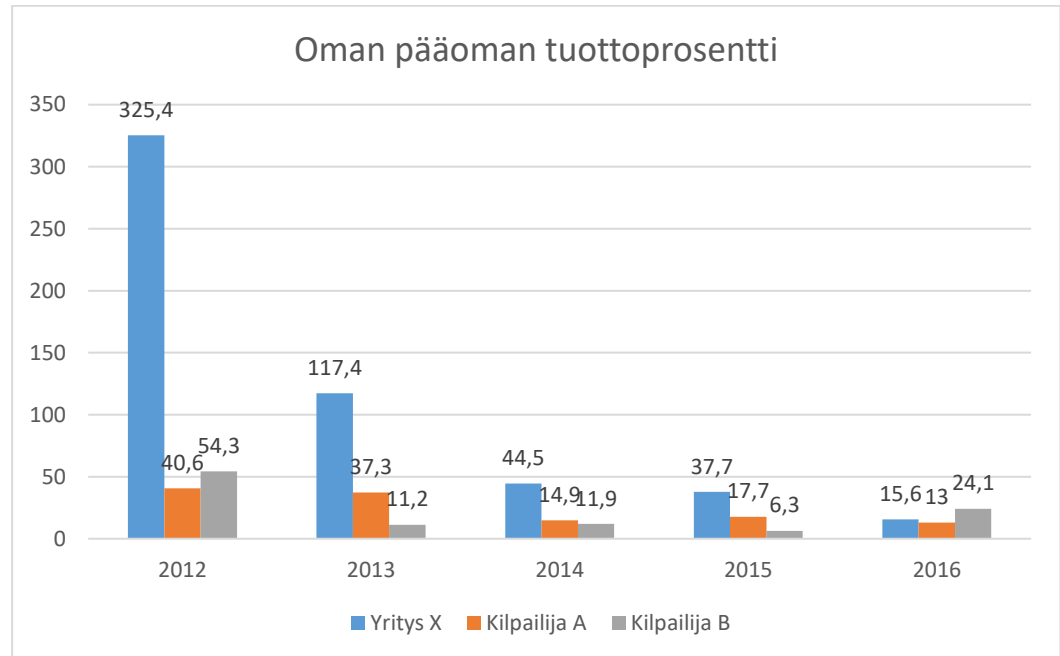

KUVIO 17. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan sijoitetun pääoman tuotto-%

Yritys X:n sijoitetun pääoman tuotto-% on ollut koko tarkastelujakson ajan yli 15 prosenttia, ollen parhaimmillaan vuonna 2013 34,3 prosenttia. Vuonna 2016 tunnusluku laski parhaista vuosista 15,9 prosenttiin. Huippuvuosien tunnuslukujen arvoon vaikutti eniten liikevaihtojen määrät, kun niitä vertaa vuosien 2012 ja 2016 liikevaihtoihin. Vuosina 2014 ja 2015 tunnusluvun arvon nousua hillitsivät tehtyjen suunnitelman mukaisten poistojen määrät, jotka vaikuttivat suuresti yrityksen nettotulokseen. Sijoitetun pääoman tuotto-% on kuitenkin ylittänyt joka vuosi yrityksen korollisesta vieraasta pääomasta maksaman keskimääräisen rahoituskuluprosentin reippaasti, joten tunnuslukujen arvoja voidaan pitää vähintään hyvinä.

Kilpailijoihin verrattuna Yritys X on pärjännyt hyvin, kuten kokonaispääoman tuotto-%:n suhteen, vaikkakin Kilpailija B meni tässäkin tunnusluvussa ohi tarkastelujakson viimeisenä vuotena, johtuen samoista asioista kuin kokonaispääoman tuotto-%:ssakin. Kilpailija A:n viimeisien vuosien tunnuslukuihin vaikuttaa vuonna 2014 otettu suuri pitkäaikainen velka. Toimialavertailussa Yritys X:n tunnusluvut ylittävät jälleen yläkvartiilin ensimmäistä vuotta lukuun ottamatta, joten yrityksen kokonaispääoman tuotto-% on toimialaan nähden vähintään hyvä.

Oman pääoman tuotto prosentti mittaa yrityksen kykyä tuottaa tuottoa omistajien yhtiöön sijoittamalle pääomalle. Sen tunnusluvut Yritys X:n ja kilpailijoiden osalta esitetään kuviossa 18.

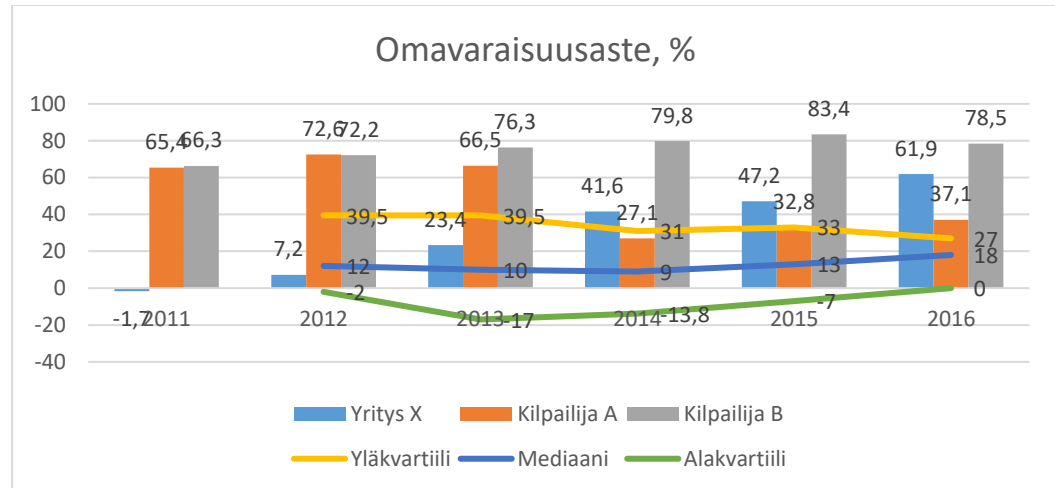
KUVIO 18. Yritys X:n ja kilpailijoiden oman pääoman tuotto prosentit

Kuten kuviosta näkee, oli Yritys X:n oman pääoman tuotto prosentti vuonna 2012 peräti 325,4 prosenttia. Tämä johtui siitä, että yrityksen keskimääräinen oikaistu oma pääoma vuosilta 2012-2013 jäi alhaiseksi. Yritys X:n oman pääoman tuotto prosentti on laskenut koko tarkastelujakson ajan, johtuen kertyneiden voittovarojen kasvusta suhteessa liikevaihdon muutokseen sekä suunnitelman mukaisten poistojen määrään ja sitä kautta nettotuloksen kehitykseen.

Kilpailijoihin verrattuna Yritys X on pärjännyt erinomaisesti aina tarkastelujakson viimeiseen vuoteen saakka, jolloin Kilpailija B on kasvattanut oman pääoman tuotto prosenttiaan kasvaneen liikevaihdon ja henkilöstökulujen karsimisen avulla. Oman pääoman tuotto prosentille ei ole ohjearvoa, vaan sen tavoitetaso määräytyy omistajien asettaman tuotto vaatimuksen mukaan.

4.7.2 Vakavaraisuus

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Kuvio 19 esittää Yritys X:n, kilpailijoiden sekä toimialan omavaraisuusaste prosentit.

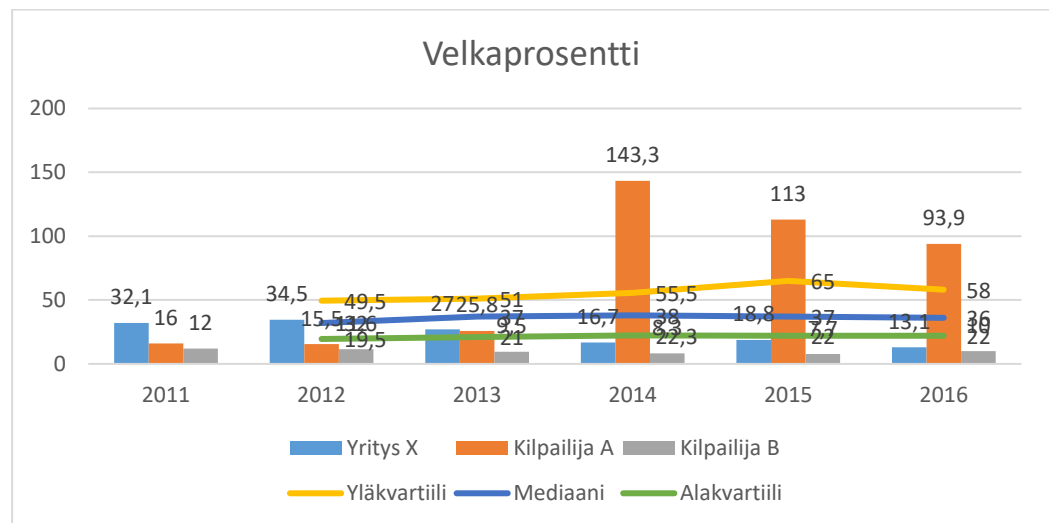

KUVIO 19. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan omavaraisuusaste prosentit

Yritys X:n omavaraisuusaste prosentti on noussut vuoden 2011 negatiivisesta arvosta joka vuosi vuoden 2016 61,9 prosenttiin. Yritystutkimus ry:n omavaraisuusasteelle asettamien ohjearvojen mukaan Yritys X:n omavaraisuusaste on ylittänyt hyvän rajan jo kolmena vuonna peräkkäin. Tunnusluvun arvon nousu on suurimmilta osin liitettävissä voitollisiin toimintavuosiin ja sitä kautta kertyneiden voittovarojen määrän kasvuun. Myös pitkäaikaisen vieraan pääoman väheneminen vuosittain on osaltaan auttanut tunnusluvun positiivisessa kehityksessä.

Kilpailijoista Kilpailija B:n omavaraisuusaste on ollut erittäin korkealla tasolla koko tarkastelujakson ajan, johtuen kertyneistä voittovaroista oikaistun taseen arvoa kohtaan. Kilpailija A:n omavaraisuusaste taas on viimeisinä vuosina pudonnut, koska taseen arvo on noussut aineellisten hyödykkeiden hankintojen ja niitä varten otetun pitkäaikaisen velan johdosta. Toimialaan verrattuna Yritys X:n omavaraisuusaste on noussut reippaasti yli yläkvartiilin, joten toimialan sisällä Yritys X:n omavaraisuusaste on erinomainen.

Velkaprosentissa yrityksen velat suhteutetaan liikevaihtoon. Kuviossa 20 kuvataan Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan velkaprosentit.

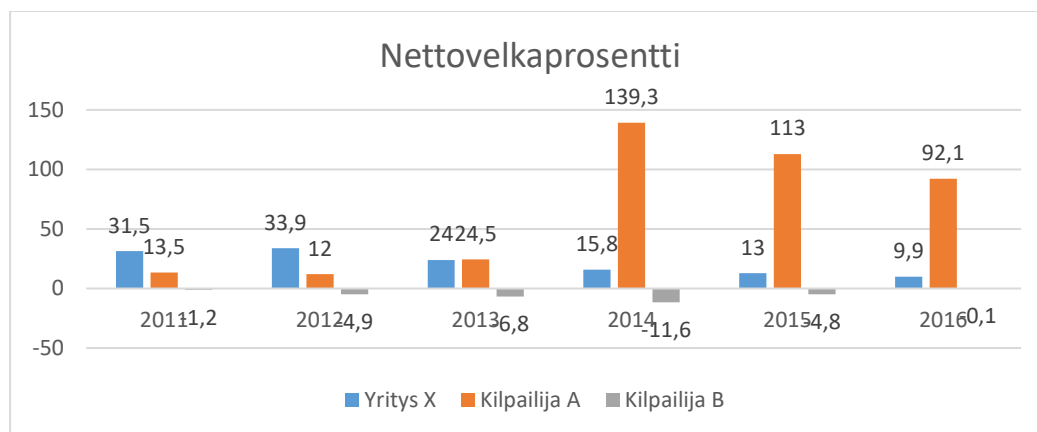

KUVIO 20. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan velkaprosentit

Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut tarkastelujakson ajan alun 32,1 prosentista vuoden 2016 13,1 prosenttiin. Tähän on vaikuttanut suurimmaksi osaksi vieraasta pääomasta eli veloista tehdyt lyhennykset. Vieras pääoma onkin laskenut tarkastelujakson alusta noin 470 000 euroa. Yritys X:n velkaprosentti on ollut yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan hyvä koko tarkastelujakson ajan, joten yritys on selvinnyt ja selviää hyvin vieraan pääoman velvoitteistaan.

Kilpailijavertailussa huomataan, että Kilpailija A:n suhteellinen velkaantuneisuus on ollut vuosina 2011 – 2012 Yritys X:ää paremmalla tasolla, mutta jo aiemmin mainittu suuren pitkäaikaisen velan otto on nostanut yrityksen suhteellisen velkaantumisen heikolle tasolle. Se on kuitenkin vuosittain laskenut ja saman laskun jatkuessa se yltää seuraavan tilikauden päätteeksi jo tyydyttävälle tasolle. Kilpailija B:llä taas vierasta pääomaa on niin vähän, että suhteellinen velkaantuneisuuskin on matalammalla tasolla. Toimialaan verrattaessa nähdään, että Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut vuoden 2012 mediaanin ylittävästä arvosta vuoden 2016 alakvartiilin reilusti alittavaan arvoon. Voidaan siis päätellä, että Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on huomattavasti parempi kuin toimialalla keskimäärin.

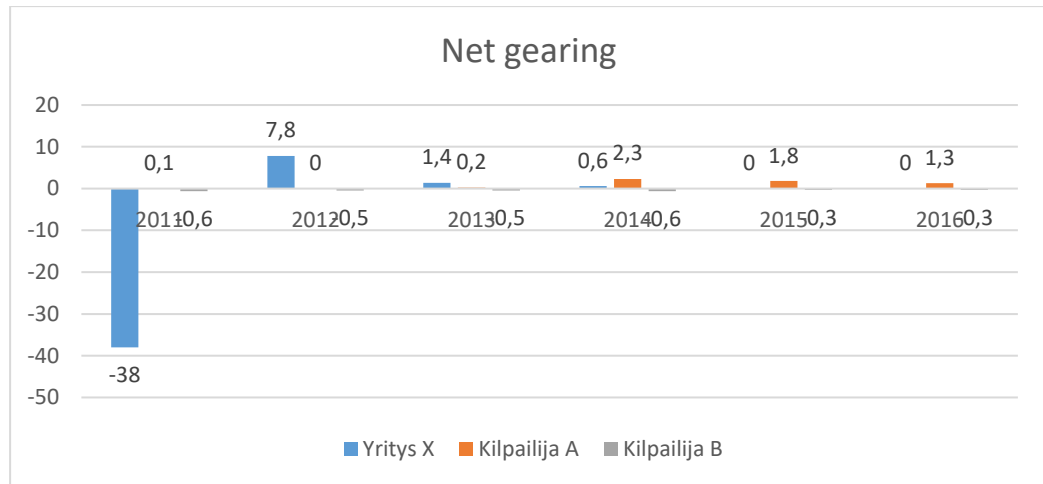
Nettovelkaprosentti antaa yrityksen velkarasituksesta velkaprosenttia oikeamman kuvan silloin, kun yrityksellä on runsaasti likvidiä rahoitusomaisuutta velkojen maksuun. Nettovelkaprosentit Yritys X:n ja kilpailijoiden osalta selviävät kuviosta 21.

KUVIO 21. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettovelkaprosentit

Yritys X:llä on rahoitusomaisuutena rahaa ja rahoitusarvopapereita velkojen maksuun, joiden ansiosta nettovelkaprosentin tunnusluvut ovat alhaisemmat kuin velkaprosentissa. Kilpailija B:n negatiiviset tunnuslukujen arvot johtuvat siitä, että yrityksellä on enemmän likvidiä rahoitusomaisuutta kuin velkaa.

Net gearing tarkastelee yrityksen vieraan pääoman tasoa suhteessa taaseen omaan pääomaan silloin, kun yritys käyttäisi ensin kaiken likvidin omaisuutensa korollisten velkojen lyhentämiseen. Net gearing prosentit Yritys X:n ja kilpailijoiden osalta on nähtävissä kuviossa 22.

KUVIO 22. Yritys X:n ja kilpailijoiden net gearing

Yritys X:n vuosien 2011-2013 net gearing oli heikolla tasolla. Vuoden 2011 arvo oli seurausta negatiivisesta omasta pääomasta, jolloin myös tunnusluvun arvo oli negatiivinen. Tarkastelujakson edetessä tunnusluvun arvo on ollut alle yhden ja vuosina 2015-2016 jo nollassa eli hyvällä tasolla, johtuen korollisen vieraan pääoman laskeneesta määrästä sekä likvidistä rahoitusomaisuudesta. Myös oman pääoman kertyneet voittovarot pienentävät selvästi tunnuslukujen arvoja.

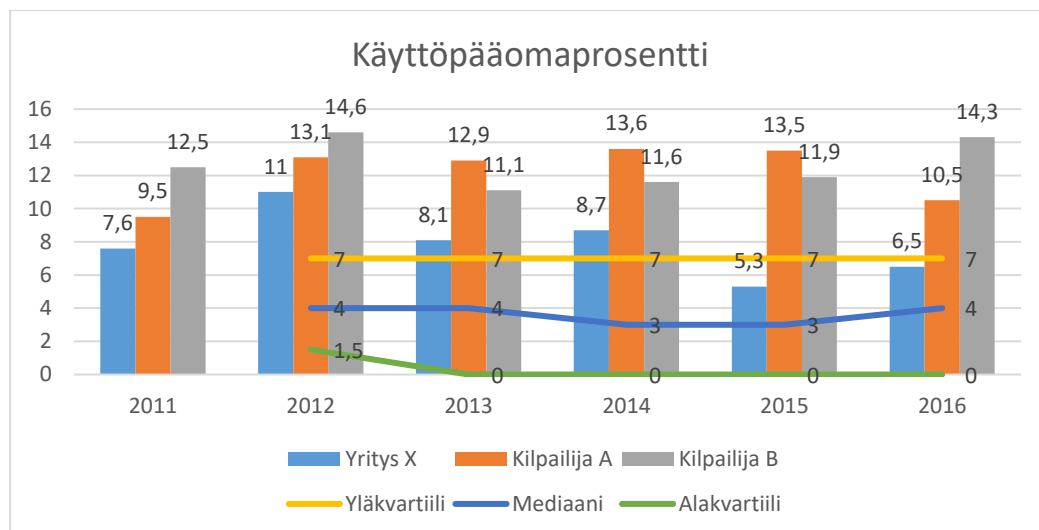
Kilpailija A:n net gearing on mennyt tarkastelujakson aikana hyvältä tasolta heikommaksi, johtuen jälleen suuresta pitkäaikaisen lainan otosta vuonna 2014. Kilpailija B:n tunnuslukujen negatiivisuus taas johtuu siitä, että yrityksellä on enemmän likvidiä rahoitusomaisuutta kuin korollista velkaa. Yrityksen net gearingin tunnusluvun arvo onkin ollut koko tarkastelujakson ajan hyvällä tasolla.

Käyttöpääomasta selviää yrityksen juoksevaan liiketoimintaan sitoutuvan rahoituksen määrä. Yritys X:n ja kilpailijoiden käyttöpääoman määrät selviävät taulukosta 8.

TAULUKKO 8. Yritys X:n ja kilpailijoiden käyttöpääoma, 1000 €

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	182	224	206	240	143	150
Kilpailija A	234	332	355	350	390	330
Kilpailija B	359	533	370	374	321	465

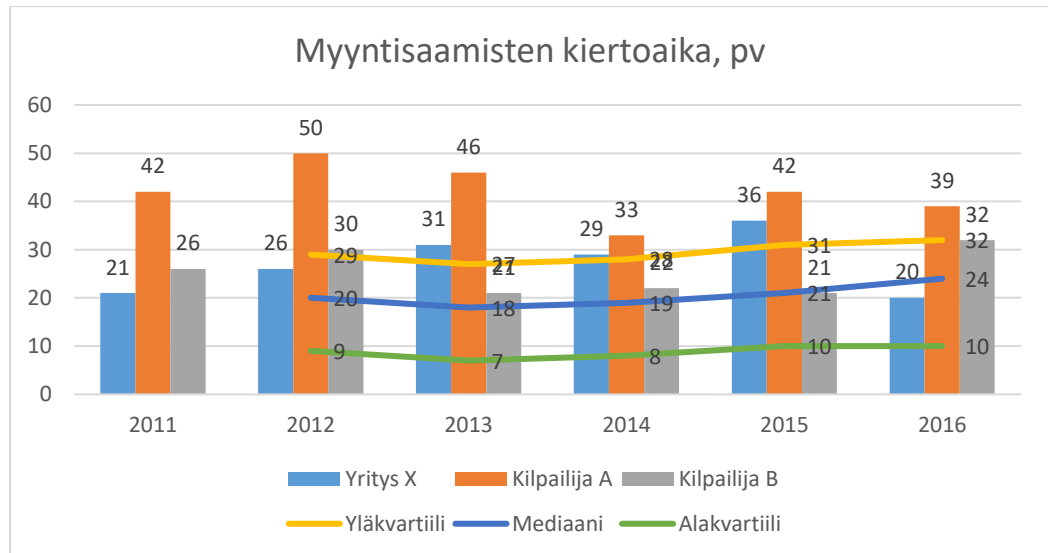
Käyttöpääomaprozentista selviää yrityksen käyttöpääoma suhteessa liikevaihtoon. Yrityksen kasvaessa sen käyttöpääoman tarve lisääntyy. Yhdessä liikevaihtoennusteen kanssa se antaa kuvan, paljonko liiketoimintaan tarvitaan rahoitusta yrityksen kasvaessa. Käyttöpääomaprosentit Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan osalta esitetään kuviossa 23.

KUVIO 23. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan käyttöpääomaprosentit

Yritys X:n käyttöpääomaprosentti oli vuonna 2011 7,6 prosenttia. Vuonna 2012 se oli suurimmillaan 11 prosenttia, josta se on tarkastelujakson aikana laskenut lopulta vuoden 2016 arvoon 6,5 prosenttia. Yritys X:n toimintaan on sitoutunut koko tarkastelujakson ajan vähemmän pääomaa suhteessa liikevaihtoon kuin kilpailijoilla, joiden tunnuslukujen arvot ovat olleet koko tarkastelujakson ajan toimialan yläkvartiilin yläpuolella. Yritys X:n tunnuslukujen arvot taas ovat pudonneet yläkvartiilin ylittävistä arvoista hieman sen alle.

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, montako päivää myyntitulot ovat saamisina, ennen kuin ne tuloutuvat yrityksen kassaan. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan myyntisaamisten kiertoaikat selviävät kuviosta 24.

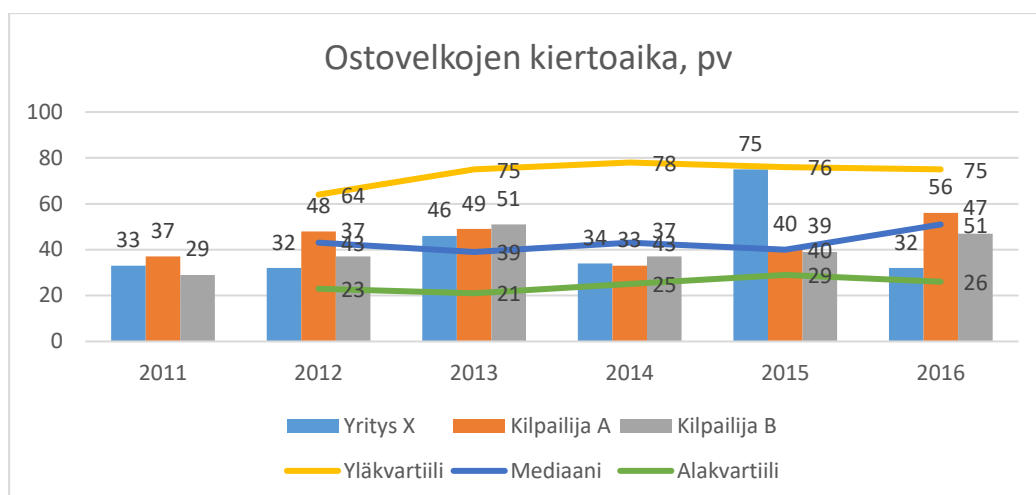

KUVIO 24. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan myyntisaamisten kiertoaika, pv

Vuonna 2011 Yritys X:n myyntisaamisten kiertoaika oli 21 päivää, josta se nousi vuoteen 2015 mennessä jo 36 päivään. Vuonna 2016 tunnusluku laski kuitenkin 20 päivään, mikä johtuu joko asiakkaiden nopeutuneesta laskujen maksusta, maksuaikojen uudelleen neuvottelemisesta tai tehokkaammasta perinnästä.

Kilpailijoihin verrattuna Yritys X:n myyntisaamisten kiertoaika on tällä hetkellä yli kymmenen päivää lyhyempi. Toimialaan verrattuna se on alle medianin, eli yritys saa myynneistä rahat kassaansa keskimääräistä nopeammin.

Ostovelkojen kiertojasta selviää, kuinka monessa päivässä yritys maksaa keskimäärin ostonsa. Kuviosta 25 selviää Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan ostovelkojen kiertajat.

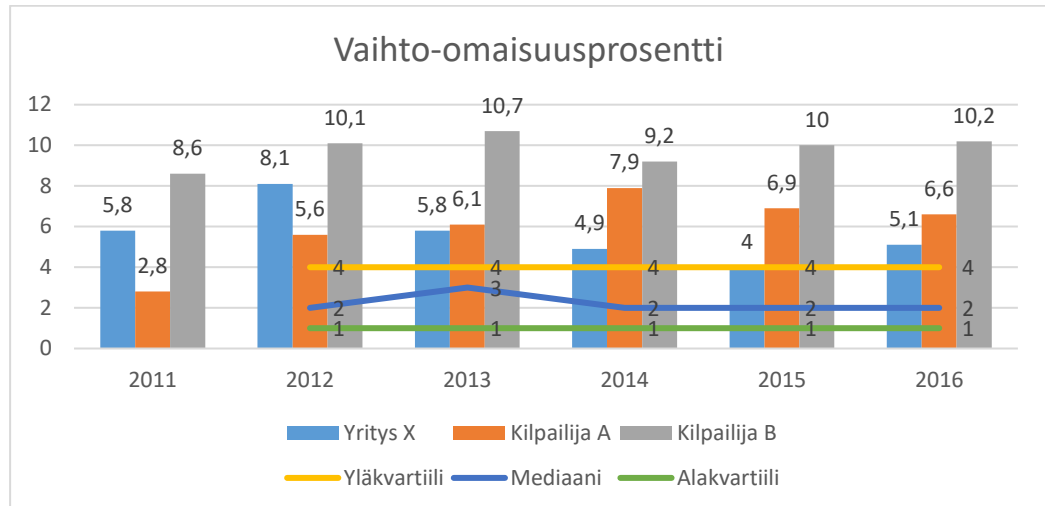
KUVIO 25. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan ostovelkojen kiertoaika, pv

Yritys X:n ostovelkojen kiertoaika vuonna 2011 oli 33 päivää. Se pysyi samalla tasolla vielä vuoden 2012, kunnes nousi seuraavana vuonna 46 päivään. Tämän jälkeen tunnusluku laski jälleen 34 päivään, jonka jälkeen se saavutti tarkastelujakson huippunsa, ollen 75 päivää. Viimeisenä vuonna palattiin taas tarkastelujakson alun tasolle tunnusluvun ollessa 32 päivää. Vuoden 2015 ostovelkojen kiertoaikaan vaikutti joko positiivisesti pidemmäksi neuvotellut maksuajat tai negatiivisesti rahavarojen puute, jolloin ostot on maksettu myöhässä, jonka seurauksena myös viivästyskorko- ja perintäkulut ovat kasvaneet. Vuoden 2016 tunnusluvun laskuun taas on mahdollisesti vaikuttanut rahavarojen kasvu, jolloin ostovelat on voitu myös maksaa ajallaan.

Kilpailijoista Kilpailija B:n viimeisen vuoden tunnusluvun nousu näyttäisi johtuvan enemmän myöhässä maksetuista laskuista kuin pidemmiksi neuvotelluista maksuajoista, koska yrityksen korkokulutkin ovat nousseet. Kilpailija A:llä tunnusluvun nousu näyttäisi johtuvan rahavarojen puutteesta, jolloin yrityksen perintä- ja korkokulut myös kasvavat.

Toimialaan verrattuna Yritys X:n tunnusluku on ollut alle mediaanitason lukuun ottamatta vuosia 2013 ja 2015. Vuonna 2015 tunnusluku oli jo yläkvartiilin tasolla. Toimialaan nähden Yritys X ei pärjännyt tilastollisesti hyvin vuonna 2016. Toisaalta taas yläkvartiilia ja mediaania voivat nostaa ylöspäin toimialan yritysten maksuvaikkeudet.

Vaihto-omaisuusprosentti kertoo, montako prosenttia liikevaihdosta sitoutuu varastoon. Kuvio 26 esittää Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan vaihto-omaisuusprosentin arvot.

Kuvio 26. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan vaihto-omaisuusprosentit

Yritys X:n vaihto-omaisuusprosentti oli vuonna 2011 5,8 prosenttia.

Vuonna 2012 liikevaihdosta oli sitoutunut varastoon eniten tarkastelujakson ajalta, eli 8,1 prosenttia. Tästä eteenpäin tunnusluku jatkoi laskuaan vuoteen 2015 asti, ollen enää 4 prosenttia, josta se kuitenkin nousi taas vuodeksi 2016 5,1 prosenttiin.

Kilpailijoiden vaihto-omaisuusprosentit viimeisimmiltä vuosilta ylittävät Yritys X:n vastaavat, eli heidän varastonsa sitouttavat enemmän liikevaihtoa. Kilpailija B:llä jopa 10,2 prosenttia.

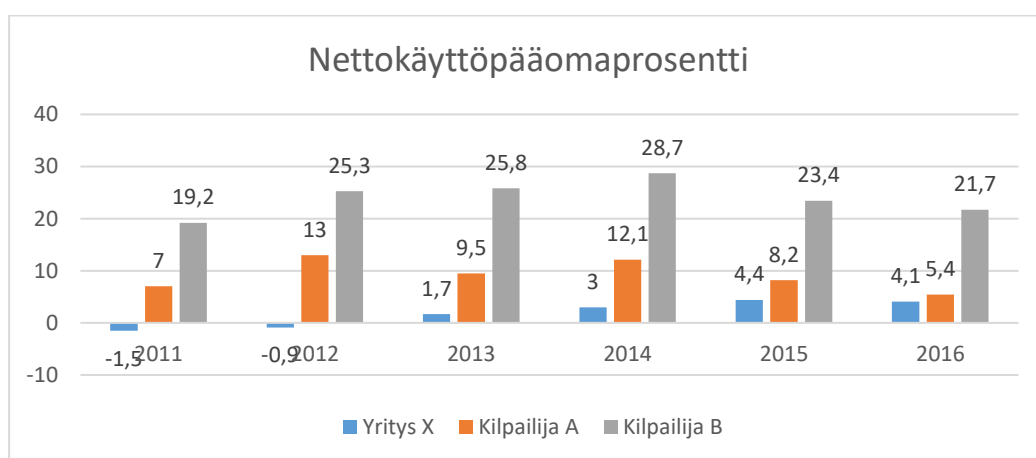
Toimialaan verrattuna Yritys X:n tunnusluvut ovat olleet koko tarkastelujakson ajan yläkvartiililla tai sen yläpuolella. Näin ollen Yritys X:n varasto sitouttaa enemmän liikevaihtoa kuin mitä se sitouttaa toimialalla yleensä.

Nettokäyttöpääoma kertoo, paljonko vaihto- ja rahoitusomaisuudesta on katettu omalla ja pitkäaikaisella vieraalla pääomalla. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettokäyttöpääomat selviävät taulukosta 9.

TAULUKKO 9. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettokäyttöpääomat, 1000 €

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	-36	-17	44	83	117	94
Kilpailija A	172	329	260	313	237	170
Kilpailija B	553	927	859	927	632	702

Nettokäyttöpääomaprocentti kertoo, nettokäyttöpääoman suhteessa liikevaihtoon. Nettokäyttöpääomaprocentit Yritys X:n ja kilpailijoiden osalta esittää kuvio 27.

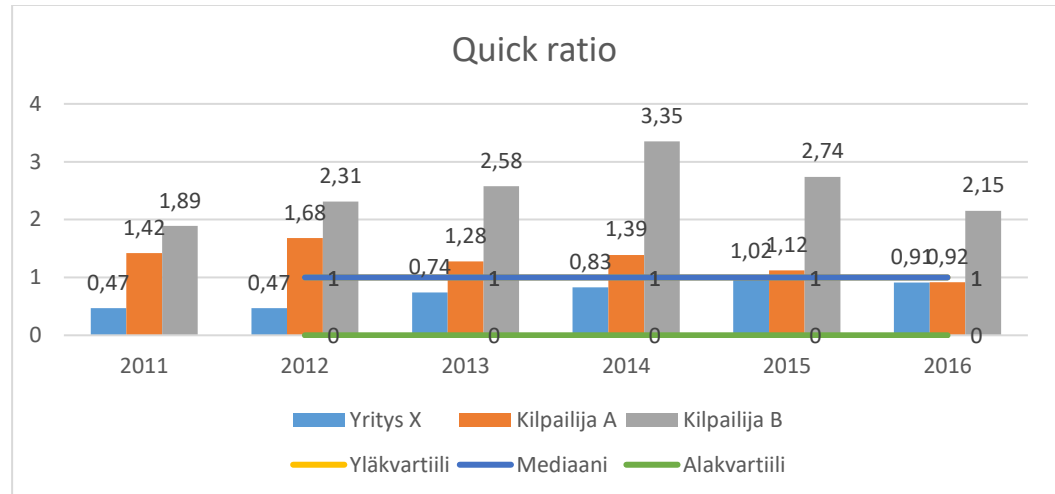
KUVIO 27. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettokäyttöpääomaprocentit

Kuten kuviosta näkee, on Yritys X:n tunnusluku ollut vuosina 2011 ja 2012 negatiivinen johtuen siitä, että lyhytaikaista vierasta pääomaa on ollut enemmän kuin vaihto- ja rahoitusomaisuutta yhteensä. Seuraavina vuosina tunnusluku on jatkanut kasvuaan vuoteen 2015 asti, josta se laski hieman vuonna 2016, ollen 4,1 prosenttia.

Kilpailijoilla on ollut koko tarkastelujakson ajan käytössään enemmän nettokäyttöpääomaa suhteessa liikevaihtoon kuin Yritys X:llä. Kilpailija B:n tunnusluku on ollut koko tarkastelujakson ajan 19,2-21,7 prosentin välillä, laskien kuitenkin loppua kohden parhaista vuosista. Kilpailija A:n tunnusluku taas on ollut enimmäkseen laskusuunnassa ja vuoden 2016 arvo lähenteleekin jo Yritys X:n vastaavaa.

4.7.3 Maksuvalmius

Quick ratiolla mitataan yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan quick ration tunnusluvut nähdään kuviosta 28.

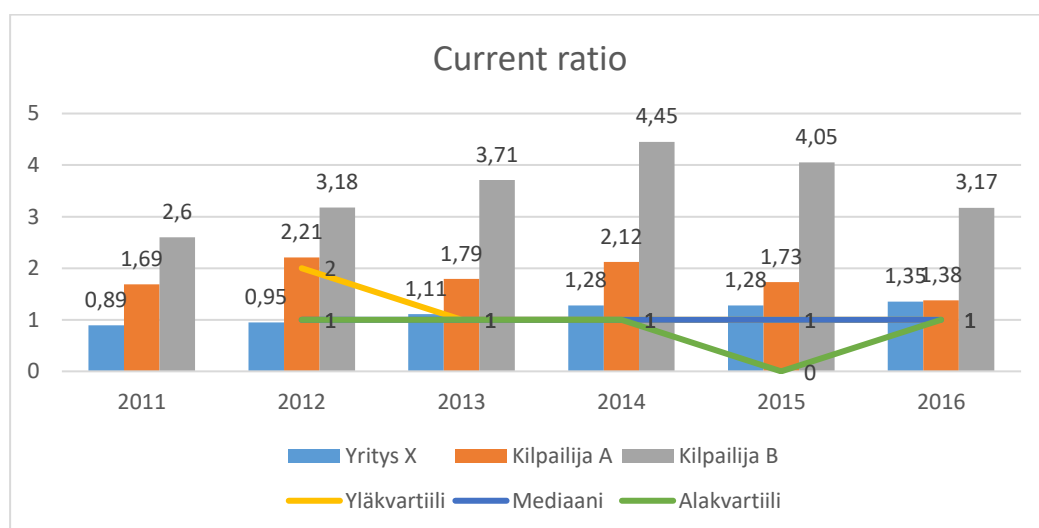
KUVIO 28. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan quick ration tunnusluvut

Yritystutkimus ry:n antamien ohjearvojen mukaan Yritys X:n quick ratio oli vuosien 2011-2012 välillä heikolla tasolla. Vuosina 2013 ja 2014 tunnusluvun arvo nousi tyydyttävälle tasolle. Vuonna 2015 se ylitti hyvän arvon ollessaan 1,02, josta se laski taas vuodeksi 2016 tyydyttävälle tasolle arvolla 0,91. Vuoden 2015 arvoon vaikutti eniten nousseiden rahojen ja pankkisaamisten määrät, kun niiden arvo taas laski vuonna 2016, vaikuttaen quick ration arvon laskuun.

Kilpailijat ovat pärjänneet quick ration vertailussa paremmin kuin Yritys X. Kilpailija A:n tunnusluvun arvo laski kuitenkin vuoden 2015 hyvästä arvosta 1,12 Yritys X:n arvon tasolle tyydyttävään arvoon 0,92, koska yrityksen lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä nousi paljon suhteessa rahoitusomaisuuden määrään. Kilpailija B:n tunnusluvun arvon korkeus johtuu suurimmilta osiltaan rahoista ja rahoitusarvopapereista, vaikkakin niiden määrän laskun myötä viimeisten vuosien tunnuslukujen arvot ovat laske-

neet. Toimialalla mitattuna Yritys X on pärjännyt vuotta 2015 lukuun ottamatta mediaania ja yläkvartiilia heikommin, jotka ovat molemmat arvoltaan 1.

Quick ratoon verrattuna current ration tarkasteluperspektiivi on pidempi ja sen mukaan myös vaihto-omaisuus voitaisiin realisoida lyhytaikaisista velvoitteista selviämiseksi. Current ration tunnusluvut Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan osalta esitetään kuviossa 29.

KUVIO 29. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan current ration arvot

Kuten kuviosta nähdään, oli Yritys X:n current ration arvo vuosina 2011 ja 2012 heikolla tasolla, josta se nousi loppu tarkastelujakson ajalle tyydyttävälle tasolle, arvon ollen kuitenkin koko ajan nouseva. Vaikka vuonna 2016 vaihto- ja rahoitusomaisuuden määrät ovat laskeneet, on tunnusluvun arvo kuitenkin noussut, koska myös ostovelkojen määrä on laskenut huomattavasti vuodesta 2015.

Kilpailijoiden tunnuslukujen arvot olivat molemmilla hyvät vuosina 2012 ja 2014. Kilpailija B:n tunnusluvun arvo on ollut muinakin vuosina hyvällä tasolla, kun taas Kilpailija A:n tunnusluvun arvo on ollut vuodesta 2014 lähien laskussa, päättyen vuoden 2016 tyydyttävään arvoon 1,38. Se on lähellä Yritys X:n current ration arvoa.

Toimialaan verrattuna Yritys X pärjää current ration arvolla mitattuna hyvin, sillä se on vuotta 2012 lukuun ottamatta ylittänyt joka vuosi toimialan yläkvartiilin.

Vieraan pääoman takaisinmaksukykyä mitataan rahoitustuloksen avulla. Vertailuperustana arvolle on yrityksen velkojen keskimääräinen laina-aika. Yritys X:n ja Kilpailija A:n vieraan pääoman takaisinmaksuajat ovat taulukossa 10.

TAULUKKO 10. Yritys X:n ja Kilpailija A:n vieraan pääoman takaisinmaksuaja, vuotta

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	5,1	2,9	1,5	0,6	0,4	0,4
Kilpailija A	0,3	0,2	0,6	7,6	5	4,5

Kuten taulukko osoittaa, Yritys X:n vieraan pääoman määrä on laskenut vuosittain, joten myös sen takaisinmaksuaja on lyhentynyt. Vuosien 2015 ja 2016 tunnusluku on pysynyt samana, vaikka yritykseen sijoitetun vieraan pääoman määrä laskikin vuonna 2016, kun vastaavasti rahoitustulos laski liikevaihdon putoamisen myötä. Kilpailija A taas otti vuonna 2014 2,5 miljoonan euron lainan investointeihinsa, joten yrityksen vieraan pääoman takaisinmaksuajat pitenivät.

Korolliset velat/käyttökate kertoo lainojen takaisinmaksuajan vuosina, kun koko käyttökate voidaan käyttää lainojen lyhentämiseen. Yritys X:n ja Kilpailija A:n takaisinmaksuajat esitetään taulukossa 11.

TAULUKKO 11. Yritys X:n ja Kilpailija A:n korolliset velat/käyttökate

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	4,3	2,6	1,3	0,6	0,3	0,4
Kilpailija A	0,3	0,2	0,5	6,7	4,5	4,1

Yritys X:n korollisten lainojen takaisinmaksuaja oli vuonna 2011 4,3 vuotta. Se on pudonnut vuonna 2016 0,4 vuoteen huolimatta liikevaihdon ja sitä kautta käyttökateen laskusta, koska pitkäaikaisia korollisia velkoja

on lyhennetty reilusti. Kilpailija A:n takaisinmaksuaika taas on noussut tarkastelujakson alkuvuosista ja on vuonna 2016 jo 4,1 vuotta. Vuoden 2014 nousu johtuu pitkäaikaisen velan nostosta.

Rahoituskulujen hoitokate kertoo, kykeneekö yritys korkojen ja muiden vieraan pääoman kulujen maksuista. Yritys X:n ja kilpailijoiden rahoituskulujen hoitokatteet ovat taulukossa 12.

TAULUKKO 12. Yritys X:n ja kilpailijoiden rahoituskulujen hoitokatteet

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	6,4	11,2	22,6	29,6	113,2	85,2
Kilpailija A	69,8	144,4	129,2	8,2	10,3	12,4
Kilpailija B	2199,7	2087	25753,6	8482,2	1258,2	155,8

Yritystutkimus ry:n mukaan rahoituskulujen hoitokatteen tunnusluvun ollessa alle 1, yritys ei kykene suoriutumaan rahoituskuluistaan kassaperusteisen tulorahoituksen avulla. Yritys X:llä tämä tunnusluku on vaihdellut arvojen 6,4 ja 113,2 välillä. Tunnusluvun arvot kertovatkin, että yritys selviytyy ongelmitta rahoituskuluistaan kassaperusteisen tulorahoituksen avulla. Vuoden 2016 tunnusluvun arvon laskeminen vuoden 2015 arvosta johtuu liikevaihdon putoamisesta, joka vaikuttaa yrityksen rahoitustulokseen.

Kilpailija A:n tunnusluvun lasku vuoden 2014 kohdalla johtuu samana vuonna otetusta pitkäaikaisesta velasta, jonka myötä myös seuraavien vuosien korkokulut ovat kasvaneet. Kilpailija B:n vuoden 2013 tunnusluvun arvon selittää se, ettei yrityksellä ole korollista velkaa ja yrityksen rahoituskulut olivat vain 6,75 euroa, kun samalla rahoitustulos oli 173 830 euroa.

Korkokate kertoo, kuinka käyttökate ja rahoitustuotot yhdessä riittävät rahoituskulujen hoitamiseen. Taulukosta 13 ilmenee Yritys X:n ja kilpailijoiden korkokatteet.

TAULUKKO 13. Yritys X:n ja kilpailijoiden korkokatteet

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	6,4	11,2	23,9	32	122,8	93,2
Kilpailija A	86,9	179,4	149,2	8,2	10,3	12,4
Kilpailija B	2900,3	2666,4	31883,7	10174,2	1482,6	185,3

Yritys X:n korkokatteet ovat olleet nousussa koko tarkastelujakson ajan lukuun ottamatta viimeisen vuoden tunnuslukua. Vuoden 2016 tunnusluvun arvon lasku johtuu liikevaihdon laskusta. Yritys kuitenkin selviytyy erittäin hyvin käyttökatteensa ja rahoitustuottojen avulla rahoituskuluistaan.

Kilpailija A:n tunnusluku oli vielä vuonna 2013 arvoltaan 149,2, kunnes se putosi vuonna 2014 arvoon 8,2. Tämä johtui suuren pitkäaikaisen velan otosta, joka myös on kasvattanut viimeisimpien vuosien rahoituskuluja. Kilpailija B:n arvot alkuvuosina selittyvät pienillä rahoituskuluilla. Vuonna 2016 rahoituskulut ovat kasvaneet reilusti edellisiin vuosiin verrattuna, jolloin myös korkokatteen tunnusluvun arvo on laskenut, ollen kuitenkin vieläkin erinomaisella tasolla.

Varsinaisen toiminnan ja satunnaisten tuottojen kautta tulleen rahoituksen riittävyden investointimenoihin ilmaisee investointien tulorahoitusprosentti. Taulukko 14 kuvaa Yritys X:n investointien tulorahoituksen arvot.

TAULUKKO 14. Yritys X:n investointien tulorahoitus

	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	220,4	225,6	133,6	177,4	121

Yritys X:n investointien tulorahoitusprosentti on ylittänyt tarkastelujakson aikana joka vuosi 100 prosenttia. Sen mukaan yrityksen tulorahoitus riittää investointien rahoittamiseen ilman ulkopuolista rahoitusta.

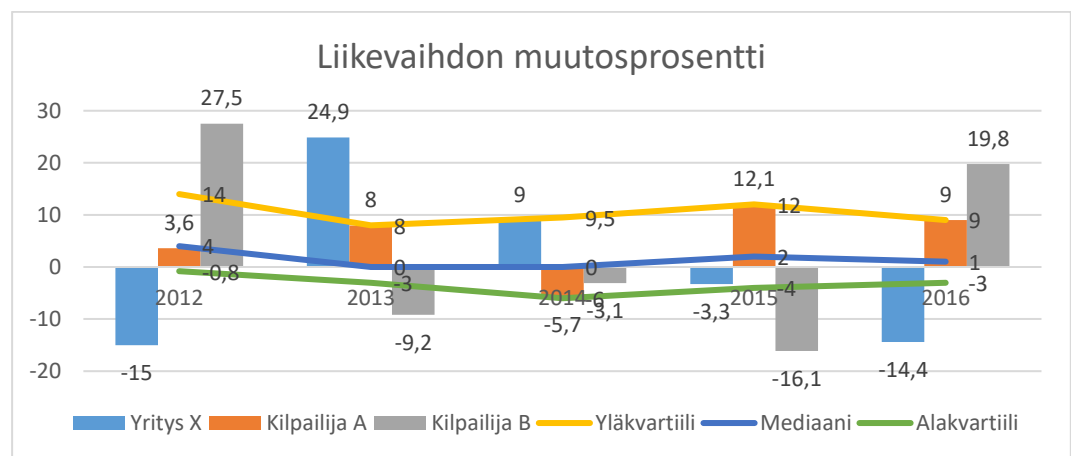
4.7.4 Muut tunnusluvut

Muut tunnusluvut sisältävät liikevaihtoon, henkilöstöön ja rahoituskuluihin liittyviä tunnuslukuja. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan liikevaihdot on esitetty taulukossa 15.

TAULUKKO 15. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan liikevaihdot

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	2395	2037	2543	2773	2681	2296
Kilpailija A	2449	2538	2742	2584	2898	3158
Kilpailija B	2874	3665	3329	3224	2706	3243
Yläkvartiili		1765	1619	1520	1706	2606
Mediaani		723	649	702	778	1003
Alakvartiili		274	217	219	204	323

Yritys X:n liikevaihto on vaihdellut 2 miljoonan ja 2,8 miljoonan euron välillä. Kilpailijoiden liikevaihdot ovat olleet tarkastelujakson aikana Yritys X:n liikevaihtoa suuremmat, pois lukien vuosi 2014, jolloin Kilpailija A:n liikevaihto jäi alle Yritys X:n liikevaihdon. Vuonna 2016 Yritys X:n liikevaihto on laskenut noin 400 000 euroa, kun taas kilpailijat ovat kasvattaneet liikevaihtoaan. Toimialaan verrattuna Yritys X:n liikevaihto on ylittänyt toimialan yläkvartiilin jokaisena vuotena vuoteen 2016 asti, jolloin yrityksen liikevaihto on jäänyt laskun myötä yläkvartiilin alle. Liikevaihdon muutosprosentit on esitetty kuviossa 30.

KUVIO 30. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan liikevaihdon muutosprosentit

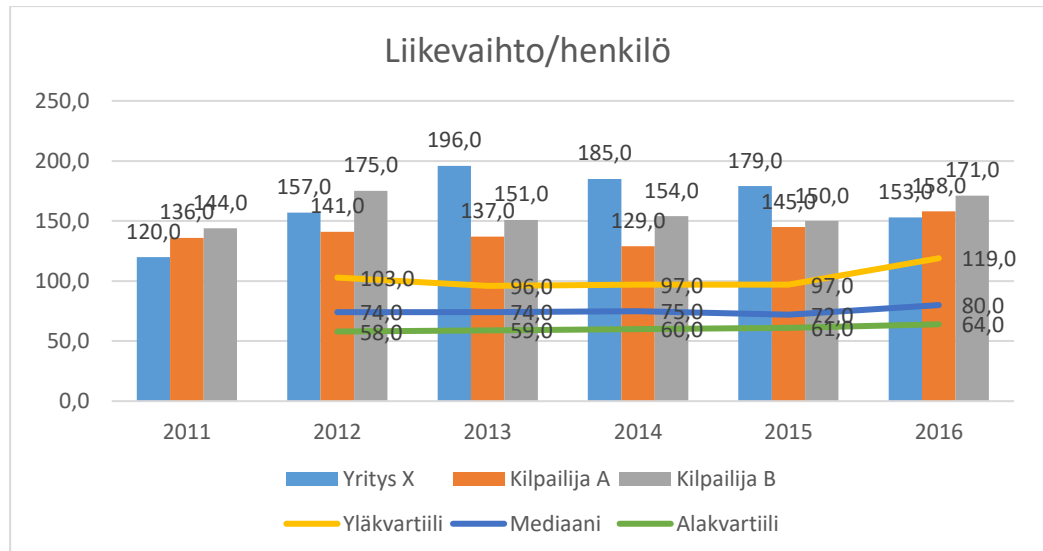
Kuten kuviosta voi huomata, suurimmat muutokset Yritys X:n liikevaihdoissa tapahtuivat vuoden 2013 nousussa ja vuosien 2012 ja 2016 laskuissa. Myöskin kilpailijoiden liikevaihdon muutosprosentit ovat olleet välillä negatiivisia ja välillä positiivisia niin, etteivät liikevaihdon muutoksen suunnat ole pysyviä.

Henkilöstömäärillä mitattuna Yritys X sijoittuu toimialan mediaanin ja yläkvartiiliin välille. Yrityksen henkilöstön määrää on pudotettu vuonna 2011 olleesta 20 henkilön määrästä vuoden 2016 määrään 15 henkilöä. Kilpailija A:n henkilöstömäärä on pysynyt viimeisimmät vuodet samana yläkvartiiliin tuntumassa. Kilpailija B:n henkilöstön määrä taas on laskenut yhdellä vuoden 2011 määrästä, ollen kuitenkin edelleen reilusti toimialan mediaanin ylittämä. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan henkilöstön määrät esitetään taulukossa 16.

TAULUKKO 16. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan henkilöstömäärät

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	20	13	13	15	15	15
Kilpailija A	18	18	20	20	20	20
Kilpailija B	20	21	22	21	18	19
Yläkvartiili		19	18	18	20	24
Mediaani		9	8	9	10	11
Alakvartiili		4	3	3	3	3

Yrityksen henkilöstön tehokkuutta voidaan arvioida tunnusluvulla liikevaihto/henkilö. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan liikevaihto/henkilö arvot nähdään kuviosta 31.

KUVIO 31. Yritys X:n, kilpailijoiden ja toimialan liikevaihto/henkilö

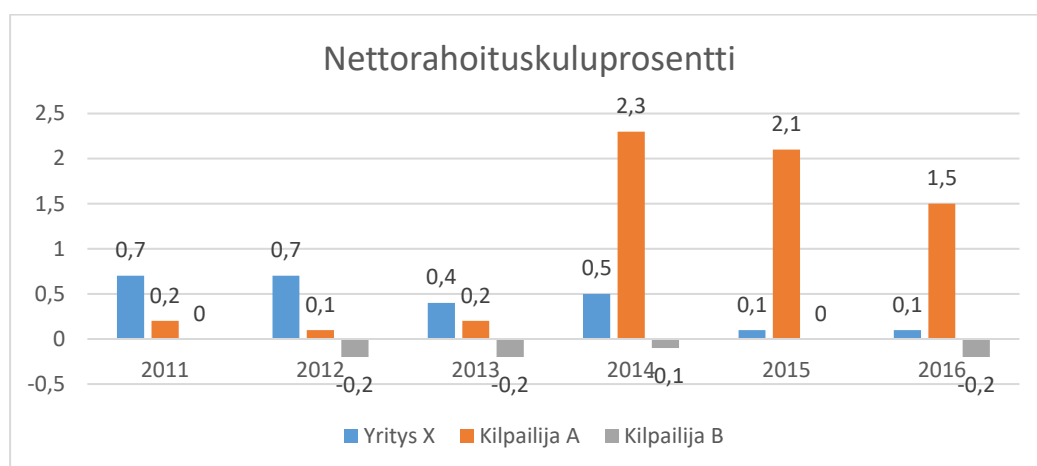
Yritys X:n liikevaihto/henkilö oli vuonna 2011 120 000 euroa yrityksen henkilöstömäärän ollessa vielä 20 henkilöä. Vuonna 2012 henkilöstömäärää vähennettiin 7 henkilön verran. Samana vuonna myös liikevaihto laski, mutta silti tunnusluvulla mitattuna henkilöstön tehokkuus oli parempi kuin edeltävänä vuonna. Seuraavanakin vuonna tehokkuus kasvoi liikevaihdon kasvun myötä, kunnes vuonna 2014 palkattiin 2 henkilöä lisää. Tämän myötä tehokkuus laski, vaikka liikevaihto kasvoikin. Viimeisten vuosien tehokkuuden laskuun vaikutti suoraan liikevaihdon tason lasku. Kilpailijoihin verrattuna Yritys X:n liikevaihto/henkilö oli parempi vuosien 2013-2015 välillä. Viimeisen vuoden liikevaihdon lasku kuitenkin pudotti arvon alle kilpailijoiden tason.

Kilpailija A:n liikevaihto on noussut vuotta 2014 lukuun ottamatta. Henkilöstön määrää taas pudotettiin kahdella vuonna 2013. Näistä johtuen henkilöstön tehokkuus on kasvanut alkutarkastelujakson arvoista. Kilpailija B:n henkilöstön määrä on vaihdellut vuosittain, mutta vuoden 2016 liikevaihdon nousu nosti yrityksen liikevaihto/henkilöstö tunnusluvun arvon yli Yritys X:n vastaavan.

Toimialaan verrattuna Yritys X:n liikevaihto/henkilö on ylittänyt reilusti toimialan yläkvartiilin arvon. Sen perusteella voidaan todeta, että Yritys X:n

henkilöstön tehokkuus on huomattavasti parempi kuin toimialan henkilöstön tehokkuus keskimäärin.

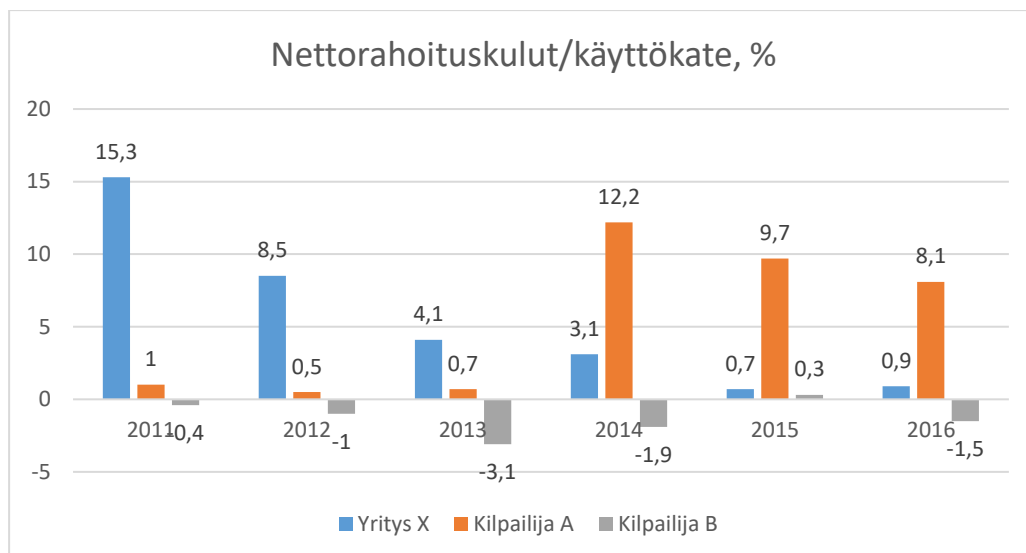
Nettorahoituskuluprosentti kertoo yrityksen juoksevien rahoituskulujen osuuden liiketoiminnan tuotoista. Yrityksen rahoitustuottojen ylittäessä rahoituksen kulut, saa se negatiivisen arvon, jolloin siis yrityksen rahoitus tuottaa voittoa. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettorahoituskuluprosentit selviävät kuviosta 32.

KUVIO 32. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettorahoituskuluprosentit

Kuten kuviosta nähdään, on Yritys X:n nettorahoituskuluprosentti laskenut koko tarkastelujakson ajan vuoden 2014 pientä nousua lukuun ottamatta. Tunnusluvun arvon laskeminen on seurausta korollisten lainojen lyhennyksistä, jolloin myös korkokulut ovat laskeneet. Kilpailija A:n tunnusluvun arvoa on nostanut reilusti vuonna 2014 otettu suuri pitkäaikainen velka, joka nosti myös yrityksen maksamien korkojen määrää. Kilpailija B:llä taas ei ole korollista velkaa, joten korkokulutkin jäävät pienemmiksi ja tunnusluku näin ollen negatiiviseksi.

Nettorahoituskulut/käyttökate mittaa rahoittajille kuuluvaa osaa käyttökateesta. Kuten myös nettorahoituskuluprosentissa, myös nettorahoituskulut/käyttökateprosentti saa negatiivisen arvon rahoitustuottojen ylittäessä rahoituskulujen määrän. Nettorahoituskulut/käyttökateprosentin tunnusluvun arvot Yritys X:n ja kilpailijoiden osalta kuvataan kuviossa 33.

KUVIO 33. Yritys X:n ja kilpailijoiden nettorahoituskulut/käyttökate, %

Vuonna 2011 Yritys X:n tunnusluku oli vielä 15,3 prosenttia, jolloin myös yrityksen rahoituskulut olivat korkeimmillaan ja käyttökateen määrään vaikuttivat suuret henkilöstökulut. Tunnusluku on laskenut tarkastelujakson aikana lukuun ottamatta viimeisen vuoden pientä nousua, joka johtui liikevaihdon ja sitä kautta käyttökateen määrän laskusta. Kilpailija A:n tunnusluku taas nousi vuonna 2014 jo aiemmin moneen kertaan mainitusta pitkäaikaisesta velasta johtuen. Kilpailija B:n tunnusluku on ollut negatiivinen lukuun ottamatta vuotta 2015, jolloin yrityksen liikevaihdon määrä laski ja samaan aikaan korkokulut suhteessa edelliseen vuoteen kasvoivat moninkertaisiksi.

Keskimääräinen rahoituskuluprosentti -tunnusluku kuvaa yrityksen vieraasta pääomasta maksamaa keskimääräistä hintaa ja sitä voidaan verrata kulloinkin vallitsevaan keskimääräiseen korkotasoon. Taulukko 17 näyttää Yritys X:n ja Kilpailija A:n keskimääräisten rahoituskuluprosenttien tunnusluvut.

TAULUKKO 17. Yritys X:n ja Kilpailija A:n keskimääräisten rahoituskuluprosenttien tunnusluvut

	2012	2013	2014	2015	2016
Yritys X	3,2	2,9	4,4	1,9	1,9
Kilpailija A	2,7	2	3,3	2	1,8

Yritys X:n ja Kilpailija A:n keskimääräiset rahoituskulut suhteessa korolliseen vieraaseen pääomaan ovat laskeneet molemmilla tarkastelujakson alusta vuoteen 2016, päätyen suunnilleen samalle tasolle. Vuonna 2014 molempien yritysten tunnusluvun arvo kuitenkin nousi hetkellisesti.

4.8 Johtopäätökset

Yritys X:n prosenttilukumuotoisesta oikaistusta tuloslaskelmasta huomattiin käyttökatteen kasvu aina vuoteen 2015 asti. Vuoden 2016 käyttökatetta rasittaa ulkopuolisten palveluiden ja liiketoiminnan muiden kulujen kasvu. Liiketulos nousi 7,1 prosenttiin vuonna 2013, jolloin se oli parhaimmillaan. Seuraavien vuosien liikutulosta rasittivat suunnitelman mukaisten poistojen suuruus. Vuonna 2016 liikutulos oli enää 4,1 prosenttia ja olisi ollut vieläkin matalampi, jos suunnitelman mukaisten poistojen määrä ei olisi laskenut. Tilikauden tulos on kehittynyt positiivisemmaksi tarkastelujakson aikana. Se oli parhaimmillaan vuonna 2013. Vuonna 2016 jäätii 3,2 prosenttiin, johtuen suurilta osin käyttökatteen pudotuksesta.

Prosenttilukumuotoisesta oikaistusta taseesta suurimmat huomiot kohdistuvat oman pääoman kasvuun kertyneiden voittovarojen ansiosta. Myös vieraan pääoman määrä on laskenut voimakkaasti erityisesti pitkäaikaisten velkojen osalta.

Trendianalysissa huomattiin liiketoiminnan tuottoja tarkasteltaessa liikevaihdon vuosittaiset heilahtelut, jotka ovat tyypillisiä leipomoalan yrityksille. Heikoimpina vuosina liiketoiminnan tuottoja on saatu paikattua liiketoiminnan muilla tuotoilla. Käyttökatteen osalta kasvua oli aina vuoteen 2015 asti, kunnes vuonna 2016 ulkopuolisten palveluiden ja liiketoiminnan muiden kulujen suuri kasvu laski sitä. Tilikauden tulos on seurannut liikevaihtoa ja vuoden 2016 putoaminen oli jyrkkä. Tilikausi oli kuitenkin positiivinen ja lisäsi yrityksen kertyneitä voittovaroja.

Trendianalysin taseesta huomioitiin rahojen ja rahoitusarvopapereiden arvon nousu vuonna 2015. Tarkemmassa tarkastelussa huomioitiin ostovelkojen määrän kasvu samana vuonna, jolloin myös ostovelkojen kiertoaika

oli 75 päivää, joka ainakin osaltaan selittää kasvaneiden rahojen ja pankkisaamisten määrän kasvu. Lisäksi prosenttilukumuotoisen oikaistun taseen tavoin huomioitiin oikaistun oman pääoman määrän kasvu ja vieraan pääoman määrän lasku.

Yritys X:n kassavirtalaskelmasta selvisi, että yrityksen toimintajäämä oli positiivinen koko tarkastelujakson ajan. Sen mukaan yritystä voidaan pitää kannattavana ja sen maksuvalmiuden voidaan katsoa olevan kunnossa. Yrityksen rahoitusjäämä on myös ollut positiivinen ja se on kyennyt suorittamaan investointejaan tulorahoituksella ja lyhentämään velkojaan. Yritys X:n tulot ovat riittäneet kone- ja kalustoinvestointeihin sekä muiden aineettomien hyödykkeiden investointeihin, koska myös investointijäämä on ollut joka vuosi positiivinen.

Absoluuttista kannattavuutta mitataan liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotuksena eli voittona. Yritys X:n absoluuttinen kannattavuus oli tarkastelujakson alussa heikolla tasolla. Kannattavuus nousi vuosina 2013-2015 tyydyttävälle tasolle, josta se kuitenkin laski vuonna 2016 jälleen heikolle tasolle. Tarkastelujakson päättymisajankohdan kannattavuus on yrityksellä heikompi kuin vertailussa käytetyillä kilpailijoilla. Toimialaan nähden yritys pärjää kuitenkin hyvin kannattavuuden tunnuslukujen ollessa yläkvartiilin tuntumassa.

Suhteellinen kannattavuus kuvaa voiton suhdetta yritykseen sijoitettuun pääomaan nähden. Yritys X:n suhteellinen kannattavuus on hyvällä tasolla, sen ollessa kuitenkin laskusuuntainen, johtuen liikevaihdon, ja sitä kautta tilikauden tuloksen laskusta. Suhteellisessa kannattavuudessa yritys on kilpailijoihin nähden keskitasoa. Toimialaan verrattuna yrityksen suhteellinen kannattavuus on hyvä, koska sen tunnusluvut ylittävät yläkvartiilin.

Yritys X:n vakavaraisuus on parantunut tarkastelujakson ajan. Esimerkiksi omavaraisuusaste ylittää reilusti Yritystutkimus ry:n asettaman hyvän ohjearvon 40 prosenttia. Myös kaikki muut vakavaraisuuden tunnusluvut ovat hyvällä, ellei jopa erinomaisella tasolla. Yrityksen rahoitusrakenne onkin

erinomaisella tasolla. Yritys kestää paremmin laskusuhdanteita ja sen on helpompi saada lainarahoitusta tarvittaessa. Myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoaikojen välinen suhde on myös vakaalla pohjalla, koska myyntisaamisista saadaan rahat kassaan nopeammin kuin ostovelat maksetaan. Kilpailijavertailussa Kilpailija A erottui muita heikommalla vakavaraisuudella. Toimialavertailussa Yritys X pärjasi erinomaisesti.

Maksuvalmius Yritys X:llä on noussut alun heikosta tasosta tyydyttävälle tasolle. Esimerkiksi yrityksen rahoitusomaisuus riittää melkein kattamaan yrityksen lyhytaikaisen vieraan pääoman ja yrityksen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on vain 0,4 vuotta. Kilpailijoihin verrattuna lyhytaikaisen vieraan pääoman maksuvalmiudessa ei yllätä ihan verrattavien yritysten tasolle, kun taas pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on lyhyempi kuin Kilpailija A:n vastaava. Toimialaan verrattuna Yritys X:n maksuvalmius on hyvä.

Henkilöstön tehokkuus Yritys X:llä on ollut hyvällä, ellei jopa erinomaisella tasolla verrattuna kilpailijoihin ja toimialaan koko tarkastelujakson aikana. Toimialan yritysten toiminnan kasvu ja supistuminen vaihtelevat vuosittain suurestikin, josta nähdään, etteivät liikevaihdon muutosten suunnat ole pysyviä.

Kaiken kaikkiaan Yritys X:n ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne on kehittynyt parempaan suuntaan ja näyttää tällä hetkellä hyvältä verrattuna toimialaan. Ennen tämän tarkastelujakson alkua tehdyt muutokset liikeidestään ovat tuottaneet tulosta investointien ja karsittujen henkilöstökulujen ohella. Tunnuslukujen mukaan yrityksellä olisi eniten parannettavaa kannattavuudessa, jonka seuraamiseen yrityksen olisi hyvä asettaa liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen muutoksia seuraavia mittareita.

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli antaa toimeksiantajayritykselle selkeämpi kuva heidän yrityksensä talouden nykytilasta ja kehityksestä verrattuna edellisiin vuosiin, toimialaan ja kilpailijoihin. Leipomoalan kannattavuus on heikentynyt viimeisimpien vuosien aikana. Kannattavuuden heikentymiseen on vaikuttanut suuresti lisääntynyt tuonti, paistopistetoiminnan voimakas yleistyminen sekä ylikapasiteetti.

Analysointiin käytettiin yrityksen tilinpäätöksiä vuosilta 2011-2016, jotta yrityksen talouden kehityksestä ja sen nykytilasta saataisiin mahdollisimman tarkka ja kattava kuva. Kilpailijavertailu rajattiin toimeksiantajan toimesta kahteen saman liikeidean ja kokoluokan omaavaan yritykseen. Toimialavertailussa käytettiin Finnveran tilinpäätöstilastoja kyseisiltä vuosilta.

Ensimmäinen teoriaosuus kertoi, kuinka tilikauden aikana tehtävästä kirjanpidosta tehdään tilinpäätös, mistä tilinpäätös koostuu ja mitä kaikkia tilinpäätösasiakirjoja sen on sisällettävä. Tilinpäätös ja sen sisältämät tilinpäätösasiakirjat muodostavat aineiston, jonka pohjalta tilinpäätösanalyysi tehdään. Toisessa teoriaosuudessa käytiin läpi tilinpäätösanalyysin käyttö, ongelmat, rajoitukset, vaiheet sekä siinä käytettävät eri analyysimenetelmät, joiden pohjalta kohdeyrityksen tilinpäätösanalyysi tehtiin.

Tutkimusosassa kohdeyrityksen taloudellisen tilan kehitystä ja nykytilaa selvitettiin prosenttilukumuotoisten oikaistujen tuloslaskelmien ja taseiden, trendianalyysin, kassavirtalaskelmien sekä Yritystutkimus ry:n yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -oppaan sisältämien ja niiden mukaan laskettujen tunnuslukujen avulla. Nämä luotiin käyttämällä Excel -taulukkolaskentaohjelmaa. Lisäksi laskettiin tunnusluvut kilpailijoiden kannattavuudesta, vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta sekä tehokkuudesta, joiden avulla kyettiin vertaamaan kohdeyrityksen taloudellista tilaa ja sen kehitystä suhteessa kilpailijoihin. Toimialavertailua varten tunnusluvut haettiin Finnveran leipomoalan tilinpäätöstilastoista vuosilta 2012-2016.

Kohdeyrityksen kannattavuutta tarkasteltaessa huomattiin, että yrityksen absoluuttinen kannattavuus nousi tarkastelujakson aikana tyydyttävälle tasolle, kunnes se laski tarkastelujakson viimeisenä vuotena takaisin heikoksi. Kilpailijoihin verrattuna yrityksen absoluuttisen kannattavuuden kehitys on ollut hyvä tarkastelujakson ajan. Kuitenkin absoluuttisen kannattavuuden nykytila on heikompi kuin kilpailijoiden, mutta parempi kuin toimialalla yleisesti. Kohdeyrityksen suhteellinen kannattavuus sen sijaan on hyvällä tasolla, sen ollessa kuitenkin laskusuuntainen. Suhteellinen kannattavuus on hyvää niin kilpailijoihin kuin toimialaankin verrattuna.

Kohdeyrityksen vakavaraisuus on kehittynyt hyvään suuntaan koko tarkastelujakson ajan. Tällä hetkellä se on jopa erinomaisella tasolla ja yritys kestää paremmin laskusuhteita sekä sen on helpompi saada lainarahoitusta tarvittaessa. Kilpailijavertailua tehdessä huomioitavaa oli yritysten erilainen pääomarakenne. Toimialavertailussa kehitys ja nykytila ovat erinomaisia.

Yrityksen maksuvalmius on parantunut tarkastelujakson alkuun verrattuna, ollen tällä hetkellä tyydyttävällä tasolla, mutta tällä kehityksellä seuraavana vuonna maksuvalmius on jo hyvällä tasolla. Kilpailijoihin verrattuna yrityksen maksuvalmiuden kehitys on noussut tasaisemmin, kun taas kilpailijoiden maksuvalmius on laskusuunnassa. Toimialaan verrattuna kehitys on ollut parempaa ja maksuvalmius on tällä hetkellä hyvä.

Kohdeyrityksen tehokkuus on noussut tarkastelujakson alusta, laskien kuitenkin loppua kohden. Kilpailijoihin nähden tehokkuus on hyvää ja toimialaan verrattuna erinomaista.

Analyysien pohjalta tehtyjen havaintojen perusteella yrityksen taloudellinen tila on kehittynyt parempaan suuntaan ja on tällä hetkellä hyvällä tasolla. Ennen tarkastelujakson alkua tehty liikeidean muutos ja henkilöstökulujen karsiminen ovat tuottaneet tulosta ja parantaneet yrityksen taloudellista tilaa. Hyvästä taloudellisesta tilasta kertoo myös se, että yritys on

kyennyt rahoittamaan investointinsa tulorahoituksella ilman vierasta pääomaa. Vieraan pääoman määrä onkin laskenut vuosittain ja yrityksen omavaraisuusaste on erinomaisella tasolla johtuen kertyneistä voittovaroista.

Parannettavaa yrityksellä on vielä absoluuttisen kannattavuuden osalta, joka laski viimeisenä vuonna ja on heikompaa kuin kilpailijoilla. Toimialaan verrattuna yrityksen taloudellisen tilan kehitys on ollut parempaa. Lisäksi tunnuslukujen arvoilla mitattuna yrityksen taloudellinen tila on tällä hetkellä parempi kuin toimialalla keskimäärin. Tulevaisuutta ajatellen olisi hyvä seurata absoluuttisen kannattavuuden kehitystä esimerkiksi seuraamalla liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen muutoksia niille toimintajärjestelmään asetetuilla mittarilla.

Teoriaosuutta tehdessä perehdyttiin laajasti tilinpäätösanalyysiaineistoon ja tilinpäätösanalyysin teoriaan. Perehtymisen avulla kyettiin analysoimaan kohdeyrityksen tilinpäätösaineistoja eri analyysimenetelmin ja tulkitsemaan niistä saatua informaatiota. Opinnäytetyön tavoitteet täyttyivät hyvin ja kohdeyritys saa kuvan taloudellisen tilanteensa kehityksestä ja sen nykytilasta sekä kilpailija- ja toimialavertailun, joiden pohjalta yritys saa selville mahdollisia kehityskohteita.

Validiteetilla tarkoitetaan mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Opinnäytetyö on todennäköisesti validi, koska opinnäytetyön laskettujen tunnuslukujen pohjana ovat yleisesti käytetyt Yritystutkimus ry:n yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi -oppaan tunnusluvut, kaavat ja ohjearvot. Tunnusluvut on laskettu Excel-taulukkolaskentaohjelmaan luoduilla kaavoilla, jotka on kopioitu systemaattisesti ja joita on käytetty jokaisen yrityksen jokaisen vuoden tunnuslukujen laskentaan. Toimialavertailussa käytetyistä Finnveran tilinpäätöstilastoista ei ole kuitenkaan varmuutta, onko tunnusluvut laskettu oikaistuista tilinpäätöksistä.

Tunnuslukujen laskennassa, prosenttilukumuotoisten tuloslaskelmien ja ta-seiden sekä trendianalyysien laatimisessa on saattanut tulla virheitä, joita ei välttämättä huomata oikeellisuuden tarkastuksissa, jonka johdosta tutki-

mus voi antaa virheellisen kuvan. Tilinpäätökset voivat myös osaltaan sisältää virheitä, joilla on vaikutusta tutkimuksen oikeellisuuteen. Voidaan siis todeta, että mikäli tilinpäätökset eivät sisällä virheitä, eikä tunnuslukujen laskennassa, prosenttilukumuotoisten tuloslaskelmien ja taseiden sekä trendianalyyysien laadinnassa ole tapahtunut virheitä, on tutkimus luotettava. On myös mahdollista, että toisen tutkijan tekemät päätelmät tämän tutkimuksen tunnuslukujen pohjalta saattavat erota tämän tutkimuksen päätelmistä.

Jatkotutkimuksena kohdeyrityksen taloudellisen tilan seuranta voitaisiin jatkaa myös tulevien vuosien osalta tutkimuksessa käytetyillä analyysimenetelmillä sekä sisällyttää kilpailijavertailuun tässä työssä kilpailijavertailussa käyttämättömät tilinpäätösanalyysimenetelmät. Jatkotutkimuksen avulla saadaan mahdollisesti tuotettua tarkempia mittareita yrityksen taloudellisen tilan seurantaan.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Eriksson, P. & Koistinen, K. 2005. Monenlainen tapaustutkimus. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.

Fraser, L. M. & Ormiston, A. 2013. Understanding Financial Statements. Essex: Pearson Education Limited.

Harvard Business Press. 2009. Finance Basics for Tough Times. Boston: Harvard Business School Publishing Corporation.

Ikäheimo, S., Laitinen, E.K., Laitinen, T. & Puttonen, V. 2014. Yrityksen taloushallinto tänään. Vaasa: Vaasan Yritysinformaatio Oy.

Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. 2015. Laskentatoimi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum Media Oy.

Kallunki, J-P. Kyllönen, E. 2007. Uusi tilinpäätösanalyysi. 6. painos. Helsinki; Talentum media Oy.

Kallunki, J-P. Lantto, A-M. Sahlström, P. 2008. Tilinpäätösanalyysi IFRS-maailmassa. Helsinki; Talentum media Oy.

KHT-yhdistys. 2014. Rahoituslaskelma. Helsinki: KHT-Media Oy.

Kilpailija A. 2017. Tilinpäätöstiedot 2011-2016.

Kilpailija B. 2017. Tilinpäätöstiedot 2011-2016.

Kinnunen, J., Laitinen, E., Laitinen, T., Leppiniemi, J. & Puttonen, V. 2006. Mitä on yrityksen taloushallinto. Helsinki: KY-Palvelu Oy.

Kinnunen, J., Laitinen, E., Laitinen, T., Leppiniemi, J. & Puttonen, V. 2007. Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen. Helsinki: KY-Palvelu Oy.

Kotro, M. 2007. Yrityksen kannattavuus ja rahoitus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kykkänen, T. & Leppiniemi, J. 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Talentum Pro.

Laitinen, E. K. 1989. Yrityksen talouden mittarit. Espoo: Weilin+Göös

Laitinen, T. & Laitinen, E.K. 2014. Yrityksen maksukyky. Helsinki: KHT-Media Oy.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2003. Kirjanpito ja tilinpäätös harjoituksiin. Helsinki: WSOY.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Leppiniemi, J. Leppiniemi, R. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Talentum Media Oy.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2009. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 6. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2. tarkistettu painos. Helsinki; Edita.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo. Helsinki: Edita.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari/Helsingin Kamari Oy

Stolowy, A. & Lebas, M. J. 2002. Corporate financial reporting. London: Thomson Learning.

Tomperi, S. 2011. Käytännön kirjanpito. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Tomperi, S. 2015. Kehittyvä kirjanpitotaito. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Viitala, J. 2006. Yrittäjän taloushallinnon perusteet. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Yritys X. 2017. Tilinpäätöstiedot 2011-2016.

Elektroniset lähteet

Accounting coach.2017. What is trend analysis? [viitattu 18.10.2017]. Saatavissa: <https://www.accountingcoach.com/blog/trend-analysis>

Finnvera Oyj. 2017. Finnveran tilinpäätöstilastot, 1071 Leivän valmistus; tuoreiden leivonnaisten ja kakkujen valmistus [viitattu: 10.11.2017]. Saatavissa: <http://www2.toimialaonline.fi/Dialog/SaveShow.asp>

Balance consulting. 2017a. Kokonaispääoman tuotto-% (ROA) [viitattu 24.10.2017]. Saatavissa: http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/kokonaispaaoman_tuotto

Balance consulting. 2017b. Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) [viitattu 24.10.2017]. Saatavissa: http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/sijoitetun_paaoman_tuotto

Balance Consulting. 2017c. Omavaraisuusaste-%. [viitattu 22.10.2017]. Saatavissa: <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/omavaraisuusaste>

Balance Consulting. 2017d. Nettovelkaantumisaste-% (Net Gearing) [viitattu 24.10.2017]. Saatavissa: <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/nettovelkaantumisaste>

Balance consulting. 2017e. Myyntisaamisten kiertoaika [viitattu 25.10.2017]. Saatavissa: http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/myyntisaamisten_kiertoaika

Balance consulting. 2017f. Ostovelkojen kiertoaika [viitattu 25.10.2017]. Saatavissa: http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/ostovelkojen_kiertoaika

Balance Consulting. 2017g. Nettorahoituskulu-%, rahoitusrasite [viitattu 26.10.2017]. Saatavissa: http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/nettorahoituskulu_rahointusrasite

KOPPA. 2017. Määrällinen tutkimus [viitattu 23.11.2017]. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kauppakamari. 2017, Hyvä kirjanpitoa [viitattu 11.10.2017]. Saatavissa: <http://kauppakamaritieto.fi/fi/s/t/kirjanpito/a-yleiset-periaatteet/a5-hyva-kirjanpitoa/>

Kauppalehti 2011. Toimintajäämä [viitattu 17.10.2017]. Saatavissa: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/toimintajaama/7XaedwHv>

Kirjanpitoasetus 1339/1997. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339#L1P7>

Kirjanpitolaki 1336/1997. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Kirjanpitolautakunta. 2007. Rahoituslaskelman laatiminen [viitattu 22.11.2017]. Saatavissa: <http://tem.elinar.fi/tem/kirjanpi.nsf/huuhaa/C317758065730280C22573D60051B817?opendocument>

Minilex. 2017. Rahoituksen lajit: Oma pääoma [viitattu 2.11.2017]. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/rahoituksen-lajit-oma-p%C3%A4%C3%A4oma>

Osakeyhtiölaki 624/2006. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L8P1>

Rusanen, E. 2003. Konkurssin ennustaminen – onko se mahdollista? Jyväskylän yliopisto. Opinnäytetyö [viitattu 17.10.2017]. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9177/G0000520.pdf?sequence=1>

Suomen Leipuriliitto ry. 2017. Leipomoalan toimialaraportti julkaistu [viitattu 16.11.2017]. Saatavissa: <https://www.leipuriliitto.fi/?x171034=480283>

Taloushallintoliitto. 2017a. Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpitoaineisto [viitattu 6.10.2017]. Saatavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/kirjanpitovelvollisuus>

Taloushallintoliitto. 2017c. Tilinpäätöksen allekirjoitus [viitattu 12.10.2017]. Saatavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/tilikausi-ja-tilinpaatos/tilinpaatoksen-0>

Taloushallintoliitto. 2017b. Uudistettu kirjanpitolaki astui voimaan 1.1.2016 [viitattu 16.10.2017]. Saatavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/kirjanpitolakia-uudistetaan>

Talousmentor. 2017. Prosenttimuotoinen tilinpäätösanalyysi [viitattu 17.10.2017]. Saatavissa: <https://talousmentor.com/2017/08/29/prosenttilukumuotoinen-tilinpaatosanalyysi/>

Talousverkko. 2014. Mikä on tase ja mitä se kertoo [viitattu 16.10.2017]. Saatavissa: <https://www.talousverkko.fi/mika-on-tase-ja-mita-se-kertoo/>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2015. Toimialaraportit - leipomoteollisuus [viitattu 16.11.2017]. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79846/22_TOIMIALARAPORTTI_Leipomoteollisuus_2015.pdf?sequence=1

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 1753/2015. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753>

Yrityssuomi. 2017. Kassavirtalaskelmat [viitattu 17.10.2017]. Saatavissa:
<https://yrityssuomi.fi/kassavirtalaskelmat>

LIITTEET

LIITE 1. YRITYS X VIRALLINEN TULOSLASKELMA

LIITE 2/1. YRITYS X VIRALLINEN TASE

LIITE 2/2. YRITYS X VIRALLINEN TASE

LIITE 3. YRITYS X OIKAISTU TULOSLASKEMA

LIITE 4/1 YRITYS X OIKAISTU TASE

LIITE 4/2 YRITYS X OIKAISTU TASE

LIITE 5. KILPAILIJA A VIRALLINEN TULOSLASKELMA

LIITE 6/1. KILPAILIJA A VIRALLINEN TASE

LIITE 6/2. KILPAILIJA A VIRALLINEN TASE

LIITE 7. KILPAILIJA A OIKAISTU TULOSLASKELMA

LIITE 8/1. KILPAILIJA A OIKAISTU TASE

LIITE 8/2. KILPAILIJA A OIKAISTU TASE

LIITE 9. KILPAILIJA B VIRALLINEN TULOSLASKELMA

LIITE 10/1. KILPAILIJA B VIRALLINEN TASE

LIITE 10/2. KILPAILIJA B VIRALLINEN TASE

LIITE 11. KILPAILIJA B OIKAISTU TULOSLASKELMA

LIITE 12/1. KILPAILIJA B OIKAISTU TASE

LIITE 12/2. KILPAILIJA B OIKAISTU TASE

LIITE 13. YRITYS X PROSENTTILUKUMUOTOINEN TULOSLASKELMA

LIITE 14. YRITYS X PROSENTTILUKUMUOTOINEN TASE

LIITE 15. YRITYS X OIKAISTUN TULOSLASKELMAN TRENDIANALYYSI

LIITE 16. YRITYS X OIKAISTUN TASEEN TRENDIANALYYSI

LIITE 17/1. FINNVERAN TOIMIALATILASTOT

Tilinpäätöstilastot 2012	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	119	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	119	1765	723	274
Liikevaihdon muutos, %	114	14	4	-0,8
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	119	19	9	4
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	119	103	74	58
Käyttökate, %	119	12	6	1,5
Liiketulos, %	119	7	3	-1
Nettotulos, %	119	5	1	-2
Rahoitustulos, %	119	9	5	0,5
Kokonaispääoman tuotto-%	119	18	6	-2,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	119	29	8	-3
Omavaraisuusaste %	119	39,5	12	-2
Velat/liikevaihto, %	119	49,5	32	19,5
Current ratio	117	2	1	1
Quick ratio	117	1	1	0
Käyttöpääoma, %	119	7	4	1,5
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	119	4	2	1
Myyntisaamisten kierto, pv	119	29	20	9
Ostovelkojen kierto, pv	119	64	43	23

Tilinpäätöstilastot 2013	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	119	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	118	1619	649	217
Liikevaihdon muutos, %	113	8	0	-3
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	119	18	8	3
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	119	96	74	59
Käyttökate, %	119	10	5	-1
Liiketulos, %	119	5,5	2	-4,5
Nettotulos, %	119	4	0	-6
Rahoitustulos, %	119	8	4	-3,5
Kokonaispääoman tuotto-%	119	15,5	3	-10,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	119	17,5	4	20,5
Omavaraisuusaste %	119	39,5	10	-17
Velat/liikevaihto, %	119	51	37	21
Current ratio	117	1	1	1
Quick ratio	117	1	1	0
Käyttöpääoma, %	119	7	4	0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	119	4	3	1
Myyntisaamisten kierto, pv	119	27	18	7
Ostovelkojen kierto, pv	119	75	39	21

LIITE 17/2. FINNVERAN TOIMIALATILASTOT

Tilinpäätöstilastot 2014	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	114	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	113	1520	702	219
Liikevaihdon muutos, %	111	9,5	0	-6
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	114	18	9	3
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	114	97	75	60
Käyttökate, %	114	10	5	-1
Kliiketulos, %	114	5,8	1	-5
Nettotulos, %	114	4	-1	-6,8
Rahoitustulos, %	114	7	3	-2,8
Kokonaispääoman tuotto-%	114	9,8	2,5	-12,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	114	15	3	-15,8
Omavaraisuusaste %	114	31	9	-13,8
Velat/liikevaihto, %	114	55,5	38	22,3
Current ratio	114	1	1	1
Quick ratio	114	1	1	0
Käyttöpääoma, %	114	7	3	0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	114	4	2	1
Myyntisaamisten kierto, pv	114	28	19	8
Ostovelkojen kierto, pv	114	78	43	25

Tilinpäätöstilastot 2015	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	101	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	101	1706	778	204
Liikevaihdon muutos, %	101	12	2	-4
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	101	20	10	3
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	101	97	72	61
Käyttökate, %	101	13	7	3
Liiketulos, %	101	8	3	-1
Nettotulos, %	101	6	2	-4
Rahoitustulos, %	101	9	5	1
Kokonaispääoman tuotto-%	101	18	6	-1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	101	25	7	-2
Omavaraisuusaste %	101	33	13	-7
Velat/liikevaihto, %	101	65	37	22
Current ratio	101	1	1	0
Quick ratio	101	1	1	0
Käyttöpääoma, %	101	7	3	0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	101	4	2	1
Myyntisaamisten kierto, pv	101	31	21	10
Ostovelkojen kierto, pv	101	76	40	29

LIITE 17/3. FINNVERAN TOIMIALATILASTOT

Tilinpäätöstilastot 2016	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	53	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	53	2606	1003	323
Liikevaihdon muutos, %	53	9	1	-3
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	53	24	11	3
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	53	119	80	64
Käyttökate, %	53	11	7	2
Liiketulos, %	53	6	2	-2
Nettotulos, %	53	3	1	-4
Rahoitustulos, %	53	9	5	1
Kokonaispääoman tuotto-%	53	9	4	-3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	53	15	6	-6
Omavaraisuusaste %	53	27	18	0
Velat/liikevaihto, %	53	58	36	22
Current ratio	53	1	1	1
Quick ratio	53	1	1	0
Käyttöpääoma, %	53	7	4	0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	53	4	2	1
Myyntisaamisten kierto, pv	53	32	24	10
Ostovelkojen kierto, pv	53	75	51	26